

ekonomsko ogledalo

december 2008, št. 12, let. XIV

Ekonomsko ogledalo
ISSN 1318-3818

št. 12 / letnik XIV / 2008

Izdajatelj: UMAR, Ljubljana, Gregorčičeva 27

Odgovarja: mag. Boštjan Vasle, direktor

Glavni urednik: Jure Brložnik

Prispevke so pripravili:

Matej Adamič (Mednarodno okolje); mag. Barbara Ferk, Katarina Ivas, Janez Kušar, mag. Jože Markič, Tina Nenadič, Jure Povšnar (Gospodarska gibanja v Sloveniji); Saša Kovačič, Tomaž Kraigher (Trg dela); Slavica Jurančič, Miha Trošt (Cene); mag. Jože Markič (Plačilna bilanca); Marjan Hafner (Finančni trgi); Barbara Knapič Navarrete, Jasna Kondža (Javne finance); Janja Pečar (Regije 2008 – izbrani socioekonomski kazalniki po regijah); dr. Ivo Lavrač (Trg nepremičnin), mag. Andrej A. Chiaiutta (Globalna konkurenčnost Slovenije po WEF); Matjaž Hanžek (Vzorci umrljivosti v Evropi)

Uredniški odbor: Lidija Apohal Vučkovič, mag. Marijana Bednaš, dr. Alenka Kajzer, mag. Rotija Kmet Zupančič, Janez Kušar, mag. Mateja Peternelj, mag. Boštjan Vasle

Priprava podatkov, oblikovanje grafikonov: Bibijana Cirman Naglič, Marjeta Žigman

Oblikovanje: Katja Korinšek, Pristop

Računalniška postavitve: Ema Bertina Kopitar

Tisk: Tiskarna Solos

Naklada: 400 izvodov

Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno. Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Kazalo

Aktualno	3
Tekoča gospodarska gibanja	5
Mednarodno okolje	7
Gospodarska gibanja v Sloveniji	8
Trg dela	13
Cene	15
Plačilna bilanca	19
Finančni trgi.....	21
Javne finance	24
Izbrane teme	25
Regije 2008 – izbrani socioekonomski kazalniki po regijah.....	29
Trg nepremičnin.....	31
Globalna konkurenčnost Slovenije po WEF	32
Vzorci umrljivosti v Evropi.....	33
Statistična priloga	37
Okvirji	
Okvir 1: Gospodarska rast v tretjem četrtletju 2008.....	10
Okvir 2: Prenos višjih cen energentov v druge skupine cen.....	16
Okvir 3: Stroškovna konkurenčnost	18
Okvir 4: Borza v letu 2008.....	23

Aktualno

Zaradi poslabšanja gospodarskih razmer in občutno nižjih napovedi gospodarske rasti v najpomembnejših trgovinskih partnericah smo decembra 2008 ažurirali Jesensko napoved gospodarskih gibanj, po kateri se bo gospodarska rast v letu 2009 upočasnila občutno bolj, kot smo predvideli v Jesenski napovedi, počasnejše pa bo tudi okrevanje v letu 2010. Realna rast BDP bo v letu 2008 znašala 4,1 % (namesto jeseni predvidene 4,8 %), v letu 2009 se bo upočasnila na 1,1 % (3,1 %), v letu 2010 pa se bo okrepila na 3,1 % (4,0 %). Ključna razloga za občutnejšo umiritev gospodarske rasti v letu 2009 od jeseni predvidene sta poslabšanje razmer v mednarodnem okolju in zaostreni kreditni pogoji, zato sta precej nižji napovedi izvozne in investicijske aktivnosti, nižja pa bo tudi rast končne domače potrošnje. Ob močno poslabšani aktivnosti bo v letu 2009 upadla tudi zaposlenost (-1,3 %), zaradi večjega števila brezposelnih pa je višja kot jeseni tudi napoved stopnje registrirane brezposelnosti (7,7 %; jeseni 6,8 %). Nižja od jeseni napovedane bo v letu 2009 rast plač. Nominalna rast bruto plače na zaposlenega bo nižja za 2,8 o. t. (5,0 %), upočasnitev bo večja v zasebnem sektorju, rast plač v javnem sektorju pa, upoštevajoč dogovor o izvajanju novega plačnega sistema, ostaja razmeroma visoka. Predvsem zaradi nižje cene nafte in ostalih surovin je nižja tudi napoved inflacije, ki bo ob koncu leta 2009 znašala 3,0 % (3,6 %), povprečna inflacija pa bo, tudi zaradi upoštevanja gibanja cen v letu 2008, upadla na 1,1 % (3,9 %).

Potem ko se je kreditna aktivnost domačih bank v desetih mesecih leta 2008 postopoma umirjala, se je novembra, zaradi zaostrovanja razmer na mednarodnih medbančnih trgih, skoraj v celoti ustavila in je bila na najnižji ravni po marcu 2005. Nekoliko bolj so se povečala le posojila državi, ki se je novembra neto zadolžila za 80 mio EUR, podjetja so imela skromen pozitiven neto tok kreditov, prebivalstvo pa je kredite celo neto odplačevalo. Banke so izpad sredstev iz medbančnih trgov deloma nadomeščale z depoziti domačih komitentov, ki so tudi novembra umikali sredstva iz kapitalskih trgov, kjer so se nadaljevala negativna gibanja.

Tudi umirjanje gospodarske aktivnosti v Sloveniji se je po razpoložljivih predhodnih podatkih novembra še pospešilo. Oktobrski medletni padec izvoza blaga in obsega industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih, se je novembra po predhodnih podatkih še povečal. Izvoz blaga je bil novembra medletno nižji za 14,2 %, obseg industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih pa je upadel najbolj po letu 1992 (za 12,0 %). Oktobra se je občutneje umirila tudi medletna rast v trgovini na drobno (predvsem v trgovini s trajnimi dobrinami) in gostinstvu, v gradbeništvu pa se je aktivnost ohranila na visoki ravni. Po podatkih poslovnih tendenc se je gospodarska klima decembra 2008 ponovno poslabšala in dosegla novo najnižjo raven po začetku merjenja.

Postopno se poslabšujejo tudi kazalci na trgu dela, število registriranih brezposelnih je bilo decembra tretji mesec zapored večje kot v predhodnem mesecu. Medletna rast zaposlenosti se je oktobra po štirih mesecih nespremenjene stopnje rasti znižala (s 3,0 % na 2,7 %). Število registriranih brezposelnih se je novembra in decembra ob močno povečanem številu oseb, ki so izgubile delo, in zmanjšanem številu brezposelnih oseb, ki so delo dobile, povečalo, tako da jih je bilo konec decembra približno 3.600 več kot konec oktobra.

Plače so se oktobra na mesečni ravni precej povečale, rast pa je ostala visoka tudi na medletni ravni. Skupna bruto plača na zaposlenega se je oktobra povečala za 1,7 %, kar je predvsem posledica rasti plač v zasebnem sektorju (2,0 %), k čemur so prispevala izredna izplačila v nekaterih dejavnostih. Rast plač v javnem sektorju je bila nižja (0,9 %). Na medletni ravni se je zaradi visoke rasti oktobra 2007 rast rahlo umirila (9,2 %), vendar ostaja precej višja kot v istem obdobju 2007.

Medletna inflacija se je decembra še znižala (2,1 %), povprečna inflacija v letu 2008 pa je znašala 5,7 %. Medletna inflacija se je decembra znižala za 1,0 o. t., podobno kot v zadnjih petih mesecih pa so cenovna gibanja zaznamovale predvsem nižje cene tekočih goriv, ki so posledice padanja cen nafte na svetovnih trgih. Ob nižjih cenah surovin na znižanje inflacije vpliva tudi umirjanje gospodarske aktivnosti in pričakovanj. Zaradi podobnih razlogov se še naprej umirja tudi inflacija na ravni celotnega evrskega območja, kjer je decembra znašala 1,6 %.

Ob visokem primanjkljaju oktobra je bil primanjkljaj tekočega računa plačilne bilance v desetih mesecih 2008 skoraj dvakrat višji kot v enakem obdobju 2007. K oktobrskemu primanjkljaju, ki je bil najvišji v letu 2008, sta največ prispevala primanjkljaj v trgovinski bilanci in v bilanci faktorskih dohodkov. V desetih mesecih je bil primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance skoraj dvakrat višji kot v enakem obdobju leta 2007, k čemur je največ prispeval primanjkljaj v trgovinski bilanci, kot posledica upočasnjene rasti izvoza in poslabšanja pogojev menjave (po naši oceni bi bil pri nespremenjenih pogojih blagovne menjave trgovinski primanjkljaj za dve tretjini nižji).

Rast javnofinančnih prihodkov (12,8 %) je bila v devetih mesecih leta 2008 skoraj dvakrat višja kot v enakem obdobju leta 2007 in še naprej višja od rasti odhodkov (9,8 %). Po razpoložljivih podatkih o vplačilih davkov in prispevkov za socialno varnost za enajst mesecev se je rast javnofinančnih prihodkov oktobra in novembra začela upočasnjevati, v enajstih mesecih pa je bila za 10,9 % višja kot v enakem obdobju predhodnega leta. Vplačila v proračun EU so do konca novembra dosegla 94 % načrtovanih, ob koncu leta pa bodo zaradi povečanih obveznosti Slovenije ob novih ocenah statističnih agregatov višja od predvidenih. Črpanje sredstev iz proračuna EU je konec novembra doseglo 40 % predvidenih sredstev in bo po naši oceni nižje kot v letu 2007.

tekoča gospodarska gibanja

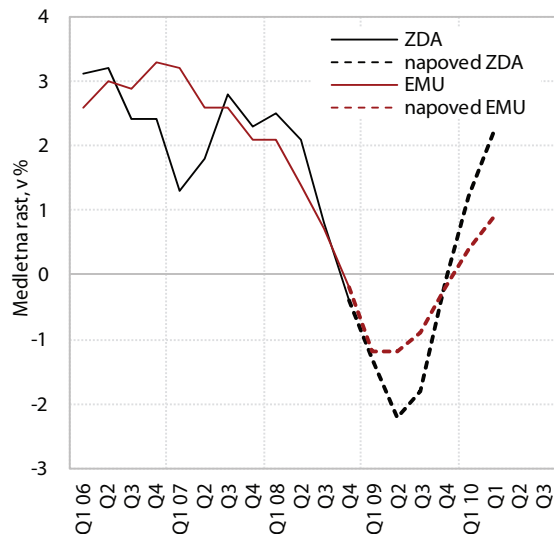
Mednarodno okolje

Decembra so mednarodne institucije napovedi gospodarske rasti ponovno popravile navzdol. ECB je decembra pripravila napovedi makroekonomskih gibanj za evrsko območje, po katerih naj bi znašala rast BDP leta 2008 med 0,8 % in 1,2 %, za leto 2009 napovedujejo krčenje BDP med -1,0 % in 0,0 %, leta 2010 pa pričakujejo postopno oživljanje gospodarske rasti, ki naj bi znašala med 0,5 % in 1,0 %. Glavna razloga za tako nizko napoved gospodarske rasti sta oslABLJENA svetovna gospodarska aktivnost, ki bo močno prizadela izvoz evrskega območja, ter šIBKO domače povpraševanje, ki bo posledica večje negotovosti in previdnostnega varčevanja. Ponovno so se decembra znižale tudi napovedi Consensusa, po katerih naj bi svetovna gospodarska rast v letu 2008 znašala 2,4 %, leta 2009 pa le 0,4 % (novembrska napoved 2,6 % in 1,1 %), kar je precej manj tudi od novembrske napovedi MDS (3,7 % v 2008 in 2,2 % v 2009).

V tretjem četrtletju leta 2008 se je rast BDP v evrskem območju občutno znižala, razpoložljivi podatki za zadnje četrtletje pa nakazujejo pričakovano nadaljnje umirjanje aktivnosti. Rast BDP v tretjem četrtletju leta 2008 je na medletni ravni znašala 0,6 % (1,4 % v drugem). Največji prispevek k rasti je imel izvoz (0,8 o. t.), vendar je bil prispevek salda menjave s tujino zaradi večjega negativnega prispevka uvoza, negativen (-0,1 o. t.). Pomembno je k skupni rasti prispevala tudi državna potrošnja (0,4 o. t.), prispevek investicij se je v primerjavi z drugim četrtletjem (0,5 o. t.) znižal na 0,2 o. t., prispevek zasebne potrošnje pa je bil ničeln. Po dejavnostih je k umirjanju gospodarske rasti evrskega območja največ prispevalo znižanje industrijske proizvodnje za 1,1 % (v drugem četrtletju je bila rast 1,2-odstotna), močno se je umirila tudi rast v gradbeništvu, ki je znašala 0,2 % (v drugem četrtletju 1,5 %) ter v trgovini in transportu, kjer je bila rast ničelna. Razpoložljivi podatki potrjujejo pričakovanja mednarodnih institucij o nadaljnjem umirjanju gospodarske aktivnosti v zadnjem četrtletju leta 2008. Padec obsega industrijske proizvodnje v evrskem območju na medletni ravni, ki traja že šest mesecev, se je oktobra še pospešil, enako

velja tudi za vrednost opravljenih gradbenih del, ki se je oktobra medletno znižala že osmi mesec zapored. Oktobra in novembra se je za 0,5 o. t. povečala tudi stopnja brezposelnosti, in sicer na 7,8 %, kar je največ po marcu 2007. Kazalnik zaupanja v EU in evrskem območju je decembra podobno kot predhodna dva meseca ponovno občutno upadel, in sicer na najnižjo raven po oblikovanju indeksa januarja 1985.

Slika 1: Gospodarska rast v evrskem območju in ZDA

Vir: Eurostat, napoved Consensus Forecasts (december 2008).

Ob vse hitrejšem zniževanju inflacije sta ECB in FED decembra nadaljevali z zniževanjem ključnih obrestnih mer. Ob koncu leta se je nadaljeval trend zniževanja inflacije v evrskem območju (decembra 1,6 %) in v ZDA (novembra 1,1 %), in sicer predvsem kot posledica padca cen nafte in tudi hitrega umirjanja gospodarske aktivnosti. ECB je ponovno znižala svojo ključno obrestno mero, in sicer za 0,75 o. t. na 2,5 %, kar je največje znižanje v desetletni zgodovini institucije. Sredi decembra se je za ponovno

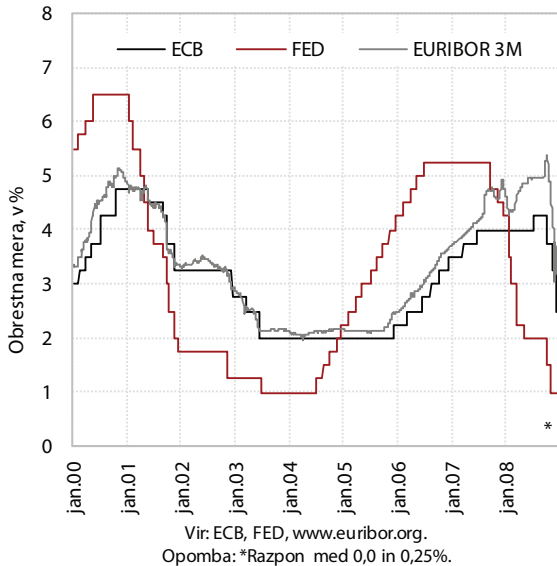
Tabela 1: Primerjava napovedi oz. predpostavk UMAR za gospodarsko rast

	2007	2008				2009				2010	
		MDS nov 08	OECD nov 08	UMAR dec 08	CONS dec 08	MDS nov 08	OECD nov 08	UMAR dec 08	CONS dec 08	OECD nov 08	UMAR dec 08
EU	2,9	1,5	n.p.	1,4	1,2	-0,2	n.p.	-0,2	-0,7	n.p.	1,1
EMU	2,7	1,2	1,0	1,2	1,0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,9	1,2	0,9
DE	2,5	1,7	1,4	1,6	1,6	-0,8	-0,8	-0,6	-1,2	1,2	1,0
IT	1,5	-0,2	-0,4	-0,1	-0,4	-0,6	-1,0	-0,6	-1,1	0,8	0,6
AT	3,1	n.p.	1,9	1,9	1,7	n.p.	-0,1	0,5	0,1	1,2	1,2
FR	2,2	0,8	0,9	0,8	0,9	-0,5	-0,4	-0,5	-0,6	1,5	1,0
UK	3,1	0,8	0,8	0,8	0,8	-1,3	-1,1	-1,3	-1,5	0,9	0,8
US	2,0	1,4	1,4	1,4	1,2	-0,7	-0,9	-0,7	-1,3	1,6	1,3

Vir: Eurostat, IMF World Economic Outlook (november 2008), OECD Economic Outlook (november 2008), UMAR Ažurirana jesenska napoved (december 2008), Consensus Forecasts (december 2008).

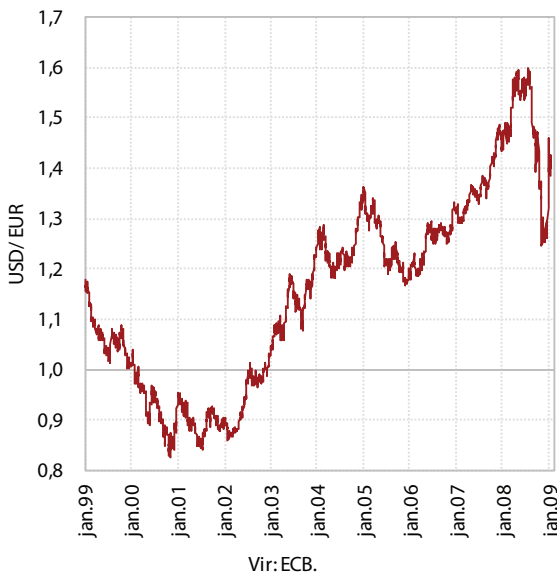
znižanje odločila tudi ameriška centralna banka, ki je napovedala ciljanje ključne obrestne mere na najnižji ravni od ustanovitve institucije, in sicer na intervalu med 0,0 % in 0,25 % (znižanje z 1,0 %). Posledično se znižujejo tudi medbančne obrestne mere, čeprav počasi, saj še vedno ostajajo nad dolgoletnim povprečjem. Razlika med ključno obrestno mero ECB in 3-mesečnim EURIBOR se je od sredine oktobra zmanjšala za skoraj dve tretjini.

Slika 2: Gibanje obrestnih mer

Decembra se je vrednost evra glede na ameriški dolar ponovno začela krepiti. V začetku decembra je tečaj evra znašal 1,2608 USD za 1 EUR, nato pa se je ponovno pričel krepiti in konec decembra dosegel vrednost 1,3917 USD za 1 EUR. Decembra se je tako povprečni tečaj USD/EUR zvišal na 1,3449, kar je 5,6 % več kot novembra in 7,7 %

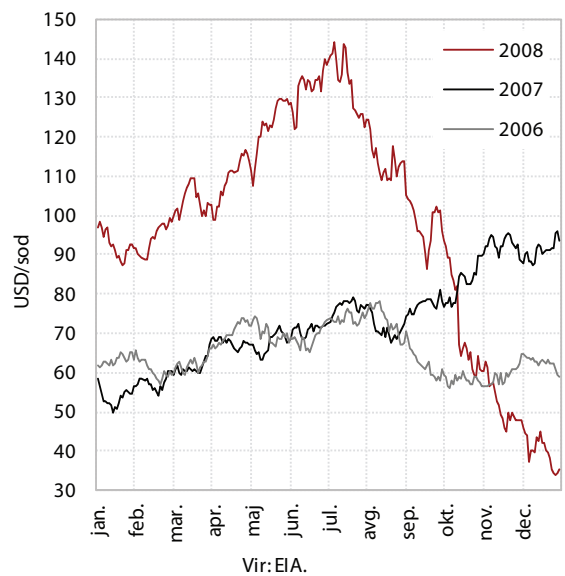
Slika 3: Gibanje tečaja USD/EUR

manj kot decembra 2007. Povprečni tečaj evra glede na ameriški dolar je v letu 2008 znašal 1,4708, kar je 7,3 % več kot leta 2007.

Cene nafte so se decembra še naprej zniževale in do konca meseca padle na 35,2 USD/sod, kar je najnižja raven po juliju 2004. Povprečna cena za sod nafte Brent je decembra znašala 40,0 USD/sod. V začetku leta 2008 se je nadaljeval trend hitrega naraščanja cen nafte iz leta 2007, cene pa so naraščale do sredine julija, ko so dosegle rekordne vrednosti (cena nafte Brent je dosegla raven 143,7 USD/sod). Nato so cene začele drastično padati in se konec decembra spustile pod mejo 40 USD/sod. Povprečna cena nafte Brent v letu 2008 je tako znašala 96,9 USD/sod, kar je 33,8 % več kot leta 2007, ko je povprečna cena znašala 72,4 USD/sod.

Slika 4: Gibanje cene nafte soda Brent

Gospodarska gibanja v Sloveniji

Oktobra se je nadaljevalo umirjanje rasti **blagovnega izvoza**. Blagovni izvoz se je oktobra na medletni ravni znižal (-0,5%), potem ko je septembra rast znašala 11,9%. V desetih mesecih leta 2008 je bil izvoz blaga medletno višji za 5,1 %. Oktobrska umiritev je bila predvsem posledica znižanja vrednosti blagovne menjave z državami EU (-4,5 %), ki se je na medletni ravni znižala že v tretjem četrtletju (-1,4%). Pri tem je v tretjem četrtletju na medletni ravni upadel izvoz v Italijo, Francijo in Veliko Britanijo, rast izvoza v Avstrijo in Nemčijo pa se je precej upočasnila. Rast blagovne menjave z državami nečlanicami EU, ki se je za razliko od menjave z EU v tretjem četrtletju medletno še pospešila (12,4 %), se je oktobra ohranila na razmeroma visoki ravni (9,0 %). Pri tem se je v tretjem četrtletju še nekoliko pospešila rast v Rusko federacijo, Srbijo in BiH, na Hrvaško pa se je medletna stopnja rasti od začetka leta postopoma upočasnjevala. V devetih mesecih

skupaj se je izvoz blaga v države EU na medletni ravni nominalno povečal za 3,5 %, izvoz izven EU pa za 11,2 %. Po razpoložljivih podatkih o strukturi izvoza po SMTK za devet mesecev je k skupni rasti izvoza še vedno največ prispeval izvoz medicinskih in farmacevtskih proizvodov, izvoz specializiranih strojev za posamezne industrijske panoge, izvoz železa in jekla ter izvoz kovinskih izdelkov; prispevek izvoza cestnih vozil, ki je od maja negativen, pa je bil v devetih mesecih ničeln.

Slika 5: Izvoz in uvoz

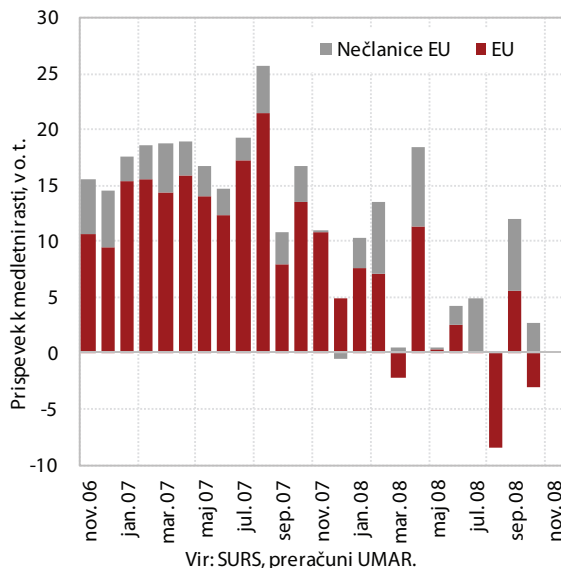

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Oktober se je precej upočasnila tudi rast **uvoza blaga**. Na medletni ravni je rast uvoza blaga padla z 9,3 % septembra na 3,1 % oktobra, v desetih mesecih leta 2008 pa je znašala 10,7 %. Na podlagi razpoložljivih podatkov za devet mesecev se je uvoz iz držav EU, ki ima 78-odstotni delež v našem skupnem uvozu blaga, medletno povečal za 11,0 %, uvoz iz držav nečlanice EU pa je bil medletno višji za 12,7 %. Samo v tretjem četrtletju pa se je, podobno kot pri izvozu, medletna rast uvoza iz EU umirila (8,9 %), iz nečlanice EU pa pospešila (13,9 %). Po razpoložljivih podatkih o strukturi po SMTK je k skupni rasti uvoza blaga v devetih mesecih največ prispeval uvoz nafte in derivatov (4,9 o. t.), ki je bil najvišji v obdobju od maja do avgusta, septembra pa je bil zaradi znižanja cen nafte negativen. Pomembno sta k skupni rasti uvoza v devetih mesecih prispevala tudi uvoz strojev za posamezne industrijske panoge (0,7 o. t.) in cestnih vozil (0,7 o. t.), uvoz omenjenih treh skupin proizvodov pa je k rasti celotnega blagovnega uvoza prispeval več kot polovico.

Septembra so se pogoji menjave medletno poslabšali predvsem zaradi nižje rasti izvoznih cen blaga. Izvozne cene blaga so se septembra medletno povečale za 2,5 % (avgusta za 3,4 %), uvozne cene pa za 6,9 % (avgusta za 6,6 %). Septembra se je precej zmanjšal prispevek izvoznih cen električnih strojev in naprav, ki imajo

Slika 6: Geografska porazdelitev blagovnega izvoza

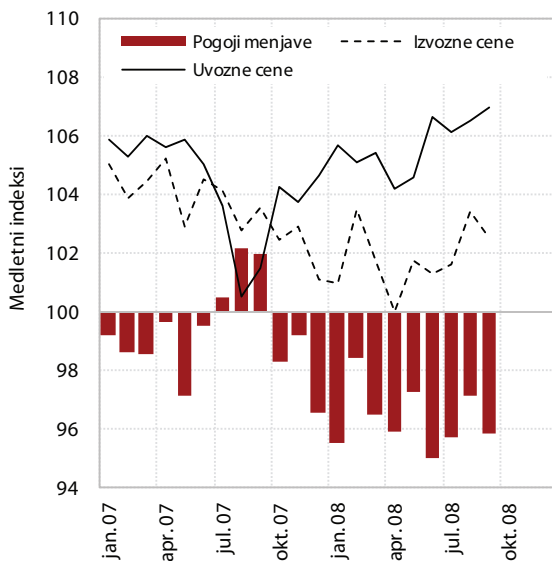

Vir: SURS, preračuni UMAR.

40-odstotni delež v naših izvoznih cenah, ob sicer večji upočasnitvi rasti pa se je zmanjšal tudi prispevek cen električne energije ter mleka in mlečnih izdelkov, ki pa imata precej manjši delež. V devetih mesecih leta 2008 je bila rast izvoznih cen nižja (indeks 101,9) od rasti uvoznih cen (indeks 105,7), pogoji menjave pa so se poslabšali za 3,6 % (v enakem obdobju leta 2007 za 0,3 %). Ob znižanju cen nafte in ostalih primarnih surovin ocenjujemo, da se bo poslabševanje pogojev menjave blaga v četrtem četrtletju leta 2008 na medletni ravni ustavilo.

Rast **storitvene menjave** se je oktobra na medletni ravni precej upočasnila. Rast izvoza storitev je padla z 19,1 % septembra na 7,7 % oktobra, kar je bila predvsem posledica nižje rasti izvoza transporta, ki je precej

Slika 7: Dinamika pogojev blagovne menjave

Vir: SURS, preračuni UMAR.

povezan z dinamiko blagovnega izvoza. Nižji je bil tudi izvoz storitev posredovanj. V desetih mesecih leta 2008 je bila rast izvoza storitev na medletni ravni 17,1 %. K skupni rasti izvoza je največ prispevala rast potovanj, cestnega transporta in ostalih storitev. Kljub oktobrski upočasnitvi rasti uvoza transporta in občutnemu medletnemu znižanju uvoza gradbenih storitev je bila v desetih mesecih leta 2008 medletna rast uvoza storitev 15,5-odstotna. K skupni medletni rasti uvoza sta v desetih mesecih tri četrtine prispevali rast potovanj ter rast raznih poslovnih, profesionalnih in tehničnih storitev.

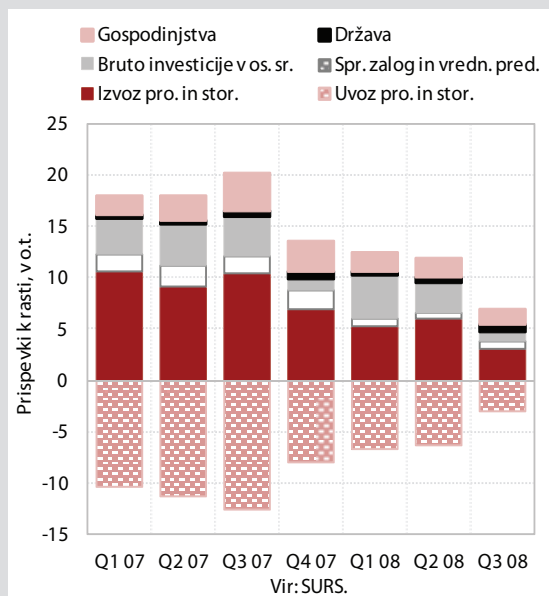
Oktobra se je proizvodna aktivnost **predelovalnih dejavnosti** nadalje znižala. Obseg industrijske proizvodnje je bil nižji tako glede na predhodni mesec (-1,4 %, desezonirano), kakor tudi v primerjavi z enakim mesecem predhodnega leta (-3,1 %). Nadaljnji upad proizvodne aktivnosti lahko pričakujemo tudi v prihodnjih mesecih, saj je kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih decembra že tretji mesec zapored beležil najnižjo vrednost v zadnjih trinajstih letih. Med podpodročji predelovalnih dejavnosti so pozitivno medletno rast ohranile le še kemična (8,4 %), papirna (3,7 %) in strojna

Okvir 1: Gospodarska rast v tretjem četrtletju 2008

Gospodarska rast v Sloveniji se je v tretjem četrtletju 2008 po pričakovanjih umirila in na medletni ravni znašala 3,8 % (v prvi polovici leta 5,6 %). Ključna razloga za umiritev sta nižja rast bruto investicij v osnovna sredstva in izvoza, ki sta bila v obdobju visoke gospodarske rasti osrednja dejavnika rasti. Rast končne domače potrošnje je ostala na zmerni ravni, prispevek spremembe zalog (0,8 o. t.) pa je bil le rahlo višji kot v prvi polovici leta. Ob občutni umiritvi gospodarske rasti v naših glavnih trgovinskih partnericah se je precej znižala tudi rast slovenskega izvoza (z 8,5 % na 4,2 %), tako blaga kot storitev. Na strani uvoza se je rast uvoza storitev rahlo pospešila, rast uvoza blaga pa dosegla le tretjino rasti z drugega četrtletja, skupaj pa se je rast uvoza na medletni ravni v tretjem četrtletju v primerjavi z drugim več kot prepolovila (z 9,2 % na 4,4 %). Precej se je v tretjem četrtletju umirila investicijska aktivnost, in sicer z 10,2 % na 3,5 %, upočasnitev pa je bila prisotna v vseh segmentih investicij, v stanovanjskih se je celo zmanjšala. Medletna rast končne domače potrošnje se je v primerjavi z drugim četrtletjem rahlo znižala (s 3,5 % na 3,2 %): rast zasebne potrošnje se je znižala za 0,8 o. t. na 2,7 %, rast državne potrošnje pa se je pospešila (s 3,3 % na 4,6 %).

Rast dodane vrednosti se je s 5,2 % v prvi polovici leta umirila na 3,6 %; med dejavnostmi se je dodana vrednost v predelovalnih dejavnostih zmanjšala, najvišjo rast sta še naprej beležila gradbeništvo in finančno posredništvo, v ostalih dejavnostih pa se rast umirja. Padec dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih (-0,5 %) je bil zabeležen prvič po zadnjem četrtletju leta 1998, rahlo negativen je bil tudi njihov prispevek k skupni rasti dodane vrednosti (-0,1 %). Rast v gradbeništvu je bila enaka kot v drugem četrtletju (13,9 %), a pod ravnijo leta 2007 (16,0 %), njen prispevek k skupni rasti pa je ostal najvišji (1,1 o. t.) med vsemi dejavnostmi. Rast dodane vrednosti v finančnem posredništvu je bila rahlo višja kot v drugem četrtletju (12,1 %) in je tudi edina dejavnost iz skupine tržnih storitev (G-K), kjer se je rast v tretjem četrtletju pospešila. V vseh ostalih dejavnostih tržnih storitev se je rast dodane vrednosti znižala, v gostinstvu je bila drugo četrtletje zapored negativna, v javnih storitvah (L-P) pa se je okrepila.

Slika 8: Izdatkovna struktura rasti BDP

Slika 9: Proizvodna struktura rasti BDP

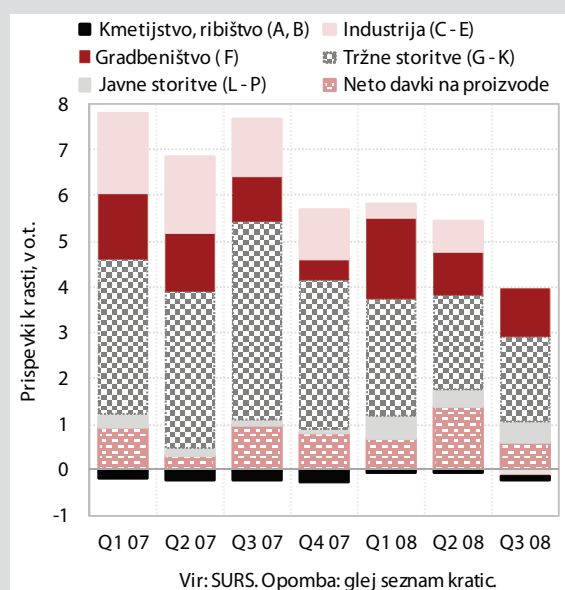

Tabela 2: Izbrani mesečni kazalniki gospodarske aktivnosti v Sloveniji

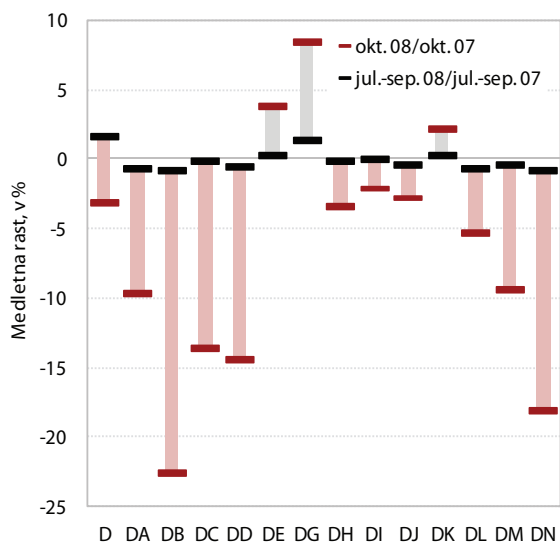
v %	2007	X 08/ IX 08	X 08/ X 07	I-X 08/ I-X 07
Izvoz¹	16,9	-5,8	1,1	7,7
-blago	16,3	-3,9	-0,2	5,7
-storitve	20,1	-13,4	7,7	17,1
Uvoz¹	18,3	0,2	3,5	11,4
-blago	18,1	0,1	3,3	10,8
-storitve	20,1	1,2	4,2	15,5
Industrijska proizvodnja	6,2	-1,3 ²	-3,1 ³	0,8
-v predelovalnih dejavnostih	7,5	-1,4 ²	-3,1 ³	1,0
Gradbeništvo -vrednost opravljenih gradbenih del	18,2	-0,3 ²	15,7	19,7
Trgovina -prihodek v trgovini na drobno, z motornimi vozili in motornimi gorivi	9,5	-1,5 ²	2,8 ³	12,2
Gostinstvo - prihodek v gostinstvu	0,3	-0,1 ²	-4,0 ³	-3,6

Viri: BS, SURS, preračuni UMAR. ¹plačilnobilančna statistika, ²desezonirani podatki, ³delovnim dnem prilagojeni podatki.

(2,2 %) industrija, največje krčenje proizvodnje pa je bilo zabeleženo v tekstilni industriji (-22,5 %). V povprečju prvih desetih mesecev leta 2008 je bil glede na primerljivo obdobje preteklega leta obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti višji le še za 1 %.

Število zaposlenih v predelovalnih dejavnostih se je oktobra precej zmanjšalo, rast plač pa krepko prehitava rast produktivnosti. Po petmesečnem zmernejšem upadanju števila formalno delovno aktivnih je bilo v primerjavi z oktobrom 2007 njihovo število manjše za 1,3 % (oz. 3.059), v primerjavi s septembrom 2008 pa za 0,4 % (oz. 835). V povprečju desetih mesecev je bilo v predelovalnih

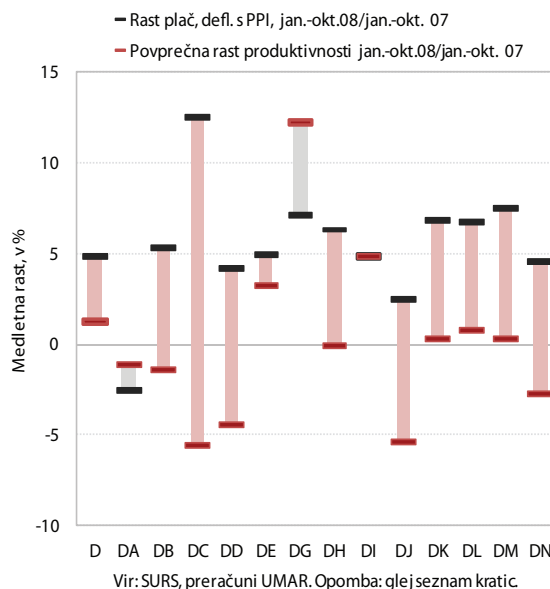
Slika 10: Proizvodnja predelovalnih dejavnosti po podpodročjih

Vir: SURS, preračuni UMAR. Opomba: glej seznam kratic.

dejavnostih 0,2 % (oz. 396) manj zaposlenih kot v enakem obdobju 2007. Nadaljnje upadanje števila zaposlenih je zaradi nizke proizvodne aktivnosti mogoče pričakovati tudi v prihodnjih mesecih. To potrjujejo anketni podatki, saj je kazalnik pričakovanega zaposlovanja decembra že drugi mesec zapored dosegel najnižjo vrednost doslej. Sicer pa predelovalne dejavnosti beležijo relativno visoko rast bruto plač, kar je delno posledica uskladitve z visoko inflacijo in izplačil za dosežene dobre poslovne rezultate v letu 2007. V povprečju desetih mesecev je realna rast plač (4,8 %, defl. s PPI) že krepko preseгла rast produktivnosti (1,2 %), v letu 2007 pa so bila gibanja ravno nasprotna. Med podpodročji je rast plač najbolj preseğala rast produktivnosti v usnjarski (DC), lesnopredelovalni (DD) in kovinski industriji (DJ), ki so imele negativno rast produktivnosti, nasprotno pa je v kemični industriji (DG) realna rast plač precej zaostajala za visoko rastjo produktivnosti.

Slika 11: Rast plač in produktivnosti v predelovalnih dejavnostih

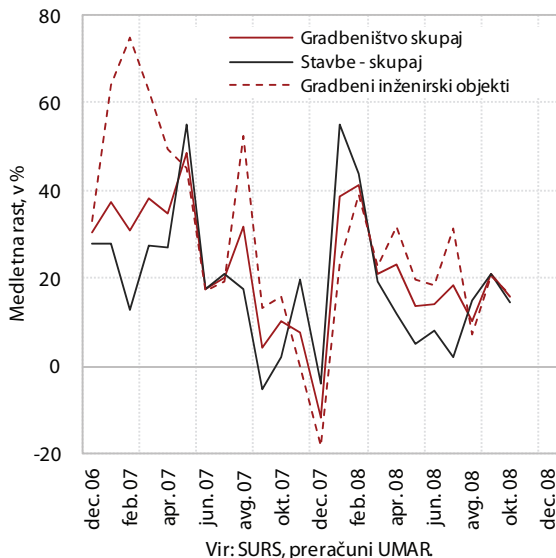
Vir: SURS, preračuni UMAR. Opomba: glej seznam kratic

Gradbena aktivnost je bila tudi oktobra na visoki ravni. Rast vrednosti opravljenih del je bila na medletni ravni 15,7-odstotna in je bila tako podobna kot v drugem (16,9 %) in tretjem četrtletju (16,6 %). Tudi struktura rasti je bila podobna; rast je bila najvišja v gradnji stanovanj¹, zmerna v gradnji inženjerskih objektov, medtem ko je bila vrednost del v gradnji nestanovanjskih stavb nižja kot v enakem mesecu leta 2007.

Podatki o pogodbah in poslovnih tendencah pa nakazujejo umirjanje aktivnosti. Po podatkih gradbene statistike

¹ Pri interpretaciji podatka o vrednosti del v stanovanjski gradnji je treba opozoriti, da v te podatke niso vključena manjša podjetja, ki po naših ocenah večji del svoje aktivnosti opravijo v gradnji stanovanjskih stavb.

Slika 12: Vrednost opravljenih gradbenih del

Vir: SURS, preračuni UMAR.

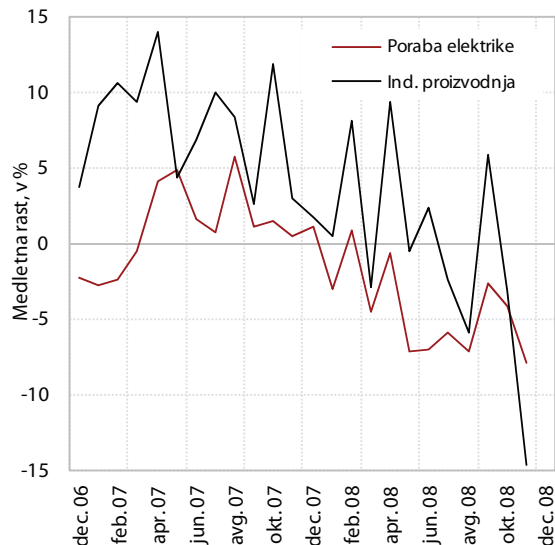
je bila vrednost zaloge pogodb oktobra 7,6 % nižja kot v enakem mesecu leta 2007. Vrednost novih pogodb v prvih desetih mesecih je bila glede na enako obdobje leta 2007 1,8 % nižja. Podobno na umirjanje kažejo podatki poslovnih tendenc o omejitvenih dejavnikih, kjer vedno večji delež podjetij kot omejitveni dejavniki omenja nezadostno povpraševanje (kazalnik je decembra dosegel najvišjo vrednost v zadnjih šestih letih). Podjetja v gradbeništvu pa so v zadnjih mesecih zaznala tudi težave pri financiranju. Po podatkih poslovnih tendenc se od junija vedno bolj soočajo s težavami pri pridobivanju kreditov, hkrati so se jim povečali tudi finančni stroški.

Novembrska bilanca **električne energije** je bila med ugodnejšimi v letu 2008. Proizvodnja elektrike se je novembra medletno povečala za 16,9 %, v enajstih mesecih pa za 10,0 %. Novembra je bila višja proizvodnja hidroelektrarn in nuklearke (učinek nizke osnove, saj je leta 2007 redni remont deloma potekal tudi novembra), medtem ko se je proizvodnja termoelektrarn znižala. Poraba elektrike se je novembra medletno znižala za 8,0 %, v prvih enajstih mesecih pa za 4,6 %. Za 18,4 % se je novembra znižala poraba neposrednih odjemalcev, v odjemu z distribucijskega omrežja (vsa ostala poraba elektrike, vključno s porabo v gospodinjstvih) pa smo zabeležili daleč največje mesečno znižanje porabe (-5,5 %) v letu 2008. V enajstih mesecih se je izvoz električne energije medletno povečal za 36,1 %, uvoz za 1,4 %, neto izvoz elektrike pa je bil 2,7-krat višji od predvidenega v Elektroenergetski bilanci RS 2008 in je predstavljal 9,8 % proizvodnje.

V **trgovini na drobno² in gostinstvu** oktobrski podatki kažejo na nadaljnje umirjanje rasti oz. upadanje aktivnosti

² Skupaj trgovina na drobno, trgovina z motornimi vozili in vzdrževanje le-teh ter trgovina na drobno z motornimi gorivi (50+52).

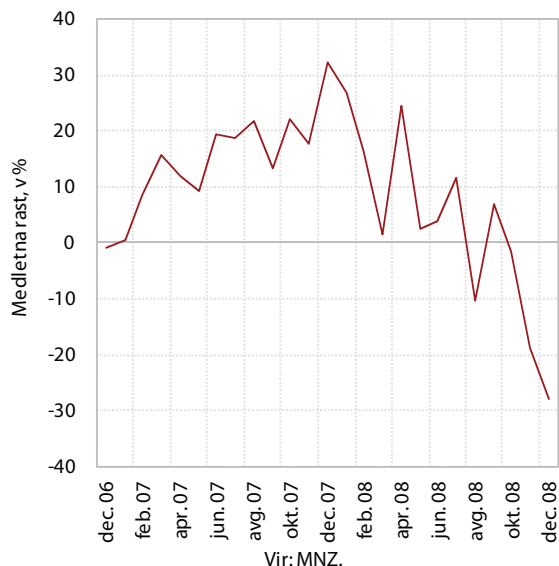
Slika 13: Poraba elektrike in industrijska proizvodnja predelovalnih dejavnosti

Viri: SURS, ELES, preračuni UMAR.

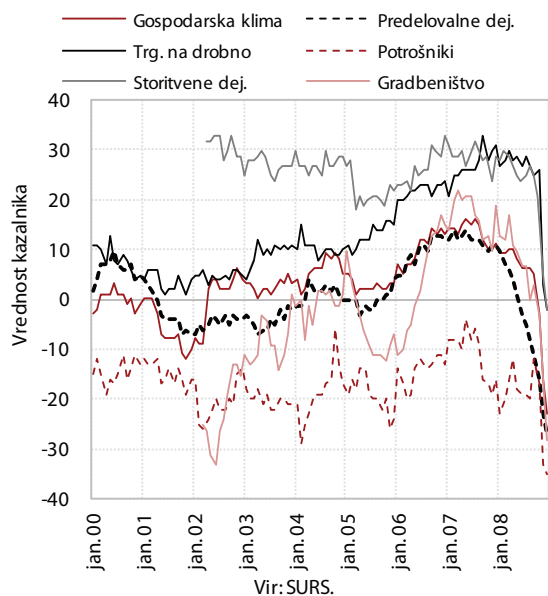
v segmentih, ki so pomembneje povezani z gospodarsko konjunkturo. Medletna realna rast prihodka v trgovini na drobno se je po nekajmesečnem nihanju na ravni, nižji kot v začetku leta, oktobra nekoliko izraziteje umirila (2,8 %). Umiritev je bila posledica znižanja prihodka v trgovini s trajnimi dobrinami (neživila in motorna vozila), kjer se je rast upočasnjevala že zadnjih nekaj mesecev. Podobna gibanja kažejo podatki o številu prvih registracij osebnih motornih vozil, ki je bilo oktobra nižje kot pred dvanajstimi meseci (za 1,7 %). V povprečju desetih mesecev je bila skupna realna rast prihodka v trgovini na drobno zaradi bolj ugodnih gibanj v prvi polovici leta še visoka (12,2 %) in je presegala primerljivo rast v letu pred tem. Podatki o registracijah osebnih motornih vozil za zadnja dva meseca leta kažejo na nadaljnje umirjanje v trgovini z motornimi vozili, saj je bilo novembra na medletni ravni skoraj za petino (za 18,9 %), decembra pa skoraj za tretjino (28,1 %) manj prvič registriranih osebnih vozil. Kazalnik zaupanja se je decembra drugi mesec zapored močno znižal in bil po desezoniranih podatkih najnižji v celotnem opazovanem obdobju (od januarja 1999). V gostinstvu se je realni prihodek zaradi vnovičnega znižanja v skupini nastanitve in z njimi povezane storitve (za 11,4 %) oktobra medletno znižal (za 4,0 %) četrti mesec zapored. Oktobra je bilo število prenočitev turistov medletno manjše zaradi tretji mesec zapored manjšega števila prenočitev tujih turistov (-7,4 %). V desetih mesecih leta 2008 je bilo število prenočitev turistov na medletni ravni višje le za 1,8 % (leta 2007 za 7,1 %), predhodni novembrski podatki pa kažejo na nadaljnje znižanje števila prenočitev turistov. Realni prihodek se je v desetih mesecih leta 2008 tako najbolj znižal v dejavnosti nastanitve in z njimi povezanih storitev (za 4,7 %), medtem ko je bilo znižanje v celotni dejavnosti gostinstva 3,6-odstotno.

Slika 14: Prvič registrirana osebna vozila

Kazalnik zaupanja **potrošnikov** je decembra v primerjavi s prejšnjim mesecem še za malenkost upadel in je na najnižji ravni od leta 1996. Potrošniki so decembra še bolj pesimistično gledali na prihodnje in preteklo gospodarsko stanje, na možnost večjih nakupov v prihodnosti in raven brezposelnosti. Medtem se je optimizem pri ostalih komponentah kazalnika zaupanja povečal.

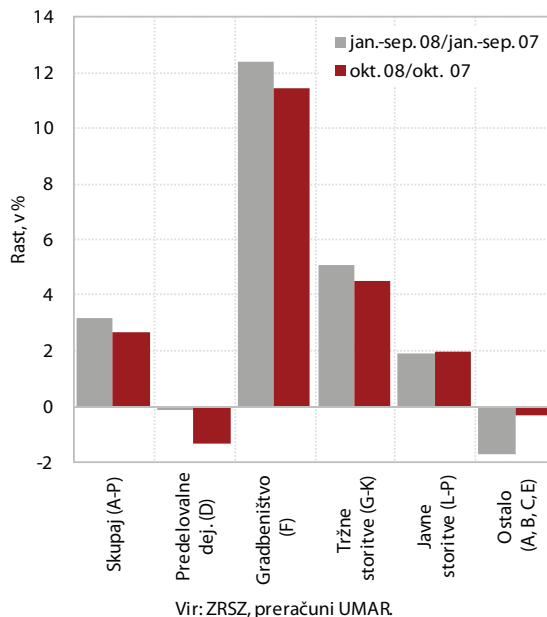
Slika 15: Poslovne tendence

Trg dela

Razmere na **trgu dela** so se postopoma začele slabšati. Rast zaposlenosti se je oktobra sicer nadaljevala, vendar z upočasnjeno dinamiko. V primerjavi s septembrom se je število delovno aktivnih oktobra povečalo za 0,3 %, kar je manj kot septembra in tudi manj kot oktobra 2007. Medletna rast se je znižala na 2,7 % (s 3,0 % septembra). Število delovno aktivnih se je povečalo v skoraj vseh področjih dejavnosti, razen v kmetijstvu, rudarstvu, predelovalnih dejavnostih in javni upravi. Povečalo se je tako število zaposlenih kot število samozaposlenih. V primerjavi s septembrom se je relativno najbolj povečalo število delovno aktivnih v gostinstvu, drugih javnih, skupnih in osebnih storitvah ter v poslovnih storitvah, po absolutnem številu pa v področju trgovine. Še naprej se je povečalo tudi v gradbeništvu, vendar relativno manj kot preteklo mesece, najbolj pa se je zmanjšalo v predelovalnih dejavnostih, od teh najbolj v tekstilni industriji ter v proizvodnji strojev in naprav. Tudi število potreb po delavcih in novih zaposlitev se je novembra zmanjšalo, in sicer že drugi mesec zapored, na medletni ravni je bilo obojih 16 % manj. Povečevanje števila delovnih dovoljenj za tujce se je novembra umirilo. Povečalo se je na 90.436, kar je 130 več kot oktobra.

Slika 16: Rast števila delovno aktivnih po področjih dejavnosti

Število registriranih brezposelnih se je novembra in decembra povečalo. Konec novembra jih je bilo 63.363, kar je 742 (1,2 %) več kot oktobra, ko se je povečalo predvsem iz razlogov sezonske narave, konec decembra pa že 66.239. V obeh mesecih se je močno povečalo število oseb, ki so izgubile delo, in po drugi strani zmanjšalo število brezposelnih, ki so delo dobili. Prvih je bilo novembra 5.534 in decembra 6.603, kar je približno 1.300

oziroma 2.500 več kot v enakih mesecih 2007, drugih pa le 3.218 oz. 2.362, kar je približno 900 oz. 180 manj kot v enakih mesecih 2007. Oktobrska stopnja registrirane brezposelnosti se je povečala na 6,6 %, in sicer predvsem zaradi vsakoletne jesenske prijave srednješolcev.

Slika 17: Komponente prirasta registrirane brezposelnosti

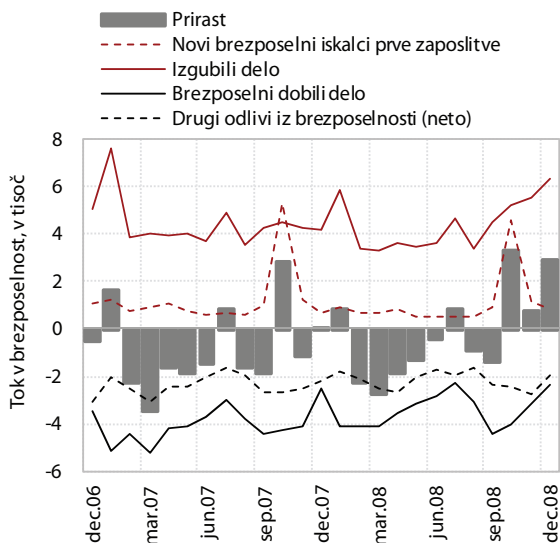

Tabela 3: Kazalniki gibanj na trgu dela

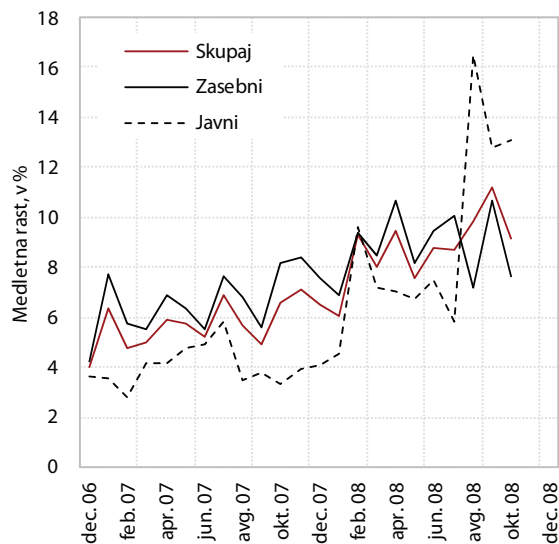
v %	2007	X 08/ IX 08	X 08/ X 07	I-X 08/ I-X 07
Aktivno prebivalstvo	1,6	0,6	1,8	1,9
Formalno delovno aktivni	3,5	0,3	2,7	3,1
- Zaposleni v podjetjih in organizacijah ter pri fizičnih osebah	3,3	0,3	2,8	3,3
Registrirani brezposelni	-16,9	5,6	-9,9	-12,6
Povprečna nominalna bruto plača	5,9	1,7	9,2	8,8
- zasebni sektor	6,9	2,0	7,7	8,8
- javne storitve	4,1	0,9	13,1	9,1
	2007	X 07	IX 08	X 08
Stopnja registrirane brezposelnosti	7,7	6,6	6,3	6,5
Povprečna nominalna bruto plača (v EUR)	1.284,79	1303,92	1400,21	1424,08
Zasebni sektor (v EUR)	1.217,14	1238,12	1307,55	1333,98
Javni sektor (v EUR)	1.485,09	1500,26	1680,72	1696,17

Vir: ZRSZ, SURS, preračuni UMAR.

Plače so se oktobra precej povečale, rast ostaja visoka tudi na medletni ravni. Bruto plača na zaposlenega se je oktobra povečala za 1,7 %, na medletni ravni pa se je zaradi visoke rasti plač oktobra 2007 rahlo umirila in znašala 9,2 %. V desetih mesecih leta 2008 je rast bruto plače ostala na ravni 8,8 %, neto plača pa je ohranila 8,3-odstotno rast.

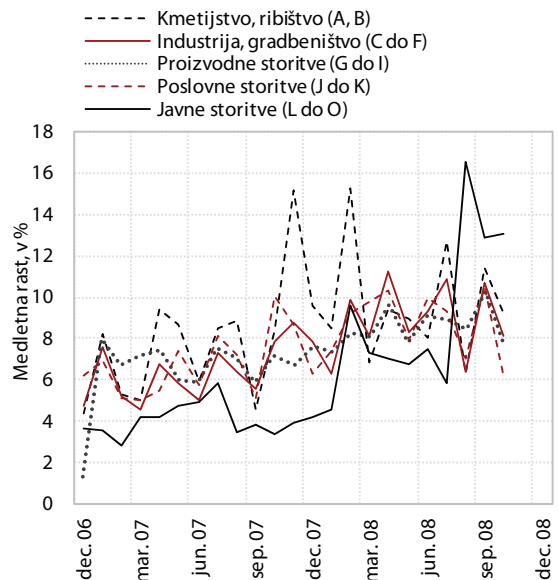
Zaradi umirjanja inflacije je bila realna rast plač v desetih mesecih za 0,1 o. t. višja kot v devetih mesecih leta. Tako je bila bruto plača višja za 2,4 %, neto plača pa za 1,9 %.

Slika 18: Nominalna bruto plača na zaposlenega

Višja od rasti skupne plače je bila oktobra rast plač v zasebnem sektorju (2,0 %). Ob enakem številu delovnih dni kot septembra so se plače oktobra povečale v vseh dejavnostih, z izjemo finančnega posredništva in ribištva. Izrazito velik je bil porast plač v rudarstvu in oskrbi z elektriko, plinom in vodo (okoli 20-odstoten), ki pa je bil posledica izrednih izplačil. Poleg finančnega posredništva sta to dve dejavnosti, kjer je bil do sedaj delež zaposlenih,

Slika 19: Plače po področjih

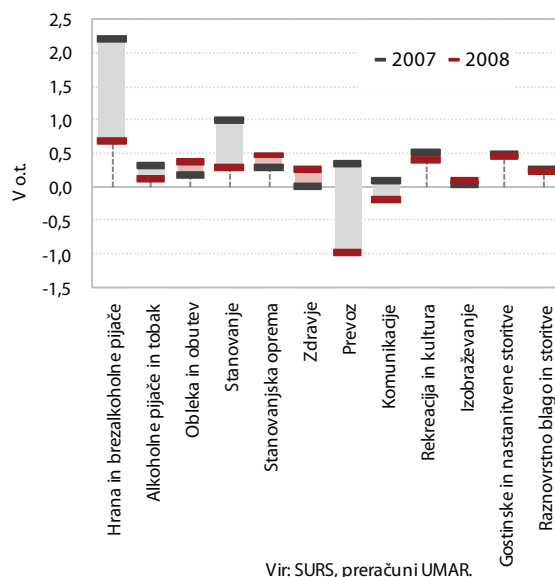
ki so prejeli izplačila ob koncu leta, najvišji, pa tudi sama izplačila so bila visoka.

V javnem sektorju je rast plač oktobra znašala 0,9 %. Rast plač v javnem sektorju je bila predvsem posledica rednih napredovanj, ki so jih deležni zaposleni, ki izpolnjujejo pogoje. Najbolj so se povečale plače v drugih javnih, skupnih in osebnih storitvah (2,4 %), kjer pa je zaposlena le tretjina zaposlenih v javnem sektorju. V zadnjih mesecih se je zaradi odprave plačnih nesorazmerij bruto plača v javnem sektorju precej povečala in v povprečju desetih mesecev leta 2008 tako dosegla medletno 9,1-odstotno nominalno rast in s tem preseгла 8,8-odstotno rast plač v zasebnem sektorju v enakem obdobju.

Cene

Decembra je medletna **inflacija** v Sloveniji ob 0,6-odstotnem mesečnem znižanju cen znašala 2,1 %. V primerjavi z novembrom je bila nižja za 1,0 o. t., v drugi polovici leta pa za 4,9 o. t. Povprečna inflacija v letu 2008 je znašala 5,7 %. Podobno kot novembra so bila cenovna gibanja tudi v decembru zaznamovana predvsem z znižanjem cen tekočih goriv. Nižje cene tekočih goriv za prevoz in ogrevanje so k deflaciji prispevale -0,7 o. t., nekoliko pa so se znižale tudi cene sadja ter obleke in obutve. Zvišale so se cene v skupini rekreacija in kultura ter zdravje, nekoliko pa so se podražili tudi osebni avtomobili.

Slika 20: Prispevki k inflaciji

Ključni dejavniki zniževanja inflacije so isti kot v obdobju njenega zviševanja. Leta 2007 in v prvi polovici leta 2008 smo v Sloveniji, predvsem zaradi naraščajočih cen surovin (nafta) in hrane na svetovnih trgih, ki so se v razmerah močne konjunktore v večji meri kot v ostalih članicah evrskega območja odrazile na rasti cen v Sloveniji, beležili močan pospešek inflacije nad raven

Tabela 4: Cene

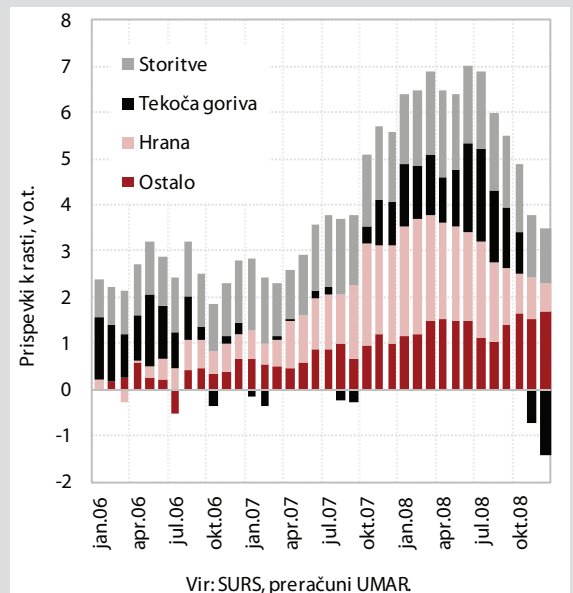
v %	2007		2008		
	XII 2007/ XII 2006	Φ (I 07–XII 07)/ Φ (I 06–XII 06)	XI 2008/ X 2008	XI 2008/ XI 2007	Φ (XI 07–XI 08)/ Φ (XII 06–X 07)
Cene življenjskih potrebščin (CPI)	5,6	3,6	-0,7	3,1	6,0
Blago	6,0	3,2	-1,1	2,6	6,4
-Goriva in energija	9,8	3,1	-7,3	-1,4	12,1
-Drugo	5,2	3,2	0,3	3,5	5,1
Storitve	4,8	4,5	0,0	4,3	5,1
Cene življenjskih potrebščin (HICP)	5,7	3,8	-0,9	2,9	5,9
Regulirane cene ¹	7,2	2,6	-7,7	-2,5	11,1
-Energija	9,6	2,7	-11,6	-3,9	16,7
-Drugo	1,5	2,4	0,0	0,1	0,1
Osnovna inflacija:					
-odrezano povprečje	3,2	2,3	0,3	2,8	4,0
-brez (sveže) hrane in energije	4,0	2,7	0,2	3,9	4,6
Cene življenjskih potrebščin (HICP) v evrskem območju	3,1	2,1	-0,5	2,1	3,4
Cene industrijskih proizvodov domačih proizvajalcev ² :					
-na domačem trgu	6,3	5,4	-0,7	3,6	5,9
-na evrskem območju	0,9	5,0	-1,6	1,2	2,1

Viri podatkov: SURS, Eurostat; preračuni UMAR.

Opomba: ¹ Zaradi vsakoletnih sprememb indeksa reguliranih cen podatki med posameznimi leti niso neposredno primerljivi, ² Podatki do novembra 2008.

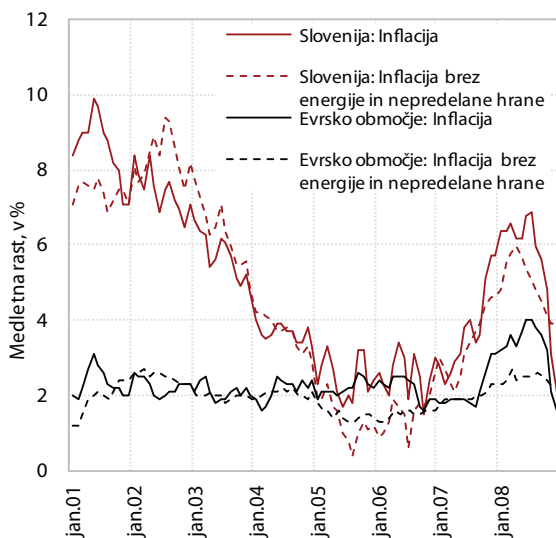
Okvir 2: Prenos višjih cen energentov v druge skupine cen

V obdobju naraščajoče inflacije se je poleg cen hrane in tekočih goriv za prevoz in ogrevanje, ki sta bila po naši oceni ključna dejavnika pospešitve inflacije, nekoliko okrepila tudi rast cen »ostalega blaga«, prispevek katerega pa se krepi tudi v zadnjih mesecih, ko se je skupna inflacija začela zniževati. Skupina »ostalo blago«, ki je k decembrski medletni 2,1-odstotni inflaciji prispevala približno 1,7 o. t., predstavlja približno 40 % košarice življenjskih potrebščin. Pomembnejše deleže znotraj skupine »ostalo blago« imajo obleka in obutev, alkoholne pijače in tobak, prometna sredstva, stanovanjska oprema ter cene nekaterih energentov (plin, elektrika, daljinska energija za ogrevanje in trda goriva). Prispevek slednjih, ki je decembra znašal dobre 0,5 o. t., je v določeni meri posledica zunanjih dejavnikov, ker se cene plina in daljinske energije za ogrevanje oblikujejo tudi na podlagi preteklih gibanj cen nafte. Tudi pri blagu, ki ni energetska ali hrana, je za obdobje pospešene inflacije opazen trend zmernega poviševanja cen, ki pa se je v zadnjih mesecih, ko se je prispevek tekočih goriv, hrane in storitev začel umirjati, nadaljeval. V letu 2007 je rast cen »ostalega blaga«, ki ni energetska ali hrana, znašala 1,9 %, v letu 2008 pa približno 2,9 %. Ocenjujemo, da je rast teh cen posledica prenosa višjih cen energentov v strukturo cene tega blaga in vpliva hitre gospodarske rasti v preteklem obdobju. Tako pričakujemo, da se bo rast teh cen v prihodnjih mesecih zaradi umirjanja gospodarske rasti in znižanja cen energentov na svetovnih trgih umirila, prispevek k inflaciji pa znižal.

Slika 21: Razčlenitev medletne inflacije

3 %, ki je po naši oceni dolgoročno skladna s procesom realne konvergence. V zadnjih mesecih, ko smo bili priča hitremu zniževanju cen nafte (s približno 150 USD/sod julija na manj kot 50 USD/sod decembra) in umirjanju cen hrane ter umirjanju gospodarske rasti in še bolj pričakovani za naslednje mesece, pa se relativno hitro umirja tudi inflacija. V šestih mesecih do vključno decembra se je tako medletna rast harmoniziranega

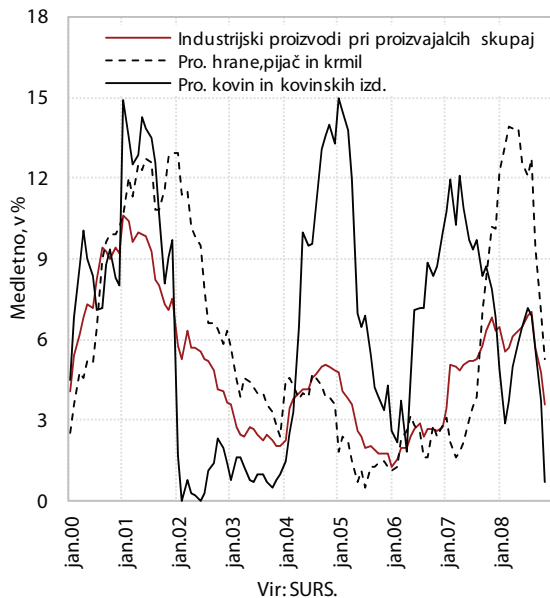
indeksa cen življenjskih potrebščin v Sloveniji znižala s 6,9 % julija na 1,8 % decembra, v povprečju celotnega evrskega območja pa v enakem obdobju s 4,0 % na 1,6 %. Pomemben razlog za hitreje umirjanje medletne inflacije pri nas kot v celotnem evrskem območju je podobno kot v obdobju naraščanja inflacije približno 60 % večji delež tekočih goriv za prevoz in ogrevanje v strukturi izdatkov povprečnega gospodinjstva in s tem v domačem indeksu cen življenjskih potrebščin.

Slika 22: Inflacija v Sloveniji in celotnem evrskem območju

Umirjanje osnovne inflacije se je, po razpoložljivih podatkih, nadaljevalo tudi novembra. Medletna rast indeksa cen življenjskih potrebščin, merjena brez cen nepredelane hrane in energije, se je v zadnjih nekaj mesecih znižala in novembra znašala 3,9 %. Ključni dejavnik umirjanja osnovne inflacije je še naprej umirjanje rasti cen predelane hrane, ki se je z 11,3-odstotne rasti aprila 2008 umirila na 5,9 % novembra.

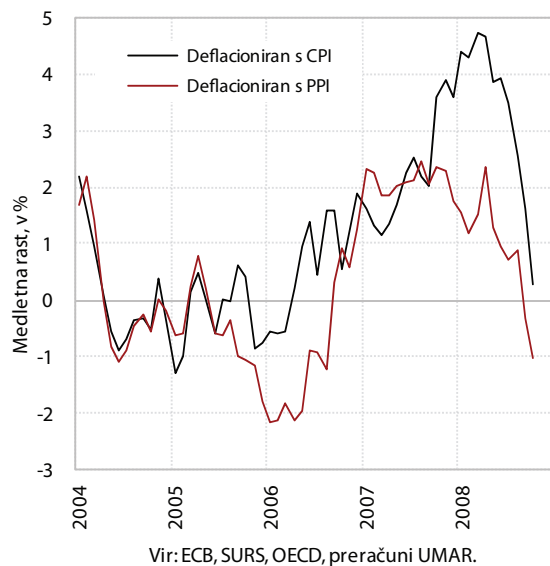
Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu so se novembra znižale že tretji mesec zapored. Znižala se je tudi rast cen na medletni ravni, s 4,8 % na 3,6 % (novembra 2007 6,8 %), za prodajo na tujih trgih pa s 3,3 % na 2,5 % (novembra 2007 0,3 %). Medletna rast cen se je podobno kot v predhodnih dveh mesecih znižala predvsem zaradi nadaljnje upočasnitve rasti cen v proizvodnji hrane, pijač in krmil, rast cen v proizvodnji kovin in kovinskih izdelkov pa se je s 6,8 % avgusta umirila na 0,7 % novembra.

Slika 23: Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu

Oktober se je ob ponovnem izboljšanju na mesečni ravni nadaljevalo umirjanje medletnega poslabšanja **cenovne konkurenčnosti**, merjene z relativnimi cenami življenjskih potrebščin³. Po pospešenem upadanju na mesečni ravni (-0,8 %) četrti mesec zapored, je bil realni efektivni tečaj, deflacioniran z relativnimi cenami življenjskih potrebščin, oktobra le še za malenkost višji kot pred letom (za 0,3 %, v prvih desetih mesecih za 3,4 %). Tako kot septembra je bilo nadaljevanje relativno bolj ugodnih gibanj predvsem posledica šibkejšega evra. Pod vplivom pospešenega

Slika 24: : Realni efektivni tečaj

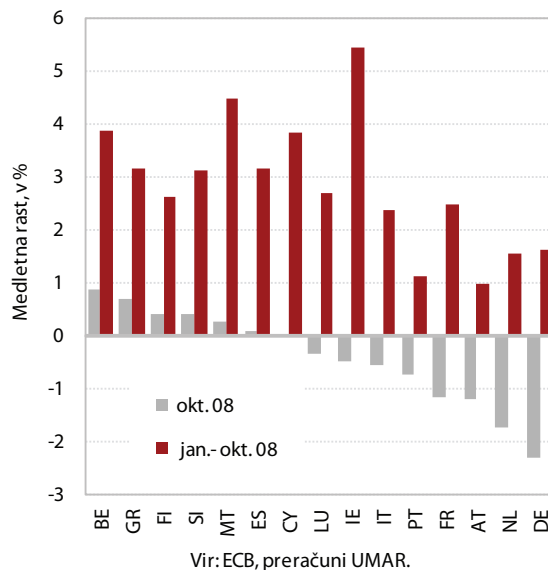

upadanja evra do USD, JPY in CHF je nominalni efektivni tečaj oktobra padel tako na mesečni (-0,9 %) kot medletni ravni (-1,3 %), potem ko se je na medletni ravni do septembra neprekinjeno krepil več kot dve leti. Relativne cene življenjskih potrebščin so oktobra, po trimesečnem upadanju, spet rahlo porasle (0,1 %), medtem ko se je umirjanje njihove medletne rasti upočasnjeno nadaljevalo.

Merjeno z relativnimi cenami industrijskih proizvodov se je cenovna konkurenčnost oktobra na medletni ravni izboljšala drugi mesec zapored. Realni efektivni tečaj, deflacioniran z relativnimi cenami industrijskih proizvodov predelovalnih dejavnosti (na domačem trgu) je ob ohranjanju njegove vrednosti na septembrski ravni, oktobra medletno ponovno padel (-1,0 %), v desetih mesecih pa je bil za 0,9 % višji.

Oktober je bila v precejšnjem številu preostalih članic evrskega območja zaradi šibkejšega evra cenovna konkurenčnost že boljša kot pred letom. Slovenija je bila v manjši skupini članic, kjer se je cenovna konkurenčnost medletno še rahlo poslabšala, kar je bilo, ob višji rasti relativnih cen, ki se sicer umirja, deloma posledica razlik v strukturi zunanjetrgovinske menjave. Slovenija namreč nadpovprečno velik delež menjave realizira na evrskem območju, zato so relativno manjši tudi učinki padca evra na izboljšanje slovenske cenovne konkurenčnosti.

Slika 25: Realni efektivni tečaji članic evrskega območja deflacionirani s HICP

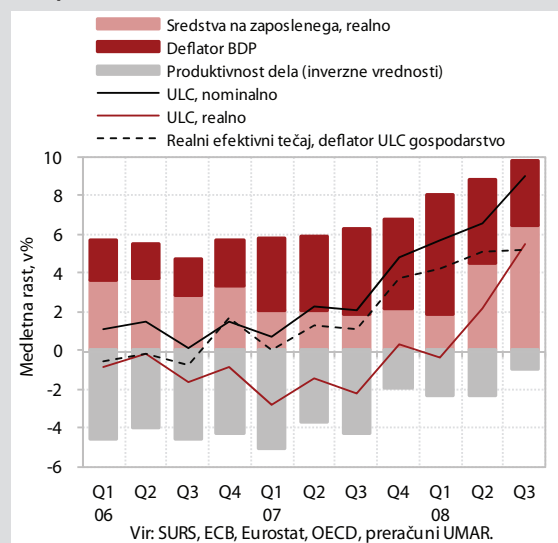
³ Slovenske v primerjavi s trgovinskimi partnericami.

Okvir 3: Stroškovna konkurenčnost

Po večletnih relativno ugodnih gibanjih se je stroškovna konkurenčnost gospodarstva v letu 2008 močno poslabšala. Že v zadnjem četrtletju leta 2007 je predvsem zaradi pospešene relativne rasti nominalnih stroškov dela na enoto proizvoda⁴ na medletni ravni pričel izraziteje apreciirati realni efektivni tečaj (za 3,8 %), njegova realna apreciacija pa se je v letu 2008 še povečala (na 5,2 % v drugem in tretjem četrtletju). Od drugega četrtletja 2008 so pod vplivom hitrejše rasti sredstev za zaposlene na zaposlenega v primerjavi z rastjo produktivnosti dela pospešeno naraščali tudi realni stroški dela na enoto proizvoda. Do rasti realnih stroškov dela na enoto proizvoda je lani prišlo tudi v vrsti drugih članic evrskega območja, pa tudi širše v EU, vendar pa njihova rast večinoma ni bilo tako izrazita kot v Sloveniji.

Poslabšanje stroškovne konkurenčnosti gospodarstva je bilo v največji meri posledica upočasnjene rasti produktivnosti dela ob hkratnem pospešenem naraščanju sredstev za zaposlene na zaposlenega. Vpliv tečaja na poslabšanje stroškovne konkurenčnosti je bil ob močnih nihanjih vrednosti evra v letu 2008 bistveno manjši. Močno upočasnjena rast produktivnosti dela (medletno z 1,9 % v zadnjem četrtletju leta 2007 oz. s 4,3 % v povprečju prvih treh četrtletij 2007, na 0,9 % v tretjem četrtletju 2008) je izhajala iz postopnega umiranja gospodarske aktivnosti, ob tem ko se je razmeroma visoka rast zaposlenosti nadaljevala. Poslabšanje ugodnih trendov gibanja produktivnosti dela je bilo najboljčutnejše v predelovalnih dejavnostih (0,1-odstotni padec glede na 5,1-odstotno in 7,6-odstotno rast), kjer se je zaradi poslabšanih razmer v mednarodnem okolju rast zaposlenosti že v drugem četrtletju 2008 zaustavila, v tretjem pa rahlo padla. Pospešena rast sredstev za zaposlene na zaposlenega je bila v prvem polletju 2008 posledica uskladitve plač z visoko inflacijo (in višjo produktivnostjo iz leta 2007), zlasti v zasebnem sektorju, v tretjem četrtletju pa začetka odprave plačnih nesorazmerij v javnem sektorju.

Slika 26: Stroškovna konkurenčnost gospodarstva in komponente

Slika 27: Realni stroški dela na enoto proizvoda v devetih mesecih leta 2008

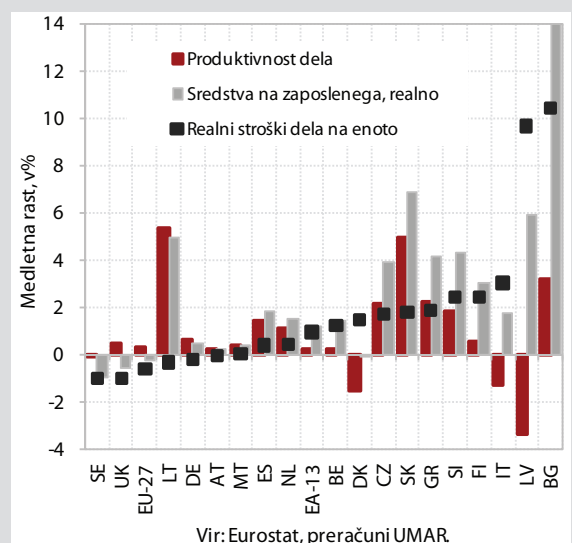

Tabela 5: Indikatorji stroškovne konkurenčnosti

Letne stopnje rasti v %	2004–2006	2007	KV I–III 2008
Realni efektivni tečaj, deflacioniran s stroški dela na enoto proizvoda ¹	0,3	1,6	4,9
Nominalni efektivni tečaj	-0,6	0,8	0,9
Relativni stroški dela na enoto proizvoda	0,9	0,8	3,9
Komponente stroškov dela na enoto proizvoda (domače)			
Nominalni stroški dela na enoto proizvoda	1,9	2,5	7,1
Sredstva za zaposlene na zaposlenega	6,2	6,3	9,1
Produktivnost dela ² , realno	4,3	3,7	1,8
Realni stroški dela na enoto proizvoda	-0,5	-1,5	2,5
Produktivnost dela ² , nominalno	6,7	8,0	6,5

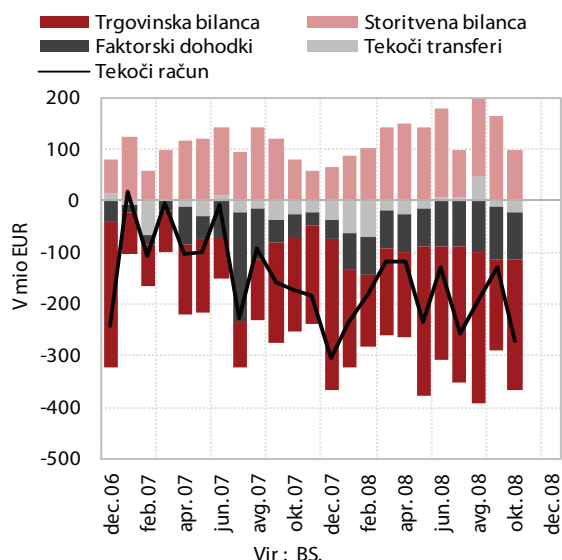
Vir: SURS, EUROSTAT, OECD; preračuni UMAR. Opombe: ¹ do 17-ih najpomembnejših trgovinskih partneric; ² Bruto domači proizvod na zaposlenega.

⁴ Slovenskih v primerjavi s pomembnejšimi trgovinskimi partnericami.

Plačilna bilanca

Oktober je bil mesečni primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance najvišji v letu 2008 (271,7 mio EUR), v desetih mesecih pa je dosegel 1.874,3 mio EUR, kar je skoraj dvakrat več kot v enakem obdobju leta 2007. K medletno višjemu primanjkljaju sta oktobra prispevala višji primanjkljaj v trgovinski bilanci in višji primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov. Presežek v storitveni bilanci se je medletno povečal, nižji pa je bil primanjkljaj v bilanci tekočih transferjev.

Slika 28: Komponente salda tekočega računa plačilne bilance

Trgovinski primanjkljaj je oktobra znašal 251,9 mio EUR. K medletnemu okotbrskemu povečanju (71,9 mio EUR) je, ob umirjeni rasti uvoza, prispeval padec vrednosti blagovnega izvoza. Z regionalnega vidika se je oktobra na medletni ravni povečal primanjkljaj v menjavi z državami EU, manjši pa je bil tudi presežek v menjavi z državami nečlanicami EU. V desetih mesecih leta 2008 se je trgovinski primanjkljaj, ob hitrejši upočasnitvi rasti izvoza od uvoza, medletno povečal za 974,7 mio EUR. K rasti blagovnega primanjkljaja so veliko prispevali poslabšani pogoji menjave, ki so vplivali na kupno moč slovenskega blagovnega izvoza. Ocenjujemo, da bi bil pri nespremenjenih pogojih menjave trgovinski primanjkljaj v devetih mesecih 2008 medletno manjši za približno 580 mio EUR (dejanski trgovinski primanjkljaj je bil v devetih mesecih medletno višji za 878,5 mio EUR).

Presežek v storitveni bilanci je oktobra znašal 95,9 mio EUR. K povečanju na medletni ravni (za 16,6 mio EUR) je največ prispeval višji neto izvoz gradbenih storitev. V desetih mesecih leta 2008 se je presežek v menjavi storitev medletno povečal za 223,8 mio EUR na 1.297,5 mio EUR. V tem obdobju sta se na medletni ravni najbolj povečala presežka v cestnem in zračnem transportu, presežek v pomorskem transportu je bil neznatno višji, presežek v

železniškem transportu pa se je nekoliko znižal. Neto priliv od potovanja je bil medletno nižji, na kar je vplivala precej hitrejša rast izdatkov od prihodkov tako za zasebna kot tudi za službena potovanja. Medletno nižji primanjkljaj v skupini ostalih storitev je bil večinoma posledica večjega neto izvoza gradbenih storitev in storitev posredovanj.

Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov je bil oktobra podobno kot v celotnem obdobju medletno višji zaradi višjih neto plačil obresti na tuje kredite. V desetih mesecih leta 2008 je znašal 841,4 mio EUR, kar je 199,7 mio EUR več kot v enakem obdobju leta 2007. Delež neto plačanih obresti od kreditov, ki je v skupnem saldu dohodkov od kapitala leta 2007 znašal 70 %, se je v obdobju od julija do oktobra 2008 precej okreplil in v povprečju znašal 87 %. Neto plačane obresti domačih poslovnih bank tujini so v desetih mesecih predstavljale 63,1 % vseh neto plačil obresti na tuje kredite (v enakem obdobju 2007 60,5 %). Povečal se je tudi delež neto plačanih obresti BS iz naslova obveznosti do Evrosistema, in sicer na 13,0 % (v enakem obdobju 2007 10,5 %). Neto plačane obresti ostalih sektorjev, med katerimi prevladujejo podjetja, pa so se medletno znižale.

Primanjkljaj v bilanci tekočih transferjev se je oktobra medletno znižal zaradi presežka iz naslova zavarovanj zasebnega sektorja. Oktobra so odhodki iz proračuna RS preseglili prihodke iz evropskega proračuna za 40,8 mio EUR. Višje vplačilo sredstev je bilo posledica nove statistične ocene bruto nacionalnega dohodka držav članic EU. V desetih mesecih leta 2008 je primanjkljaj v bilanci tekočih transferjev znašal 174,1 mio EUR, medletno pa se je znižal za 41,2 mio EUR, predvsem zaradi presežka iz naslova ostalih transferjev.

Oktober so bile **finančne transakcije s tujino prvič v letu 2008 neto odzivne**, kar je bila predvsem posledica neto odtoka kapitala iz naslova ostalih naložb. Oktobra so se

Slika 29: Finančne transakcije plačilne bilance

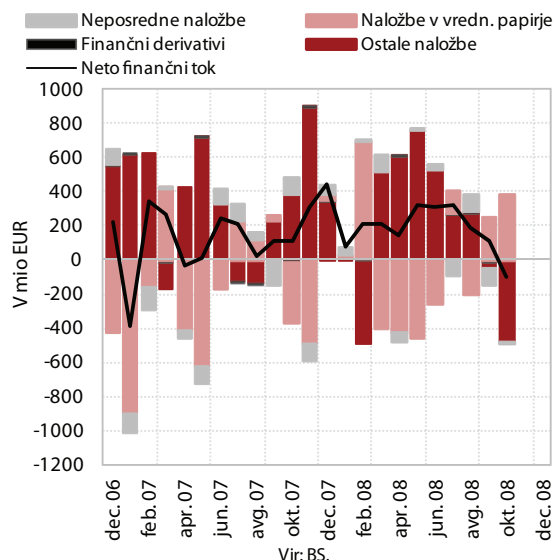

Tabela 5: **Plačilna bilanca**

I-X 2008, v mio EUR	Prilivi	Odlivi	Saldo ¹	Saldo, I-X 2007
Tekoče transakcije	23.629,7	25.504,0	-1.874,3	-964,9
-Blagovna menjava (FOB)	17.530,3	19.687,0	-2.156,7	-1.182,0
-Storitve	4.242,7	2.944,8	1.297,9	1.074,1
-Dohodki od dela in kapitala	1.046,4	1.887,9	-841,4	-641,7
Tekoči transferi	810,3	984,4	-174,1	-215,2
Kapitalski in finančni račun	5.018,1	-3.306,3	1.711,8	935,9
-Kapitalski račun	186,1	-257,7	-71,6	-36,8
-Kapitalski transferi	183,2	-249,5	-66,2	-34,7
-Patenti, licence	2,9	-8,3	-5,4	-2,1
-Finančni račun	4.832,0	-3.048,6	1.783,4	972,8
-Neposredne naložbe	925,7	-878,4	47,2	-216,2
-Naložbe v vrednostne papirje	650,1	-929,8	-279,7	-1.810,3
-Finančni derivativi	0,0	5,6	5,6	-23,2
-Ostale naložbe	3.223,4	-1.245,9	1.977,5	2.926,9
-Terjatve	53,3	-1.232,5	-1.179,2	-4.575,0
-Obveznosti	3.170,1	-13,4	3.156,7	7.502,0
-Mednarodne denarne rezerve	32,9	0,0	32,9	95,5
Statistična napaka	162,5	0,0	162,5	28,9

Viri: BS. Opomba: ¹negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanji poziciji centralne banke.

glede na predhodni mesec okrepila posojila domačih bank dana tujini (281,4 mio EUR), zadolževanje bank v tujini pa je bilo manjše (71,8 mio EUR). V desetih mesecih leta 2008 je neto pritok kapitala znašal 1.750,6 mio EUR, v enakem obdobju 2007 pa 877,3 mio EUR.

Med finančnimi obveznostmi do tujine so v desetih mesecih leta 2008 prevladovala posojila poslovnih bank, ki so najele manj posojil (1.907,5 mio EUR) kot v enakem obdobju 2007 (2.282,6 mio EUR). Spremenila se je tudi ročnosta struktura, saj so kratkoročni krediti predstavljali več kot polovico, v enakem obdobju predhodnega leta pa dobro četrtino najetih posojil. Večino posojil so banke črpale v prvi polovici leta 2008, od julija pa se njihovo zadolževanje v tujini precej umirja. Priliv iz naslova neposrednih naložb (925,7 mio EUR) je bil v desetih mesecih medletno višji za 86,0 mio EUR, in sicer večinoma zaradi večjih obveznosti do povezanih podjetij v tujini. Vrednost lastniškega kapitala se je na medletni ravni znižala.

Oktobra so se terjatve do tujine spet povečale predvsem iz naslova posojil domačih bank tujini, v manjši meri tudi v obliki domačih neposrednih naložb v tujini; terjatve do tujine iz naslova vrednostnih papirjev pa so se zaradi prodaje dolžniških vrednostnih papirjev s podoben kot septembra prodale domače poslovne banke. Po skromnih naložbah v tuje vrednostne papirje v prvi polovici leta 2008 pa ostali sektorji prodajajo tuje lastniške vrednostne papirje že od avgusta. V desetih mesecih leta 2008 so se naložbe domačih bankin ostalih sektorjev v tuje vrednostne papirje

medletno tako precej znižale, skupno znižanje pa bi bilo v desetih mesecih precej višje, če ne bi Banka Slovenije občutno povečala naložbe v tuje dolžniške vrednostne papirje in instrumente denarnega trga. Pri neposrednih naložbah v tujino so poleg kapitalskih vlaganj slovenska podjetja financirala povezana tuja podjetja v obliki posojil in kratkoročnih komercialnih kreditov. Pri tem je bila struktura vlaganj bolj uravnotežena kot pri vhodnih neposrednih naložbah. Po julijski večji investiciji v tujino so bile do oktobra neposredne naložbe v tujino zmerne. Kratkoročno komercialno kreditiranje, ki je povezano z dinamiko blagovne menjave, se je po septembrskem povečanju oktobra spet zmanjšalo. V desetih mesecih leta 2008 se je obseg kratkoročnega kreditiranja tujine medletno znižal. Po podatkih iz neposrednih poročil podjetij (stanja) je Slovenija konec oktobra največ terjatev iz naslova kratkoročnih komercialnih kreditov izkazovala do držav EU (48,7 %). Na strani terjatev do tujine je v desetih mesecih leta 2008 prevladoval izvoz kapitala v obliki portfeljskih naložb (929,8 mio EUR, pri tem so se terjatve BS iz naslova gotovine in vlog povečale za 1.120,7 mio EUR), neposrednih naložb v tujino (878,4 mio EUR) in komercialnih kreditov (720,4 mio EUR).

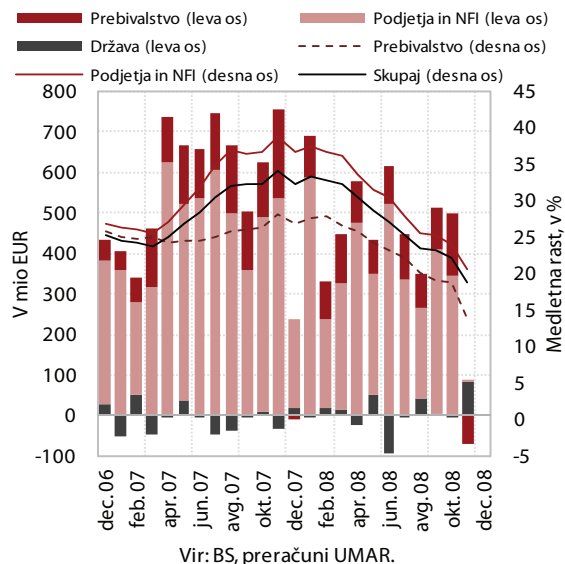
Bruto zunanji dolg Slovenije je konec oktobra znašal 40 mrd EUR, bruto dolžniške terjatve do tujine pa 31,6 mrd EUR. Neto zunanji dolg je konec oktobra dosegel 8,5 mrd EUR (22,7 % ocenjenega BDP) in se je v primerjavi s septembrom znižal za 200 mio EUR. Slovenija se tako še vedno uvršča med najmanj zadolžene države evrskega območja.

Finančni trgi

Po razmeroma močni rasti oktobra je novembra obseg kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem stagniral. Rast evrskih kreditov je z 0,5 % dosegla le tretjino mesečnega povprečja v enajstih mesecih leta 2008, medtem ko so devizni krediti beležili kar 5,5-odstoten upad, kar je največ, odkar imamo primerljive podatke⁵, omejevanje tovrstnega zadolževanja pa je posledica povečanega tečajnega tveganja. Močno se je znižala skupna medletna stopnja rasti, ki je dosegla najnižjo stopnjo po februarju 2006 in je bila z 18,9 % za 3,2 o. t. nižja kot mesec pred tem. Tako velik upad je deloma tudi posledica okrepljenega zadolževanja novembra 2007. Banke so tako novembra neto odobrile le za 13,2 mio EUR kreditov domačim nebančnim sektorjem, v enajstih mesecih 2008 pa so ti dosegli 4.773,1 mio EUR, kar je slabo četrtno manj kot v primerljivem obdobju leta 2007.

Prebivalstvo je novembra neto odplačevalo vse vrste kreditov v višini 72,8 mio EUR, prvič po februarju 2005 tudi stanovanjske kredite (20 mio EUR). Podrobnejša primerjava podatkov nakazuje, da je upad stanovanjskega financiranja predvsem posledica zaustavitve deviznega zadolževanja, ki je bilo v preteklih letih pomemben vir financiranja nakupov stanovanj gospodinjestev. Očitno pa je v tem mesecu prišlo tudi do zamenjav deviznih kreditov za evrske, saj so se na drugi strani neto tokovi stanovanjskih kreditov v evrih, kljub občutnemu umirjanju kreditne aktivnosti v primerjavi z obdobjem od julija do oktobra, nekoliko okrepili. Največji neto odliv so beležili potrošniški krediti, ki so bili nižji za 37,0 mio

Slika 30: Neto tokovi in rast kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem

EUR, kar je največ po decembru 2007⁶. Medletna stopnja rasti skupnega obsega kreditov prebivalstva pa se je novembra spustila na 14,0 % in s tem dosegla najnižjo raven, odkar imamo primerljive podatke. Prebivalstvo je v enajstih mesecih leta 2008 neto najemalo kredite v višini 967,0 mio EUR, kar je že skoraj tretjino manj kot v enakem obdobju leta 2007. Le stanovanjski krediti so bili po zaslugi izredno močnega neto priliva v preteklih mesecih primerljivi z enakim obdobjem leta 2007.

Tabela 6: Kazalniki finančnih trgov

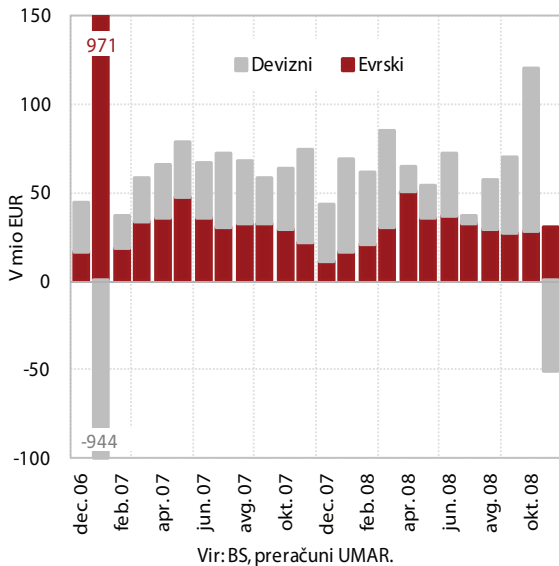
Kreditni domačih bank nebančnemu sektorju in varčevanje prebivalstva	Nominalni zneski, v mio EUR		Nominalna rast kreditov, v %		
	31, XII 2007	30, XI 2008	30, XI 2008/31, X 2008	30, XI 2008/31, XII 2007	30, XI 2008/30, XI 2007
Kreditni skupaj	26.715,5	31.488,6	0,0	17,9	18,9
Kreditni podjetjem in DFO	19.378,7	23.107,4	0,0	19,2	20,6
Kreditni državi	519,2	596,5	15,4	14,9	19,2
Kreditni prebivalstvu	6.817,7	7.784,7	-0,9	14,2	14,0
Potrošniški	2.742,5	2.891,0	-1,3	5,4	3,4
Stanovanjski	2.667,9	3.336,6	-0,6	25,1	27,1
Ostalo	1.407,3	1.557,0	-1,0	10,6	10,6
Bančne vloge skupaj	12.541,8	13.507,4	1,2	7,7	13,0
Čez noč	5.387,7	5.303,6	0,9	-1,6	4,2
Kratkoročno vezane	5.112,4	5.519,6	1,5	8,0	13,4
Dolgoročno vezane	1.286,0	1.824,1	2,8	41,8	43,5
Vloge na odpoklic	755,6	860,1	-2,4	13,8	18,8
Vzajemni skladi	2.924,4	1.607,8	-8,3	-45,0	-42,7

Vir: Bilten BS, ATVP, preračuni UMAR,

⁵ Primerljivi podatki za kredite od januarja 2005.

⁶ Neto odlivi iz decembra 2007 so posledica vračila kreditov za nakup delnic NKBM.

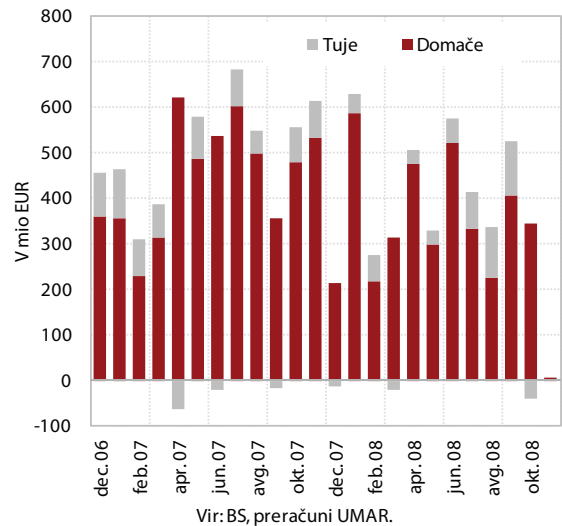
Slika 31: Neto tokovi evrskih in deviznih stanovanjskih kreditov

Močno se je umirilo tudi zadolževanje podjetij in NFI, ki je bilo zaradi omejene razpoložljivosti sredstev novembra na najnižji ravni, odkar imamo primerljive podatke. Neto tokovi tovrstnih posojil so dosegli le 6,3 mio EUR, kar ne dosega niti dveh odstotkov povprečnih mesečnih neto tokov v enajstih mesecih leta 2008. Podjetja so pozitiven neto tok beležila le še pri zadolževanju za investicije (46,9 mio EUR), vendar pa so tudi ti dosegli manj kot polovico mesečnega povprečja v enajstih mesecih leta 2008, medtem ko so posojila za obratna sredstva (49,1 mio EUR) in ostale namene (32,9 mio EUR) neto odplačevala. NFI so beležile pozitiven neto tok kreditov predvsem zaradi nadaljnjih neugodnih gibanj na kapitalstskih trgih in so se še naprej v glavnem zadolževala za pokrivanje likvidnostnih potreb. Podjetja in NFI so tako v enajstih mesecih leta 2008 neto najemala kredite pri domačih bankah v višini 3.728,8 mio EUR, kar je četrtno manj od primerljivega obdobja v letu 2007. Potem ko je v preteklih mesecih tudi zadolževanje na tujem postalo vse pomembnejši vir financiranja, pa se je oktobra ustavilo. Podjetja in NFI so tako v tem mesecu tovrstne kredite neto odplačevala, in sicer v višini 38,4 mio EUR, kar je najvišja vrednost v zadnjem letu in pol. V desetih mesecih leta 2008 je neto tok tujih kreditov dosegel 464,7 mio EUR, kar je le še dober odstotek več od primerljivega obdobja v letu 2007.

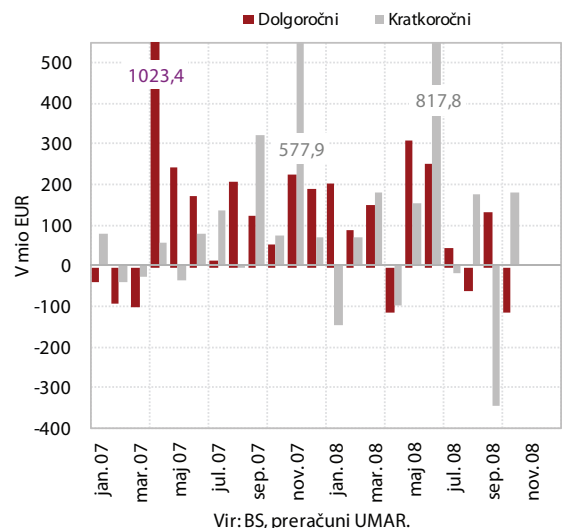
Tudi oktobra so se banke soočale z omejenimi ponudbami sredstev na mednarodnih medbančnih trgih. Čeprav so v tem mesecu uspele neto pridobiti za 71,8 mio EUR sredstev, pa ročnostna struktura ostaja še naprej neugodna. Pozitiven neto tok so tako beležili kratkoročni krediti, medtem ko so dolgoročne kredite neto odplačevale v višini 110,7 mio EUR. Banke so v desetih mesecih leta 2008 neto najemale tuje kredite v višini 1.905,7 mio EUR, kar je 16,4 % manj kot v primerljivem obdobju leta 2007. Upad je posledica za dobrih 40 % nižjega dolgoročnega zadolževanja, medtem ko se je kratkoročno okrepilo za dobro polovico.

Slika 32: Domače in tuje zadolževanje podjetij in NFI

Potem ko je oktobra obseg vlog prebivalstva v bankah beležil upad, se je novembra ponovno okrepil. Najvišje stopnje rasti sicer še naprej beležijo bolj obrestovane dolgoročne vloge, vendar pa se je njihova rast v primerjavi z drugim in tretjim četrtletjem lani močno umirila. Na drugi strani pa so se po treh zaporednih mesecih zniževanja ponovno pričele krepiti kratkoročne vloge. Vloge prebivalstva so tako v enajstih mesecih leta 2008 beležile neto priliv v višini 965,5 mio EUR, kar je skoraj enkrat toliko kot v enakem obdobju leta 2007⁷. Pomemben vir sredstev vlog prebivalstva v bankah so bili v preteklih enajstih mesecih tudi neto odlivi iz vzajemnih skladov, ki so se sicer novembra nekoliko umirili, a so še vedno dosegli 29,5 mio EUR. V enajstih mesecih leta 2008 pa so bili na ravni 290,4 mio EUR, medtem ko so v enakem obdobju leta 2007 beležili neto prilive v višini kar 404,3 mio EUR. Obseg sredstev v vzajemnih skladih domačih upravljavcev se je v enajstih

Slika 33: Neto tokovi zadolževanja bank na tujem

mesecih leta 2008 skrčil že za 45 %, skoraj 80 % celotnega upada pa je posledica nižje vrednosti naložb vzajemnih skladov. Največji upad sredstev so beležili bolj tvegani delniški in mešani vzajemni skladi, medtem ko se je obseg sredstev v vzajemnih skladih denarnega trga z varnimi in likvidnimi naložbami v tem obdobju skoraj podvojil.

Negativna gibanja na Ljubljanski borzi se v zadnjem mesecu preteklega leta, v nasprotju z razvitejšimi kapitalskimi trgi, niso bistveno umirila. Osrednji indeks na Ljubljanski borzi je sicer beležil najnižji upad v zadnjih štirih mesecih, a je bil kljub temu 13,9-odstoten. Glede na oktober in november se je nekoliko umirila volatilitnost indeksa SBI20,

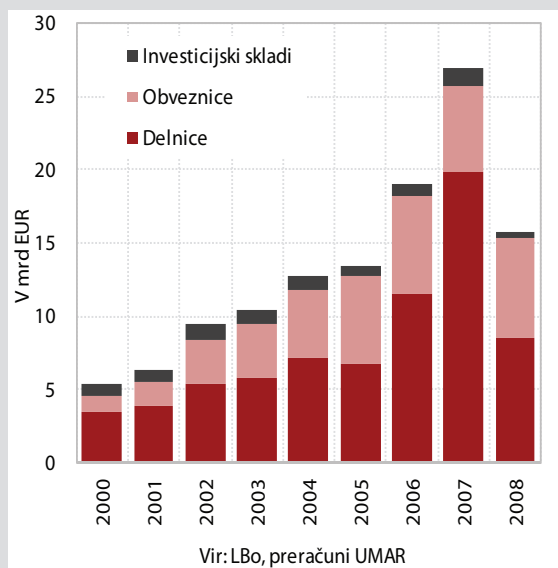
Okvir 4: Borza v letu 2008

Potem ko je v letu 2007 vrednost osrednjega borznega indeksa na Ljubljanski borzi porasla za skoraj štiri petine, je leta 2008 upadla za več kot dve tretjini in se znižala na raven izpred več kot petih let. Samo v zadnjem četrtletju leta 2008 je njegova vrednost upadla za dobrih 40 %, kar je primerljivo z letnimi upadi na razvitih mednarodnih kapitalskih trgih. Glavni razlog za tako negativna gibanja je bilo hitro širjenje finančne krize tudi v realno gospodarstvo, k še občutnejšemu upadu pa je prispevala tudi visoka rast v preteklih letih. Tako so bili po mnenju analitikov posamezni vrednostni papirji glede na primerljive vrednostne papirje iz tujih borz precenjeni, na večji upad pa je vplivala tudi zelo nizka likvidnost slovenskega kapitalskega trga. Tržnost delnic (merjena kot razmerje med prometom in tržno kapitalizacijo delnic) na Ljubljanski borzi ostaja še naprej slaba in je v letu 2008 dosegla raven 0,11, medtem ko se na razvitih kapitalskih trgih ta vrednost giba nad 0,50.

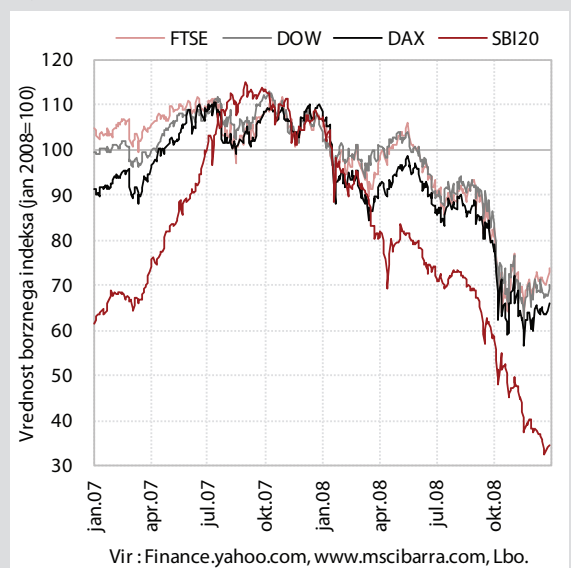
Obseg tržne kapitalizacije na Ljubljanski borzi je medletno upadel za 41,9 %, kar je prvi upad na medletni ravni doslej. K znižanju je največ prispevala nižja tržna kapitalizacija delnic, ki kotirajo na Ljubljanski borzi, saj je njena vrednost v letu 2008 upadla za 11,3 mrd EUR (30 % ocenjenega BDP v letu 2008) in je bila za 57,1 % nižja kot leto pred tem. Upad pa bi bil še večji, če ne bi bilo uvrstitev novih vrednostnih papirjev na Ljubljansko borzo. Za skoraj štiri petine pa je upadla tržna kapitalizacija delnic investicijskih družb, vendar je bil njihov prispevek k skupnemu upadu zaradi nizkega deleža (1,4 %) manj pomemben. Precej nižjo vrednost kot v letu 2007 pa je beležil tudi promet z vrednostnimi papirji, ki je upadel za 42,3 %, kar je po naši oceni bolj posledica nižje vrednosti vrednostnih papirjev kot pa manjšega obsega transakcij. Promet z delnicami se je enakomerno po vseh vrstah kotacije več kot prepolovil. Na drugi strani pa se je precej, za 1,4-krat, okreпил promet z obveznicami, kar je posledica ukinitve TUVL-a in selitev trgovanja nazaj v redno trgovanje, deloma pa je verjetno tudi posledica velikega upada vrednosti delnic in s tem povezanega večjega zanimanja za obveznice.

Razvitejši kapitalski trgi so beležili precej manjši upad kot na Ljubljanski borzi, ki se je gibal v razponu med 31,3 % (FTSE100) in 42,7 % (CAC40). Indeks MSCI WORLD, merjen v evrih, je v letu 2008 beležil 39,1-odstoten upad. Pretežen del letnega upada so prispevala negativna gibanja v obdobju od septembra do novembra (v tem obdobju padli za več kot četrtno), ko so se po propadu investicijske banke Lehman Brothers razmere na kapitalskih trgih močno zaostrele.

Slika 34: Obseg tržne kapitalizacije na Ljubljanski borzi

Slika 35: Gibanje SBI 20 in nekaterih pomembnejših tujih indeksov

⁷ Brez upoštevanja povečanih neto odlivov novembra lani zaradi privatizacije NKBM bi bila rast približno 20-odstotna.

ki je dnevno v decembru beležil v povprečju 1,6-odstoten prirast oz. 1,6-odstoten upad. Obseg tržne kapitalizacije na Ljubljanski borzi je decembra upadel za 4,1 %, kar je precej manj od osrednjega indeksa in je v veliki meri posledica 5,1-odstotne rasti tržne kapitalizacije obveznic. Potem ko so se tudi na tujih kapitalskih trgih v predhodnih treh mesecih vrednosti osrednjih indeksov pretežno zniževale, pa je decembra večina indeksov beležila rast ali pa le minimalen upad. Izmed vodilnih svetovnih indeksov je najvišji prirast beležil indeks tokijske borze (NIKKEI 225 4,1 %), upad pa sta beležila le indeksa newyorške (DOW JONES 0,6 %) in pariške borze (CAC 40 1,4 %), indeks MSCI WORLD, merjen v evrih, pa je v tem obdobju upadel za 5,9 %, kar je v veliki meri posledica upadanja vrednosti nekaterih pomembnejših valut glede na evro (GBP, USD in JPY).

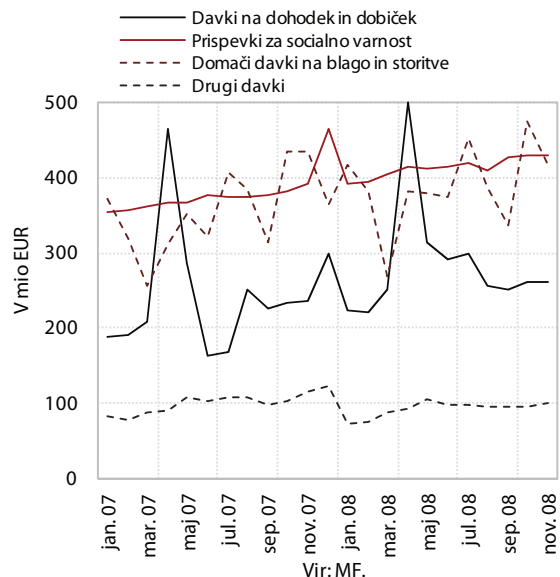
Javne finance

V obdobju enajstih mesecev leta 2008 se rasti javnofinančnih prihodkov nekoliko umirjajo. Po podatkih o vplačilih davkov in prispevkov za socialno varnost⁸ so se davki in prispevki za socialno varnost v enajstih mesecih leta 2008 glede na enako obdobje predhodnega leta povečali za 10,9 % (v devetih mesecih za 12,1 %, v desetih pa za 11,9 %). Umirjanje rasti je prisotno pri vseh vrstah davkov, zelo rahlo pa se umirjajo tudi prispevki za socialno varnost. Kljub rahlem umirjanju so v obdobju enajstih mesecev še vedno najhitreje rasli prihodki iz dohodnine, ki so se glede na enako obdobje leta 2007 povečali za 23,4 % (v desetih mesecih za 24,7 %). Medletna rast davka od plač iz zaposlitve kot glavna vrsta dohodnine je bila novembra nižja kot v predhodnih dveh mesecih; v obdobju enajstih mesecev pa so se prihodki od tega davka na medletni ravni povečali za 13,6 % (v desetih mesecih za 13,8 %). Tudi rasti prihodkov iz drugih podvrsti dohodnine so se nekoliko umirile, a so še vedno visoke, predvsem davka od prodaje kapitala in davka od dohodkov iz premoženja. Precej manjši kot v letu 2007 so bili v enajstih mesecih poračuni dohodnine, ki so dohodninske prihodke letos zmanjšali za 61,5 mio EUR, v enakem obdobju leta 2007 pa za 163 mio EUR. Na dodatno zmanjšanje prihodkov od dohodnine pa bo pri odmeri dohodnine za leto 2008 vplivala tudi nova sprememba zakona o dohodnini, po kateri se povečujejo davčne olajšave za vlaganja v raziskave in tehnološki razvoj za samostojne podjetnike in olajšave za naložbe v kmetijskih gospodarstvih, ki je bila sprejeta decembra v okviru ukrepov za ublažitev gospodarske krize.

V obdobju enajstih mesecev so se prihodki iz davka na dohodek pravnih oseb povečali za 13,7 % (v desetih mesecih za 14,1 %). Po opravljenih poračunih davka od dohodka pravnih oseb po zaključnih računih za leto 2007 se v zadnjih mesecih, ko se davek plačuje v bolj enakomernih mesečnih akontacijah, rast njegovih prihodkov umirja.

⁸ Obdelava Poročila o razporejenih javnofinančnih prihodkih in kritju v obdobju januar-november 2008

Slika 36: Davki in prispevki za socialno varnost

Mesečne akontacije se v zadnjih mesecih postopoma znižujejo (od okoli 92 mio EUR julija na okoli 81 mio EUR novembra), kar kaže na to, da davčni zavezanci tudi v luči upočasnitve gospodarske rasti bolj intenzivno izkoriščajo sicer postopkovno zelo zapleteno možnost prilagoditve akontacij davka na nove osnove po novi davčni stopnji – po sedanjih zakonodaji je sicer akontacija določena na podlagi obračuna davka za preteklo leto. S tem v zvezi je bila kot ukrep za izboljšanje likvidnosti pravnih oseb in s tem blaženja negativnih učinkov finančne krize sprejeta sprememba in dopolnitev zakona o davčnem postopku, po kateri se bo omogočilo vsem davčnim zavezancem, da akontacije davka od dohodka pravnih oseb vplačujejo od davčne osnove po davčnem obračunu za predhodno davčno obdobje po (nižji) stopnji tekočega davčnega obdobja.

Na rahlo umirjanje kaže tudi gibanje domačih davkov, ki so se v enajstih mesecih povečali za 9,3 % (v desetih za 11,0 %). V tem so se prihodki od davka na dodano vrednost povečali za 10,2 %, prihodki od trošarin pa za 9,1 %. Del upočasnitve je sicer treba pojasniti s časovnimi zamiki vplačil davka na dodano vrednost in trošarin, pa tudi z lanskimi spremembami zakona o davku na dodano vrednost in s spremembami trošarinskih stopenj v letu 2007, ki niso veljale celo leto, kar je oboje vplivalo na časovno razporeditev vplačil davkov v letu 2007, ki je bila drugačna kot v letu 2008. Na trošarinske prihodke bo pozitivno vplivala še sprememba višine trošarinskih dajatev za naftne derivate, ki je bila uveljavljena sredi decembra. Najbolj stabilno rastejo prihodki od prispevkov za socialno varnost, v enajstih mesecih so se glede na enako obdobje leta 2007 povečali za 11,3 % (v desetih mesecih za 11,6 %). Na podlagi gibanj javnofinančnih prihodkov v enajstih mesecih ocenjujemo, da bodo ob koncu leta javnofinančni prihodki glede na predvidene prihodke v rebalansiranih poračunih ter finančnih

Tabela 7: **Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki**

	2007			2008		
	v mio EUR	v % BDP	Rast v %	v mio EUR I-IX 08	IX 08/ IX 07	I-IX 08/ I-IX 07
Prihodki - skupaj	14.006,1	40,6	8,1	11.214,8	25,6	12,8
-Davčni prihodki	12.757,9	37,0	8,5	10.284,0	23,4	12,4
-Davki na dohodek in dobiček	2.917,6	8,5	6,7	2.607,4	11,4	21,4
-Prispevki za socialno varnost	4.597,9	13,3	8,7	3.730,2	13,1	11,5
-Domači davki na blago in storitve	4.498,6	13,1	10,3	3.508,9	57,3	12,2
-Prejeta sredstva iz EU	347,9	1,0	-0,1	234,4	52,0	16,7
Odhodki - skupaj	13.915,5	40,4	5,4	10.792,8	24,1	9,8
-Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.276,9	9,5	3,0	2.595,0	13,0	5,8
-Izdatki za blago in storitve	2.212,2	6,4	6,7	1.720,8	21,1	15,4
-Transferi posameznikom in gospodinjstvom	5.093,3	14,8	4,6	4.097,2	9,3	8,1
-Investicijski odhodki	1.130,5	3,3	25,4	714,8	92,4	26,9
-Investicijski transferi	334,3	1,0	-17,4	223,4	197,7	46,1
-Plačila sredstev v proračun EU	355,9	1,0	23,6	270,9	-11,3	10,1

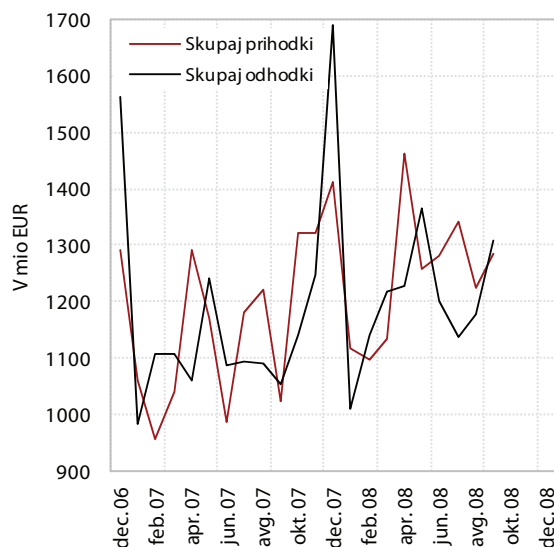
Vir: MF, preračuni UMAR.

načrtih ZPIZ in ZZZS nekoliko preseženi, čeprav bo zaradi upočasnitve v zadnjih mesecih preseganje manjše kot je bilo prvotno ocenjeno. Načrtovani prihodki bodo preseženi pri dohodnini in pri prispevkih za socialno varnost ter nekoliko pri trošarinah.

V devetih mesecih leta 2008 so bili **javnofinančni prihodki 12,8 % višji kot v enakem obdobju leta 2007**. Javnofinančni prihodki po konsolidirani bilanci⁹ MF (po metodologiji denarnega toka) so znašali 11,2 milijarde EUR, njihova rast je bila v devetih mesecih leta 2008 precej višja kot v enakem obdobju leta 2007 (6,8 %). Javnofinančni prihodki so se v devetih mesecih leta 2008 oblikovali po nekoliko spremenjenem davčnem sistemu in davčnih instrumentih v razmeroma ugodnem makroekonomskem okolju, njihovo rast pa je generala tudi višja inflacija. Med javnofinančnimi prihodki so se v devetih mesecih najbolj povečali prihodki od dohodnine (25,9 %), kjer se izraziteje kot prihodki iz davka od plač iz zaposlitve povečujejo prihodki od drugih podvrst dohodnine (obresti, dividende), precej manjši kot v enakem obdobju leta 2007 pa so bili v prvih devetih mesecih tudi proračuni dohodnine. Nadpovprečno so se povečali tudi prihodki od davka na dohodek pravnih oseb (14,8 %) ter prihodki od davka na dodano vrednost (13,2 %). Nekoliko podpovprečna je bila rast prihodkov od trošarin (11,8 %) in od prispevkov za socialno varnost (11,5 %).

Po konsolidirani bilanci za devet mesecev leta 2008 je Ministrstvo za finance izkazalo za 9,8 % več **javnofinančnih odhodkov** kot v enakem obdobju leta 2007. V devetih

mesecih so konsolidirani javnofinančni odhodki znašali 10,8 milijarde EUR, njihova rast je bila večja kot v enakem obdobju leta 2007, ko je znašala 5,2 %. V ekonomski strukturi odhodkov so se v obdobju devetih mesecev na medletni ravni najbolj povečali izdatki za investicije in investicijske transfere (31 %) ter izdatki za blago in storitve (15,4 %). Bolj od skupne rasti odhodkov so se povečala še sredstva, vplačana v proračun EU, in sicer za 10,1 %, ter sredstva za subvencije (9,3 %). Izdatki za transfere posameznikom in gospodinjstvom so se v devetih mesecih medletno povečali za 8,1 %, med njimi so se najbolj povečali izdatki za transfere za zagotavljanje

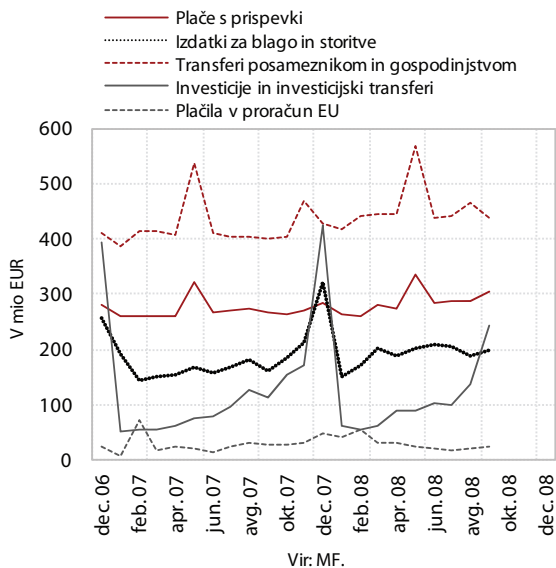
 Slika 37: **Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki**

Vir: MF, preračuni UMAR.

⁹ Konsolidirana bilanca vključuje prihodke in odhodke državnega proračuna in občinskih proračunov ter prihodke in odhodke pokojninske ter zdravstvene blagajne

socialne varnosti (14,2 %), predvsem zaradi enkratnega izplačila draginjskega dodatka upokojevcem ter izdatki za druge transfere posameznikom in gospodinjstvom (14,3 %), v okviru katerih se je z začetkom šolskega leta septembra začela zagotavljati brezplačna prehrana v srednjih šolah in izvajati program brezplačne oskrbe za drugega otroka v vrtcih. Visoko rast dosegajo tudi izdatki za družinske prejemke in starševska nadomestila (13,3 %). Izdatki za pokojnine so se v devetih mesecih medletno povečali za 7,1 %, njihova rast pa se bo okrepila po uskladitvi pokojnin novembra (4,6 %). Izdatki za transfere nezaposlenim so se v obdobju devetih mesecev medletno zmanjšali za 7,7 %, njihovo zmanjševanje pa je iz meseca v mesec manjše. Izdatki za plače in prispevke zaposlenih so se v obdobju devetih mesecev, potem ko je bila izvedena prva četrtina usklajevanja plač zaposlenih v javnem sektorju na podlagi zakona o odpravi plačnih nesorazmerij, nekoliko okrepili in so se povečali za 5,8 %. Izdatki za obresti pa so se glede na enako v devetih mesecih medletno zmanjšali za 5,2 %.

Slika 38: Pomembnejši konsolidirani javnofinančni odhodki

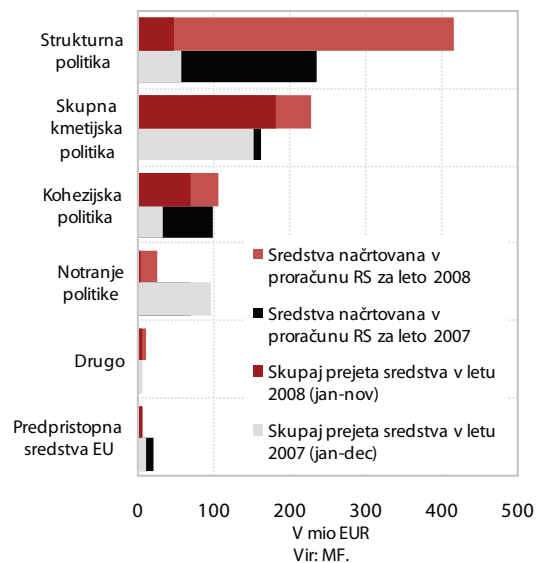

Vplačila v proračun EU so do konca novembra dosegla 94 % predvidenih sredstev v državnem proračunu. Vplačila v celotnem proračunskem obdobju bodo tako preseгла predvidena za okoli 40 mio EUR, saj je Evropska komisija na podlagi novih ocen statističnih agregatov povečala obveznost Slovenije do proračuna EU¹⁰.

Po manjšem črpanju sredstev oktobra od pričakovanega, je bilo črpanje sredstev iz proračuna EU novembra enkrat večje kot novembra 2007. Medtem ko se je okrepilo črpanje iz kohezijskih skladov in doseglo 65 % predvidenih sredstev iz proračuna EU, k čemur je skoraj polovico prispevalo povračilo sredstev za operativni program razvoja okoljske

in prometne infrastrukture v mesecu novembru, ostaja črpanje iz strukturnih skladov zelo slabo, in sicer le na ravni 11,0 % od predvidenega. Skupno je bilo do konca novembra črpanih okoli 40 % predvidenih sredstev. Na podlagi gibanj v preteklih letih lahko predpostavljamo, da bo črpanje v letu 2008 glede na sprejeti državni proračun nižje kot leta 2007, kar kaže na to, da bo Slovenija leto 2008 zaključila z negativnim tekočim neto položajem proračuna RS do proračuna EU¹¹.

Slika 39: Načrtovana in počrpana sredstva iz proračuna EU

¹¹ Podatki, ki jih objavlja Ministrstvo za finance (MF), zajemajo povračila sredstev v državni proračun v koledarskem letu, medtem ko podatki, ki jih objavi Evropska komisija (EK), zajemajo nakazila sredstev (tako v državni proračun kakor tudi neposredno končnim prejemnikom) za posamezno proračunsko obdobje. Po podatkih na način, kot jih objavlja MF, je imela Slovenija v letu 2007 negativni neto položaj proračuna RS do proračuna EU v višini 8,6 mio EUR, medtem ko je po podatkih EK imela v letu 2007 Slovenija pozitiven neto položaj do proračuna EU v višini 88,5 mio EUR (glej Ekonomski izzivi 2008). Kljub na podlagi razpoložljivih podatkov MF predvidenemu negativnemu neto položaju proračuna RS do proračuna EU lahko Slovenija tudi v letu 2008 ostane neto prejemnica sredstev Evropske unije. To pa bo znano, ko bo svoje podatke objavila tudi Evropska komisija.

¹⁰ Glej Ekonomsko ogledalo 11/08.

izbrane teme

Regije 2008 – izbrani socioekonomski kazalniki po regijah

Konec decembra 2008 je izšel Delovni zvezek z naslovom *Regije 2008 – izbrani socioekonomski kazalniki po regijah*. V njem so analizirana različna področja (npr. prebivalstvo, brezposelnost, zaposlenost in...) po statističnih regijah. Osnovna ugotovitev letošnje analize je, da po različnih kazalnikih v zadnjih dveh letih ni prišlo do bistvenih sprememb med regijami. Še naprej ima po večini kazalnikov najboljše rezultate Osrednjeslovenska regija. Deloma je to posledica načina zbiranja nekaterih statističnih podatkov (sedežni princip), deloma pa dejanske koncentracije gospodarskih in upravnih dejavnosti v Ljubljani in s tem v Osrednjeslovenski regiji.

Število prebivalstva raste predvsem v regijah zahodnega dela države, najbolj pa je skoncentrirano v Osrednjeslovenski regiji, kjer živi kar dobra četrtina vsega prebivalstva Slovenije. Rast prebivalstva v Sloveniji od leta 1997 do 2005 je bila izključno posledica priseljevanja tujcev. V letih 2006 in 2007 je bila pozitivna tudi naravna rast, vendar premajhna, da bi bistveno prispevala k povečanju skupnega števila prebivalstva Slovenije. Leta 2007 je imela med regijami najvišjo naravno rast Osrednjeslovenska, visoko pa tudi Gorenjska regija, selitveni prirast s tujino pa je bil pozitiven v vseh regijah. Starostna struktura prebivalstva se po regijah spreminja. Zaradi upadanja naravne rasti in podaljševanja pričakovanega trajanja življenja se povečuje delež starega (65 in več let) in zmanjšuje delež mladega (od 0-14 let) prebivalstva. V letu 2007 so imele že vse regije več starega kakor mladega prebivalstva, najbolj pa je izstopala Obalno-kraška (indeks 146). Prebivalstvo se pospešeno stara po vseh regijah, razlike v indeksu staranja pa se med regijami zmanjšujejo.

Osrednjeslovenska regija ustvari največji delež bruto dodane vrednosti (skoraj 36 % v letu 2005) in je tudi najbolj razvita regija (merjeno z BDP na prebivalca) ter edina med statističnimi regijami, ki presega povprečje EU-27. Večje spremembe strukture BDV po regijah so opazne le v daljšem časovnem obdobju. V letu 2005 se je glede na leto 2000 v vseh regijah, razen v Obalno-kraški in Zasavski regiji, kjer ni prišlo do sprememb, zmanjšal delež kmetijskega sektorja, predvsem na račun porasta deleža storitvenega sektorja. Po razvitosti, merjeni z BDP na prebivalca, dosega najvišje vrednosti Osrednjeslovenska regija, ki je v letu 2005 za 44,3 % presejala slovensko povprečje. Nadpovprečni BDP na prebivalca je beležila še Obalno-kraška regija, vse ostale pa so bile pod slovenskim povprečjem, najbolj Pomurska – za eno tretjino. Osrednjeslovenska regija je tudi edina, ki presega povprečje EU-27, in to skoraj za četrtino. Medregionalne razlike, merjene tako s koeficientom variacije kot s primerjavo najboljše z najslabšo regijo, se nekoliko povečujejo. Po koeficientu variacije so se leta 2005 v primerjavi z letom 2000 povečale za 4,3 o. t., glede na leto 2004 pa za 0,4 o. t. Razlika med najbolj in najmanj uspešno regijo se je povečala z 1,9:1 na 2,2:1 od leta 2000 do 2005. Če te razlike primerjamo z medregionalnimi

razlikami znotraj držav članic EU, so še vedno zmerne. Tudi tu so se v obdobju 2000–2005 razlike med najbolj in najmanj razvito regijo pretežno povečale. Vzrok pa je bila predvsem hitrejša rast BDP na prebivalca v prestolnicah, kar je bilo značilno tudi za Slovenijo.

Pri brezposelnosti so relativne razlike med regijami še vedno najvišje, čeprav absolutno število brezposelnih in tudi stopnja padata že vrsto let. V obdobju od leta 2000 do 2007 so prav vse regije zmanjšale stopnjo registrirane brezposelnosti, najbolj Podravska regija (za 7,7 o. t.). Kljub temu so regije z nadpovprečno brezposelnostjo še vedno iste. Leta 2007 je bila najvišja stopnja registrirane brezposelnosti v Pomurski regiji (13,4 %), kar velja od leta 2002 (prej je bila prva Podravska regija), ko je za dobro polovico presejala slovensko povprečje, v letu 2007 pa že za okoli tri četrtine. Nadpovprečna stopnja registrirane brezposelnosti je bila še v Podravski, Zasavski, Savinjski, Spodnjeposavski in Koroški regiji (razen Koroške regije so bile imele vse našete nadpovprečno stopnjo registrirane brezposelnosti tudi leta 2000). Med regijami z najnižjo stopnjo registrirane brezposelnosti je bila tudi v letu 2007 že tradicionalno Goriška regija (4,9 %), kateri se je pridružila še Gorenjska in jo celo za malenkost prehitela. Pomurska regija je imela 2,8-krat višjo stopnjo registrirane brezposelnosti kot najboljši (Gorenjska in Goriška). Tako razmerje med regijama je bilo že leta 2003, medtem ko se je med leti 2004 in 2006 gibalo okoli 1:2,5. Za 1,6 o. t. pa se je v letu 2007 glede na predhodno leto povečal tudi koeficient variacije, ki je tako znašal 31,6 % (glede na leto 2000 pa za 0,1 o. t. več). V vseh regijah, tudi v tistih s podpovprečno stopnjo registrirane brezposelnosti, ostaja problematična strukturna brezposelnost, ki se v vsaki regiji kaže na drug način. Problematika strukturne brezposelnosti se je v obdobju od leta 2000 do 2007 nekoliko spremenila. Leta 2000 so med brezposelnimi izstopali tisti z nizko izobrazbo, trajni presežki in mladi, zdaj pa se strukturna brezposelnost kaže v povečanem deležu iskalcev zaposlitve s terciarno izobrazbo, deležu starejših brezposelnih, počasnem, a vztrajnem naraščanju deleža žensk in tudi brezposelnih zaradi izteka zaposlitve za določen čas.

Razlike pri formalni stopnji zaposlenosti (tudi stopnja delovne aktivnosti) po regijah so podobne kakor pri stopnji registrirane brezposelnosti. Navzgor najbolj odstopa Notranjsko-kraška regija, najnižjo pa je imela Pomurska regija. Delovna mesta so v Sloveniji zelo neenakomerno razporejena. Najbolj so zgoščena v Osrednjeslovenski regiji, kjer jih je skoraj tretjina, prevladujejo pa delovna mesta na področju storitvenih dejavnosti. Če Osrednjeslovenski regiji prištejemo še delovna mesta v Podravski in Savinjski, je v treh regijah skupaj skoraj 60 % delovnih mest Slovenije. Pomanjkanje delovnih mest v posameznih regijah povzroča večjo dnevno migracijo zaposlenih in višjo stopnjo brezposelnosti, ker vsi ne najdejo ustrezne zaposlitve niti zunaj regije bivanja zaradi strukturne brezposelnosti. Največje pomanjkanje delovnih mest glede na tam živeče aktivno prebivalstvo je v Zasavski regiji.

Izobrazbena raven prebivalstva se je v povprečju glede na leto 2004 povečala. Po podatkih Ankete o delovni sili za leto 2006 so imeli najboljše izobrazbeno strukturo prebivalstva z najmanjšim deležem osnovnošolske in najvišjim deležem terciarne izobrazbe Osrednjeslovenska, Obalno-kraška in Gorenjska regija, najslabšo pa Pomurska. Bruto stopnja vključenosti v izobraževanje, ki meri dostopnost do raznih oblik izobraževanja, se povečuje v vseh regijah. V Osrednjeslovenski regiji, kjer je najvišja, presega 80 % prebivalstva v starosti od 6 do 26 let, vključenega v različne izobraževalne programe. Tudi število diplomantov se povečuje. Za kadrovske krepitve po regijah je pomembna še vključenost v programe nadaljnega izobraževanja, s katerimi udeleženci ne pridobijo višje ravni formalne izobrazbe, ampak kvalifikacijo za zaposlitev ali širšo splošno izobrazbo. Te oblike izobraževanja so zaenkrat bolj pogoste le v nekaterih regijah (Jugovzhodna Slovenija, Osrednjeslovenska, Notranjsko-kraška, Podravska regija).

V letu 2007 se je v primerjavi s predhodnim letom poslovanje gospodarskih družb v regijah večinoma izboljšalo. Neto čisti dobiček poslovnega leta so izkazale vse regije. Največja koncentracija gospodarskih družb, kar je deloma posledica tudi zbiranja in prikazovanja statističnih podatkov (sedežni princip), je v Osrednjeslovenski regiji, ki je ustvarila kar 46 % neto čistega dobička Slovenije. Ta regija je na prvem mestu tudi po številnih drugih kazalnikih. Leta 2007 je imelo dobrih 45 % gospodarskih družb sedež v Osrednjeslovenski regiji, zaposlovale so 36,1 % delavcev v njih in ustvarile skoraj 45 % celotnih prihodkov gospodarskih družb Slovenije. Osrednjeslovenska regija pa je podpovprečna po deležu ustvarjenih prihodkov na tujih trgih, kar je posledica strukture gospodarstva, ki je

manj izvozno usmerjeno, in njene vloge kot prestolnice države. Tudi ekonomska moč gospodarstva v regijah (dodana vrednost gospodarskih družb na prebivalca) kaže na izrazito koncentracijo v Osrednjeslovenski regiji. V letih 2005 in 2006 je namreč edina presejala slovensko povprečje, in sicer za okoli dve tretjini. V letu 2007 se ji je pridružila še Jugovzhodna Slovenija, ki pa le malenkost presega slovensko povprečje.

Pri ekonomski moči prebivalstva, ki jo prikazujemo z osnovo za dohodnino na prebivalca, je razmerje med najboljšo (Osrednjeslovensko) in najslabšo (Pomursko) regijo že od leta 2003 naprej 1,6:1. To razmerje je razmeroma majhno, če ga primerjamo z razmerjem pri npr. BDP na prebivalca (2,2:1), vendar pomeni za dobrih 60 % višjo osnovo v Osrednjeslovenski regiji v primerjavi s Pomursko. Tudi koeficient variacije je manjši kot pri BDP na prebivalca in znaša 12 % v letu 2006. Take medregionalne razlike ne presenečajo. Osnova za dohodnino temelji večinoma na osebnih prejemkih (vsaj do leta 2006, za katero imamo zadnje podatke), med katerimi imajo največji delež plače, kjer so še manjše medregionalne razlike kakor pri osnovi za dohodnino – razmerje je 1,4:1, kar pomeni v povprečju za 40 % višje bruto plače na zaposlenega v Osrednjeslovenski kot v Pomurski regiji.

Tabela 7: Izbrani kazalniki po regijah

	Indeks staranja prebivalstva	BDP na preb., indeks, Slo=100	Stopnja registrirane brezposelnosti, %	Delovna mesta, %, Slo=100%	% prebivalstva s terciarno izobrazbo ¹	Donosnosti prihodkov, v %	Osnova za dohodnino na prebivalca, indeks, Slo=100	Bruto plače na zaposlenega, indeks, Slo=100
	2007	2005	2007	2007	2006	2007	2006	2007
Osrednjeslovenska	110,1	144,3	5,9	31,7	23,9	4,5	121,5	113,2
Obalno-kraška	146,0	103,5	6,3	5,4	18,4	6,4	107,2	99,5
Gorenjska	107,9	85,1	4,9	8,5	15,4	4,1	101,8	96,9
Goriška	134,1	95,6	4,9	5,7	17,1	4,4	103,6	99,6
Savinjska	104,3	88,9	9,4	12,6	12,2	3,0	90,8	90,2
Jugovzhodna Slovenija	100,6	91,5	7,0	6,5	14,1	5,3	95,9	95,1
Pomurska	121,2	66,6	13,4	5,1	11,1	4,3	75,5	82,7
Notranjsko-kraška	123,4	74,5	5,4	2,1	20,4	2,8	99,6	87,6
Podravska	125,3	83,8	10,4	14,7	14,5	4,6	86,8	92,9
Koroška	104,7	78,1	8,1	3,2	12,5	3,2	88,8	87,8
Spodnjeposavska	118,1	80,2	8,9	2,8	11,0	4,2	86,6	92,0
Zasavska	132,0	70,6	9,7	1,6	9,6	2,9	90,5	92,8
SLOVENIJA	115,1	100,0	7,7	100,0	16,6	4,4	100,0	100,0

Vir: SURS, AJPES, DURS. Opomba: ¹po ADS - manj natančna ocena pri Pomurski, Notranjsko-kraški, Koroški, Spodnjeposavski in Zasavski regiji.

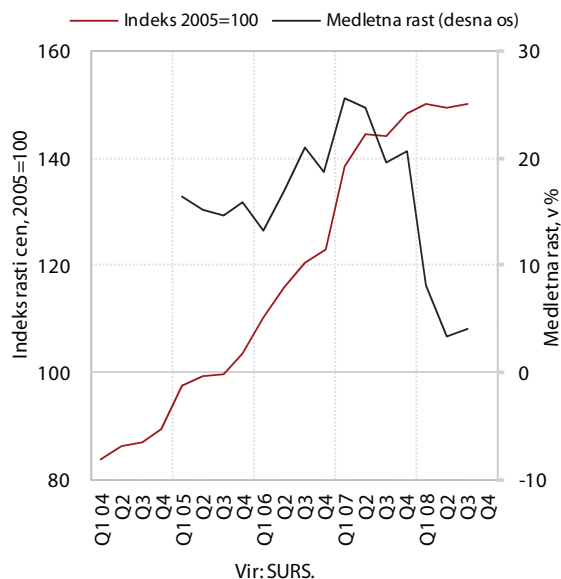
Trg nepremičnin

Od lani lahko spremljamo gibanja cen na trgu nepremičnin v Sloveniji na tri različne načine iz treh različnih javno dostopnih statističnih virov. Prvi vir je Evidenca trga nepremičnin (ETN), ki jo vodi GURS. Njen izvor je zlasti v podatkih DURS o transakcijskih cenah nepremičnin, upoštevanih pri obračunu davka na promet nepremičnin, podatke pa posredujejo tudi nepremičninski posredniki in drugi. Pri tem so predvsem izpuščeni podatki o cenah novogradenj, saj se za njih ne obračunava davek na promet nepremičnin, pač pa DDV, in se praviloma ne prodajajo preko posrednikov. GURS pri tem ne upošteva netržne in pomanjkljivo ali prepozno poročane transakcije. GURS spremlja cenovna gibanja in število transakcij posebej za stanovanja in sedem drugih vrst nepremičnin, in sicer tako da iz cen posameznih transakcij v posameznem četrtletju izračuna enostavno aritmetično sredino. S tem dobi povprečne vrednosti transakcij, ki poleg cenovnih gibanj lahko odražajo tudi spremembo strukture oz. kakovosti znotraj posamezne vrste nepremičnin. Na primer, če je v nekem četrtletju v transakcijah povečan delež nadstandardnih stanovanj, se to lahko pokaže kot povečana povprečna vrednost transakcij, čeprav bi pri obeh vrstah stanovanj, standardnih in nadstandardnih dejansko cene lahko padale.¹² Drugi vir je SURS, ki ravno tako uporablja podatke ETN, vendar jih dodatno očisti za malo verjetne in izstopajoče cene, poskuša pa tudi vrednosti transakcij očistiti od sprememb kvalitete nepremičnin, tako da se čim bolj približa dejanskim cenam nepremičnin. Pri tem uporablja tako imenovano hedonsko regresijsko metodo.¹³ Doslej so spremljali gibanje cen po četrtletjih posebej za stanovanja in hiše, v tretjem četrtletju 2008 pa je število transakcij že tako padlo, da za hiše indeksa cen niso več objavili posebej. Ker nas bolj zanima gibanje cen kot pa povprečnih vrednosti transakcij se v nadaljevanju osredotočamo na ta vir in se omejujemo na stanovanja. Tretji vir, ki nam tudi daje alternativni pogled na gibanje cen, je zasebna baza Slonep, ki pa ne nudi podatkov o povprečnih cenah transakcij, pač pa oglaševanih cen aktivne ponudbe v največji spletni bazi oglasov Nepremičnine.net na zadnji dan četrtletja. Pri tem se je treba zavedati, da je nivo oglaševanih cen lahko za kakšnih 10 % do 15 % višji od dejansko doseženih. Slonep sicer ne objavlja indeksa za cene stanovanj za raven celotne Slovenije, ampak samo po regijah in vrstah nepremičnin.¹⁴

Vsi trije viri nam potrjujejo, da se je dvig cen nepremičnin v zadnjem letu krepko upočasnil. Po podatkih SURS je pri stanovanjih, po najhitrejši rasti cen v začetku leta 2007 (za več kot 25 % medletno), v letu 2008 prišlo do precejšnje umiritve rasti cen. Medletna rast je bila v povprečju

prvih treh četrtletij leta 2008 na ravni celotne Slovenije 5,2-odstotna. V Ljubljani je bila v enakem obdobju leta 2008 medletna rast cen le 1,4-odstotna, samo v tretjem četrtletju pa so se cene stanovanj na medletni ravni znižale za 0,9 %. Umirjanje rasti cen je prisotno tudi v preostali Sloveniji, kjer pa so bile cene v tretjem četrtletju 6,9 % višje kot v enakem obdobju predhodnega leta. Po visoki rasti v preteklih letih pa je bila v tretjem četrtletju leta 2008 cena stanovanj na ravni celotne države vseeno kar 92 % višja kot v povprečju leta 2003. Nadaljnji znak umirjanja na trgu nepremičnin je tudi občuten padec števila transakcij. Na ravni cele države jih je bilo v povprečju prvih treh četrtletij leta 2008 na medletni ravni 27,0 % manj kot v enakem obdobju predhodnega leta, v Ljubljani pa, po približno 35-odstotnih medletnih padcih v drugem in tretjem četrtletju, za petino manj. Zaradi izredno nizkega števila transakcij pa SURS v tretjem četrtletju sploh ni mogel zanesljivo oceniti gibanja cen družinskih hiš. Ob padanju števila transakcij na vseh segmentih nepremičninskega trga lahko pričakujemo, da se bo to v prihodnje z odlogom statistično pokazalo tudi v nominalnem padcu cen nepremičnin.

Slika 40: Gibanje cen stanovanj v Sloveniji

¹² Za podrobnosti metodoloških značilnosti glej Metodološka pojasnila k periodičnim poročilom na spletni strani GURS.

¹³ Za podrobnejšo metodologijo glej Mišič, Pavlin: Najemnine in cene stanovanj v Sloveniji, 19. Posvet Poslovanje z nepremičninami, Portorož 2008.

¹⁴ Več o uporabljeni metodologiji na spletni strani Slonep.

Globalna konkurenčnost Slovenije po WEF

Zadnje ocene globalne konkurenčnosti (IGC) po metodologiji WEF (Poročilo WEF 2008-2009) kažejo poslabšanje uvrstitve Slovenije za tri mesta, na 42. mesto (med 134-imi državami), in ohranitev 16. mesta v skupini držav EU-27. Po oceni WEF se je vrednost agregatnega indeksa konkurenčnosti Slovenije po lanskem znižanju tokrat le malenkost izboljšala (za 0,02 točke na 4,5). Izboljšanje je bilo enako kot v povprečju novih držav članic (EU-12), povprečna vrednost agregatnega indeksa konkurenčnosti starih članic (EU-15) pa je ostala nespremenjena. Slovenija po vrednosti indeksa agregatne konkurenčnosti še naprej presega povprečje EU-12, vendar se pragu 5-ih indeksnih točk, kolikor znaša povprečna vrednost indeksa agregatne konkurenčnosti EU-15, le počasi približuje.

Poslabšanje uvrstitve Slovenije po agregatnem indeksu konkurenčnosti je posledica slabše uvrstitve glede osnovnih pogojev konkurenčnosti ter dejavnikov inoviranja in izdelanosti, na področju pospeševalcev učinkovitosti pa se je uvrstitev Slovenije izboljšala. Po indeksu osnovnih pogojev konkurenčnosti se je Slovenija leta 2008 ob nekoliko višji vrednosti indeksa uvrstila za eno mesto nižje (na 38. mesto), v okviru EU-27 pa je ohranila 16. mesto. Glede indeksa dejavnikov inoviranja in izdelanosti, katerega vrednost se je znižala, se je uvrstila kar tri mesta nižje (na 33. mesto) kot v predhodnem letu, prav tako se je poslabšala uvrstitev v okviru EU-27, in sicer za dve mesti (na 15. mesto). Po indeksu pospeševalcev učinkovitosti je ob zvišanju vrednosti indeksa zasedla mesto višje kot leto prej (37. mesto), v okviru EU-27 pa je ohranila 17. mesto. Na ravni podindeksov treh glavnih agregatov indeksa konkurenčnosti je bil največji pozitivni premik dosežen pri dveh komponentah pospeševalcev učinkovitosti (*visoka izobrazba in usposabljanje ter razvitost finančnih trgov*) ter pri dveh komponentah osnovnih pogojev konkurenčnosti (*infrastruktura, zdravje in osnovnošolska izobrazba*). Hkrati pa je tudi do največjih negativnih premikov prišlo pri dveh komponentah pospeševalcev učinkovitosti (*učinkovitost trga proizvodov in storitev, učinkovitost trga dela*) ter pri dveh komponentah osnovnih pogojev konkurenčnosti (*institucije in makroekonomska stabilnost*). Sicer ima Slovenija največje nacionalne prednosti¹⁵ pri 5 od 12 podindeksov, in sicer glede *makroekonomske stabilnosti* (nad vsemi povprečji EU), *zdravja in osnovne izobrazbe* (nad EU-27 in EU-12), *visoke izobrazbe in usposobljenosti delovne sile* (nad EU-27 in EU-12), *tehnološke pripravljenosti* (nad EU-12) in *inovacij* (nad EU-27 in EU-12). Nacionalne slabosti¹⁶ pa izražajo nekateri dejavniki osnovnih pogojev konkurenčnosti in pospeševalcev učinkovitosti, in sicer: *učinkovitost trga dela* (pod vsemi povprečji EU), *učinkovitost trga proizvodov in storitev* (pod vsemi EU

povprečji), *velikost trga, institucij* (pod EU-27 in EU-15) in *razvitost finančnih trgov* (pod vsemi povprečji EU).

Najnovejša ocena agregatne konkurenčnosti Slovenije po WEF (2008-2009) se precej razlikuje od ocene IMD 2008, ki je bila objavljena spomladi 2008 in po kateri se je uvrstitev Slovenije izboljšala za osem mest. Izboljšanje ocene IMD je bilo predvsem posledica nadpovprečne gospodarske rasti Slovenije v letu 2007 in izboljšanja ocene učinkovitosti podjetij (predvsem na področju prihoda multinacionalk v Slovenijo in partnerstev podjetij na enotnem evropskem trgu). Bistveno razhajanje ocen agregatne konkurenčnosti in različna smer sprememb ocenjene konkurenčnosti po obeh sistemih je bilo sicer značilno tudi v nekaterih preteklih letih. Odraža različna časovna obdobja, v katerih so izvedene ankete vodilnih v podjetjih (spomladi/jesen), predvsem pa razlike v metodologijah izračuna indeksov, ki zajemata različne kazalnike in jih tudi vrednotita različno (več o metodoloških razlikah med IMD in WEF gl. v Chaiutta, 2007).

¹⁵ Agregatni indeks dejavnikov, kjer je uvrstitev enaka ali višja od GCI (42. mesto), in podindeksi (področja znotraj 3 agregatov dejavnikov konkurenčnosti), kjer je uvrstitev enaka ali višja od najvišje uvrščenega agregata dejavnikov konkurenčnosti (33. mesto).

¹⁶ Agregatni indeks dejavnikov, kjer je uvrstitev enaka ali nižja od GCI (42. mesto), in podindeksi (področja znotraj 3 agregatov dejavnikov konkurenčnosti), kjer je uvrstitev enaka ali nižja od najnižje uvrščenega agregata dejavnikov konkurenčnosti (38. mesto).

Tabela 8: Globalna konkurenčnost Slovenije, ostalih članic EU in ZDA po indeksih WEF

Poročilo WEF 2008–2009 (08)	Agregatni indeks		Trije agregati pod-indeksov dejavnikov IGC					
	IGC ¹ indeks globalne konkurenčnosti		Osnovni pogoji konkurenčnosti (4): 1. institucije, 2. infrastruktura, 3. makroekonomija, 4. zdravje in osnovna izobrazba		Pospeševalci učinkovitosti (6): 5. visoka izobrazba in usposabljanje, 6. ucin. trga dobrin, 7. ucin. trga. dela, 8. izdelanost finan. trgov, 9. tehnološka pripravljenost, 10. velikost trga		Dejavniki inoviranja in izdelanosti ² (2): 11. poslovna izdelanost, 12. inovacije	
	07	08	07	08	07	08	07	08
Države EU ¹	r/v	r/v	r/v	r/v	r/v	r/v	r/v	r/v
Avstrija	15/5,2	14/5,23	10/5,8	9/5,81	21,0/5,0	20/5,03	11/5,2	12/5,16
Belgija	20/5,1	19/5,1	20/5,5	18/5,6	22/5,0	21/5,02	15/5,1	15/5,02
Bolgarija	79/3,9	76/4,0	76/4,2	82/4,2	72/3,8	65/4,05	91/3,3	92/3,3
Ciper	55/4,2	40/4,5	31/5,2	23/5,48	53/4,1	39/4,43	55/3,8	41/4,05
Češka	33/4,6	33/4,6	42/4,9	45/4,85	30/4,5	28/4,67	28/4,3	25/4,37
Danska	3/5,6	3/5,6	1/6,1	4/6,14	4/5,4	3/5,49	8/5,4	7/5,37
Estonija	27/4,7	32/4,7	29/5,3	30/5,27	27/4,7	26/4,73	35/4,1	40/4,06
Finska	6/5,5	6/5,5	2/6,1	1/6,18	14/5,2	13/5,21	6/5,6	5/5,53
Francija	18/5,2	16/5,2	13/5,7	13/5,76	20/5,0	16/5,09	16/5,1	14/5,08
Grčija	65/4,1	67/4,1	48/4,7	51/4,66	57/4,1	57/4,16	59/3,7	68/3,65
Irska	22/5,0	22/5,0	27/5,3	32/5,24	19/5,1	19/5,05	22/4,8	20/4,72
Italija	46/4,4	49/4,4	54/4,6	58/4,53	39/4,4	42/4,38	32/4,2	31/4,19
Latvija	45/4,4	54/4,3	47/4,7	55/4,63	42/4,3	47/4,31	72/3,6	84/3,39
Litva	38/4,5	44/4,5	43/4,8	46/4,84	41/4,3	43/4,37	44/3,9	49/3,87
Luksemburg	25/4,9	25/4,9	15/5,6	12/5,78	25/4,8	27/4,69	24/4,6	24/4,51
Madžarska	47/4,4	62/4,2	55/4,5	64/4,43	40/4,3	48/4,31	43/4,0	55/3,75
Malta	56/4,2	52/4,3	41/4,9	40/5,08	54/4,1	44/4,35	58/3,7	56/3,74
Nemčija	5/5,5	7/5,5	9/5,8	7/5,96	11/5,3	11/5,22	3/5,7	4/5,54
Nizozemska	10/5,4	8/5,4	7/5,9	10/5,81	9/5,3	7/5,38	12/5,2	9/5,2
Poljska	51/4,3	53/4,3	64/4,4	70/4,39	43/4,3	41/4,39	61/3,7	61/3,7
Portugalska	40/4,5	43/4,5	35/5,1	37/5,14	33/4,5	34/4,47	38/4,0	43/4,03
Romunija	74/4,0	68/4,1	88/4,1	87/4,15	62/4,0	54/4,18	73/3,5	75/3,53
Slovaška	41/4,5	46/4,4	50/4,6	52/4,66	34/4,5	32/4,52	52/3,8	53/3,8
Slovenija	39/4,5	42/4,5	37/5,1	38/5,13	38/4,4	37/4,45	30/4,2	33/4,15
Španija	29/4,7	29/4,7	26/5,3	27/5,34	26/4,7	25/4,75	31/4,2	29/4,25
Švedska	4/5,5	4/5,5	6/5,9	6/6	8/5,3	9/5,35	5/5,6	6/5,53
Zdr. kraljestvo	9/5,4	12/5,3	16/5,6	24/5,5	2/5,5	4/5,45	14/5,1	17/4,93
EU in ZDA								
EU 27	33,4/4,7	34,3/4,7	33/5,2	34,9/5,2	31,3/4,7	30,1/4,7	34,7/4,4	35,9/4,4
EU 12 ³	48,7/4,3	45,8/4,4	50,3/4,7	52,7/4,8	44,7/4,3	42,0/4,4	53,5/3,8	55,3/3,8
EU 15	21,1/5,1	21,6/5,1	19,3/5,5	20,6/5,6	20,7/5	20,5/5,0	19,7/4,9	20,3/4,8
ZDA	1/5,7	1/5,7	23/5,4	22/5,5	1/5,8	1/5,8	4/5,7	1/5,8

Vir podatkov: WEF Global Competitiveness Report 2007–2008 in 2008–2009; <http://www.weforum.org>; preračuni UMAR. Opombe: WEF v svojem zadnjem poročilu (jeseni 2008) ocenjuje 134 držav. WEF za leto 2008 uporablja podatke iz leta 2005, 2006, 2007 in 2008 ter ankete med poslovnimi delavci, izvedene v prvem četrtletju leta 2008. Sistem WEF objavlja 126 kazalnikov. Za izračun indeksov uporablja 116 kazalnikov. Agregatni indeks IGC sestavlja 12 pod-indeksov razporejenih med tri agregate dejavnikov GCI, ki jih ponderira na podlagi teorije rasti. Za primerjavo med leti najbolj služijo uvrstitve. Zaradi metodologije so vrednosti indeksov normalizirane le na ravni zadnjega leta in med več leti niso povsem primerljive zato služijo predvsem primerjavi relativnih razlik med dejavniki in državami v posameznem letu. Podatki za leto 2007 v zadnjem poročilu WEF 2008 niso spremenjeni in temeljijo na poročilu WEF 2007–2008. ¹V skupino referenčnih držav smo vključili države EU 27 in ZDA. ²Dejavniki inoviranja in izdelanosti proizvodov in proizvodnih procesov. ³Novo države članice. ⁴Spremenjena je metodologija spremljanja globalne konkurenčnosti; WEF ne objavlja več agregatnega indeksa sposobnosti rasti ter poslovne konkurenčnosti (gl. EO 01/2006, str. 19) in www.weforum.org. r – rang; v – vrednost; **krepki poudarki, poševno** – dvig konkurenčnosti vsaj za tri mesta (vidno izboljšanje); **sive celice** – padec vsaj za tri mesta – vidno poslabšanje.

Vzorci umrljivosti v Evropi

Za sodobne pristope k razumevanju zdravja je značilno, da bio-medicinsko, dualistično pojmovanje zdravja, za katerega je značilno "mehanično" ločevanje na duševno in telesno zdravje nadomeščajo s celostnim razumevanjem. Bio-psiho-socialni model opredeljuje zdravje kot stanje fizične, duševne in socialne blaginje. Omenjena opredelitev opozarja na medsebojno odvisnost med posameznimi komponentami; zdravje, ki obeležuje ravnovesje fizičnega, psihičnega in socialnega, ter dejaven odnos človeka do okolja. Opozarja tudi na odvisnost zdravja od zunanjih dejavnikov. Otawska listina Svetovne zdravstvene organizacije (1986) poudarja, da je človekovo zdravje v veliki meri odvisno od zagotavljanja znosnih življenjskih pogojev in virov, kot so primeren prostor za bivanje, izobrazba, hrana, dohodek, stabilen ekosistem, mir ter socialna pravičnost in enakost. S tem je zdravje opredeljeno kot pomembna determinanta kakovosti življenja.

Tako na zdravje pomembno vplivajo življenjski slog posameznika, ki vključuje vzorce obnašanja in poudarja njihovo pogojenost s pripadnostjo določeni socialno-ekonomski skupini, ter vplivi okolja. Nekateri raziskovalci življenjski slog pripisujejo posamezniku in njegovi odločitvi, medtem ko drugi življenjski slog povezujejo z družbenimi skupinami, ki jim posameznik pripada. Življenjski slog bi lahko opredelili kot vzorce obnašanja, ki se dolgotrajno ponavljajo in temeljijo na kombinaciji kulturne dediščine, socialnih odnosov, geografskih, socialnih in ekonomskih okoliščin ter osebnosti oziroma kot skupek lastnosti neke družbene skupine, ki ga določajo socialni in ekonomski pogoji ter kulturne, duhovne in ideološke vrednote in se izražajo v obnašanju, načinu govora, mišljenju, porabi prostega časa, potrošnji ipd. Je le v manjši meri odvisen od odločitve posameznika, predvsem pa je pogojen s socialnim, vrednotnim in kulturnim okoljem ter ekonomskimi zmožnosti posameznika ali skupine.

Vrsta raziskav v svetu in pri nas proučuje vpliv socialno-ekonomskega položaja na zdravstveno stanje in tvegano vedenje. Vse ugotavljajo, da posamezne skupine ljudi bolj obolevajo od drugih ali da se določene bolezni pri nekaterih socioekonomskih skupinah pojavljajo pogosteje kot pri drugih. Tako obstajajo razlike med obolevnostjo glede na spol, starost, izobrazbo, dohodek in druge determinante socialno-ekonomskega položaja. Socialno-ekonomski položaj vpliva po eni strani na dostopnost (uporabo) zdravstvenih uslug, razpolaganje z viri za zadovoljevanje potreb, ki so neposredno ali posredno povezane z zdravjem, pa tudi na načine zadovoljevanja teh potreb in obnašanja posameznika. Sestavni del življenjskega sloga je torej tudi način zadovoljevanja potreb. Tako definirana povezava življenjskega sloga in zdravja obratno omogoča analizo socialnega, ekonomskega ter kulturnega stanja neke skupine s pomočjo analize zdravja te skupine. Tudi prebivalcev posamezne države.

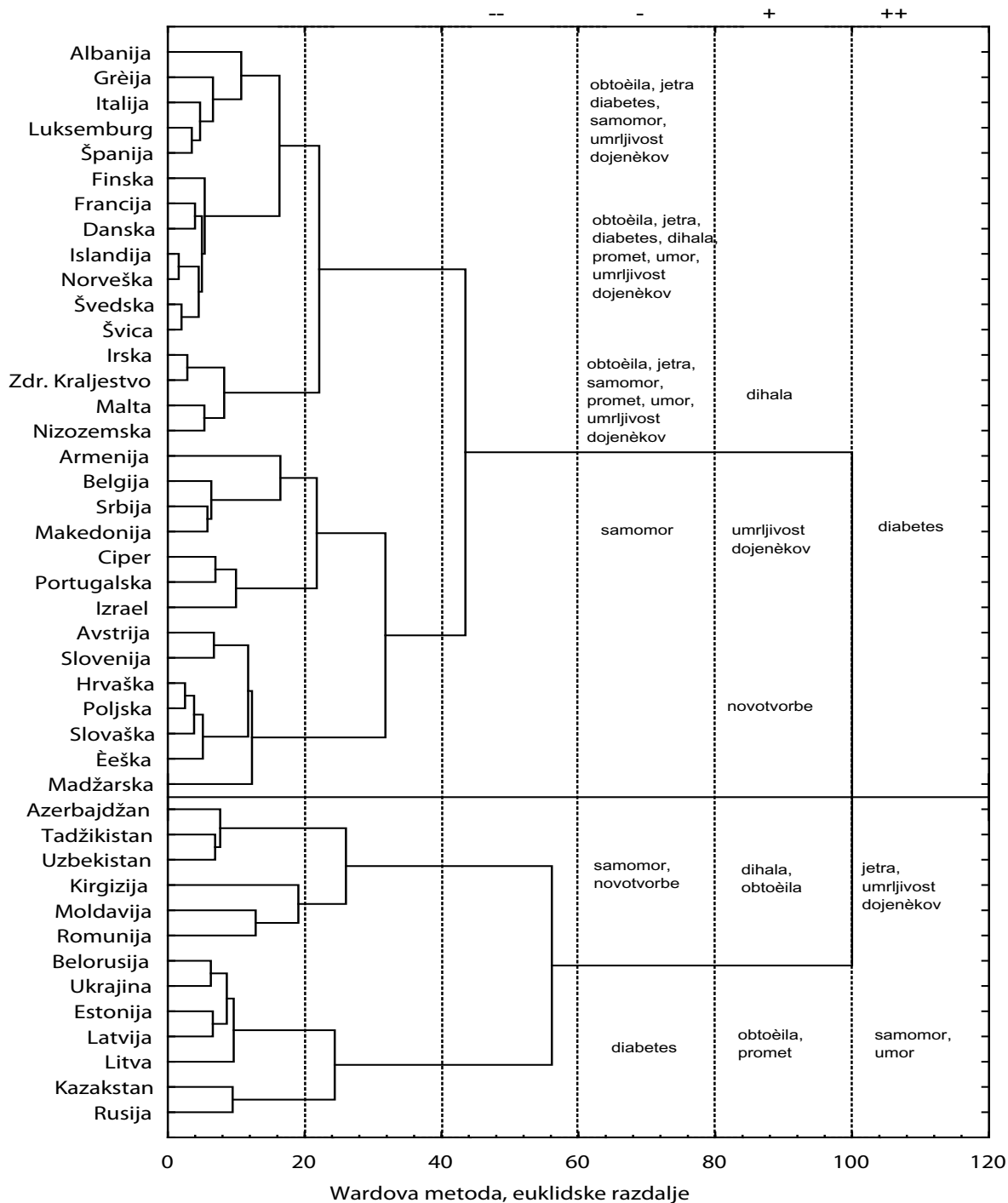
Da bi ocenili podobnosti v življenjskem slogu in zdravju ter s tem tudi v socialnem, ekonomskem in kulturnem razvoju

evropskih držav, smo analizirali vzorce umrljivosti v 43 državah članicah Sveta Evrope, kjer so bili dosegljivi podatki za leto 2005. V analizo smo vključili devet standardiziranih vzrokov umrljivosti: bolezni obtočil, dihal, jeter, novotvorb, diabetes, prometnih nesreč, samomorov in umorov (umrli na 100.000 prebivalcev) in umrljivost dojenčkov (umrli na 1.000 živorojenih). Z metodo večrazsežnostnega lestvičenja (cluster analiza, Wardova metoda evklidskih razdalj) smo dobili skupine držav, ki so si po omenjenih vzorcih umiranja najbolj podobne. Rezultat analize je grafični prikaz »drevesa«, kjer posamezni elementi analize (države v tem primeru) predstavljajo »liste na vejah«. Posamezna veja predstavlja države s podobnimi lastnostmi, bližje kot so na njej posamezne države, bolj so si podobne. Za posamezno skupino predstavljamo tudi tiste vzroke umrljivosti, ki nadpovprečno odstopajo od povprečja navzgor ali navzdol. En minus (-) oziroma plus (+) pomenita odstopanje za en standardni odklon navzdol ali navzgor od povprečja, dva pa odstopanje za dva ali več standardnih odklonov.

Rezultat analize sedanjih podatkov se skoraj ne razlikuje od analize izpred desetletja, objavljene v *Ekonomskem ogledalu* 4/1997, kjer se evropski geografski prostor še vedno deli na dva glavna kulturno socialna dela: vzhod in zahod. Mejo med obema predstavlja vzhodna meja bivše Avstro-ogrske monarhije. Oba dela sta še notranje razdeljena na dve skupini. Vzhod je razdeljen na evropski del in azijski del bivše sovjetske zveze, ki se mu pridružujeta Romunija in Moldavija. Vsako od teh skupin zaznamuje nadpovprečna umrljivost pri kar štirih vzrokih. Zahodni del je še bolj notranje razčlenjen kot vzhodni. Eno skupino sestavljajo tri podskupine, ki bi jih lahko poimenovali mediteransko (5 vzrokov umrljivosti pod povprečjem), nordijsko-zahodna (7 podpovprečnih vzrokov) in britansko z Malto in Nizozemsko (6 podpovprečnih in en nadpovprečni). Druga skupina pa je sestavljena iz dveh podskupin: balkanske in avstro-ogrske, kamor se uvršča Slovenija. Čeprav posamezne države izstopajo iz svojega »naravnega okolja« (npr. Armenija, Belgija, Luksemburg), pa v celoti lahko rečemo, da vzroki umrljivosti dokaj natančno opredeljujejo/razlikujejo skupine držav v podobno okolje. To še posebej velja za skupino, ki ji pripada Slovenija, saj so vanjo brez izjeme uvrščene vse države, ki so nastale na teritoriju Avstro-ogrske. Če to skupino nekoliko natančneje pogledamo, vidimo, da je Slovenija najbolj podobna Avstriji, (skupaj tvorita svojo mini skupino), prav tako pa od celotne skupine nekoliko izstopa Madžarska. Celotno skupino opredeljuje nadpovprečna smrtnost zaradi novotvorb, vse ostale pa so v evropskem povprečju.

Analiza potrjuje, da vzorci umrljivosti v veliki meri zrcalijo ekonomsko, socialno, kulturno in politično zgodovino posamezne države. Kaže tudi, da širše opredeljene razvitosti države ne moremo ocenjevati le na podlagi ekonomskih kazalcev (velikosti BDP), ampak je pri tem potrebno upoštevati celoten spekter socialnih, kulturnih, vrednotnih in ekonomskih vplivov.

Slika 41: Vzorci umrljivosti v evropskih državah

statistična priloga

Pomembnejši kazalci	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
						Ažurirana Jesenska napoved 2008		
						ocene	napoved	napoved
Bruto domači proizvod (realne stopnje rasti, v %)	2,8	4,3	4,3	5,9	6,8	4,1	1,1	3,1
BDP v mio EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	25.752	27.162	28.704	31.013	34.471	37.403	38.905	41.435
BDP na prebivalca, v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	12.900	13.599	14.346	15.446	17.076	18.464	19.151	20.345
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	17.000	18.400	19.500	20.700	22.000	-	-	-
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU 27 = 100) ¹	82	85	87	88	89	-	-	-
Bruto nacionalni dohodek (tekoče cene in tekoči tečaj)	25.553	26.848	28.460	30.645	33.792	36.432	37.895	40.379
Bruto nacionalni razpoložljivi dohodek (tekoče cene in tekoči tečaj)	25.583	26.803	28.316	30.429	33.531	36.135	37.602	40.253
Stopnja brezposelnosti, registrirana	10,9	10,3	10,2	9,4	7,7	6,7	7,7	8,1
Stopnja brezposelnosti, anketna	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,6	5,2	5,4
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	3,2	4,0	4,5	4,2	3,7	1,3	2,5	2,8
Inflacija ² , povprečje leta	5,6	3,6	2,5	2,5	3,6	5,7	1,1	3,0
Inflacija ² , konec leta	4,6	3,2	2,3	2,8	5,6	2,2	3,0	3,0

MENJAVA S TUJINO – PLAČILNO-BILANČNA STATISTIKA

Izvoz proizvodov in storitev ³ (realne stopnje rasti, v %)	3,1	12,4	10,6	12,5	13,8	5,8	1,5	4,8
Izvoz proizvodov	4,4	12,8	10,3	13,4	13,1	3,2	1,3	4,1
Izvoz storitev	-2,5	10,9	12,0	8,6	17,0	17,6	2,4	7,5
Uvoz proizvodov in storitev ³ (realne stopnje rasti, v %)	6,7	13,3	6,6	12,2	15,7	6,5	0,5	5,3
Uvoz proizvodov	7,3	14,6	6,8	12,7	15,1	6,0	0,1	5,3
Uvoz storitev	2,8	5,6	5,5	8,8	19,7	10,4	3,1	5,5
Saldo tekočega računa plačilne bilance, v mio EUR	-196	-720	-498	-771	-1.455	-2.266	-1.630	-1.717
- delež v primerjavi z BDP, v %	-0,8	-2,6	-1,7	-2,5	-4,2	-6,1	-4,2	-4,1
Bruto zunanji dolg, v mio EUR	13.225	15.343	20.508	24.034	34.358	40.043 ⁴	-	-
- delež v primerjavi z BDP, v %	51,4	56,5	71,4	77,5	99,7	-	-	-
Razmerje USD za 1 EUR	1,128	1,242	1,244	1,254	1,371	1,460	1,270	1,270

DOMAČE POVPRASEVANJE – STATISTIKA NACIONALNIH RAČUNOV

Zasebna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	3,3	2,7	2,6	2,9	5,0	3,4	2,8	3,8
- delež v BDP, v %*	56,0	55,0	54,4	53,0	52,2	52,6	52,5	52,7
Državna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	2,2	3,4	3,3	4,1	2,5	3,9	2,2	2,6
- delež v BDP, v %*	19,0	18,9	19,0	18,8	17,7	18,2	18,9	19,2
Investicije v osnovna sredstva (realne stopnje rasti, v %)	8,1	5,6	3,8	10,4	11,9	7,0	-2,0	5,0
- delež v BDP, v %*	24,0	24,9	25,3	26,3	27,5	28,0	26,5	26,8

Vir podatkov: SURS, Banka Slovenije, Eurostat - New Cronos; preračuni in napovedi UMAR.

 Opombe: ¹Merjeno v standardih kupne moči (PPS); ²Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin; ³Plačilnobilančna statistika (izvoz F.O.B., uvoz F.O.B.); z izračunom realnih stopenj je izločen vpliv medvalutnih sprememb in cen na tujih trgih; ⁴Stanje konec septembra 2008; *deleži v BDP so preračunani v tekočih cenah in fiksnem tečaju (EUR=239,64).

Proizvodnja	2005	2006	2007	2007				2008				2007			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	1	2	3	4
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA , medletna rast v %															
Industrija skupaj	3,3	6,1	6,2	8,4	6,9	5,9	3,8	1,4	3,3	-1,0	-	7,6	8,9	8,5	12,7
C Rudarstvo	6,7	10,4	3,6	9,4	13,3	0,7	-6,7	5,0	-9,4	-12,0	-	-14,8	10,2	34,3	23,5
D Predelovalne dejavnosti	3,7	6,5	7,5	9,7	8,1	6,8	5,7	1,6	3,6	-0,6	-	9,1	10,6	9,3	14,0
E Oskrba z elektriko, plin., vodo ¹	-1,5	-0,9	-11,1	-8,1	-14,9	-5,0	-15,9	-3,4	6,2	-2,2	-	0,2	-11,9	-13,0	-10,9
GRADBENIŠTVO ² , medletna rast vrednosti opravljenih gradbenih del v %															
Gradbeništvo skupaj	3,0	15,3	18,2	35,5	31,5	16,7	2,8	32,5	16,5	16,1	-	37,4	30,9	38,1	34,7
Stavbe	10,3	14,0	15,7	22,6	31,5	9,9	5,6	37,2	7,9	12,4	-	27,8	12,7	27,6	26,8
Gradbeni inženirski objekti	-4,5	16,8	24,1	67,0	35,2	26,1	2,4	28,3	23,0	18,8	-	64,1	75,0	63,1	49,7
PROMET , mio tkm, medletna rast v %															
Tonski km v cestnem prevozu	22,5	9,8	13,4	7,0	0,1	30,2	19,1	26,7	23,5	-	-	-	-	-	-
Tonski km v železniškem prevozu	3,0	3,9	6,8	14,9	12,1	5,8	-3,7	-5,3	-2,9	-	-	-	-	-	-
TRGOVINA , medletna rast v %															
Skupni realni prihodek*	9,7	6,3	9,7	6,0	8,3	12,3	11,8	15,7	13,2	10,5	-	1,9	6,0	9,5	8,9
Realni prihodek v trgovini na drobno	6,9	1,6	5,5	6,4	3,8	5,7	6,0	5,8	5,8	6,2	-	3,5	2,4	12,3	6,0
Realni prihodek v trgovini z motornimi vozili, vzdrževanju le-teh ter v trgovini na drobno z motornimi gorivi	12,9	11,7	14,2	5,6	13,0	19,6	18,2	26,5	21,2	15,4	-	0,3	9,6	6,8	11,9
Nominalni prihodek v trgovini na debelo in posredništvu pri prodaji	4,0	10,5	16,1	19,7	15,0	15,1	15,2	20,8	24,1	21,1	-	19,6	19,0	20,2	21,7
TURIZEM , medletna rast v %															
Skupaj, prenočitve	-0,2	2,0	7,0	4,8	10,1	6,8	5,5	4,2	1,0	1,8	-	1,7	7,2	5,4	19,7
Domači gostje, prenočitve	-1,6	1,9	4,9	0,5	13,7	2,3	5,5	4,8	4,6	4,7	-	-8,4	5,4	2,3	23,4
Tuji gostje, prenočitve	0,8	2,0	8,4	9,0	7,9	9,8	5,5	3,6	-1,3	0,1	-	8,9	9,8	8,4	17,6
Prihodek v gostinstvu	4,5	6,2	0,4	-1,5	-0,5	2,3	0,8	-2,5	-2,7	-5,0	-	-3,1	-2,0	0,5	-0,8
KMETIJSTVO															
Odkup pridelkov, v mrd SIT, od 2007 v mio EUR	103,7	106,7	492,2	101,3	109,7	120,8	160,3	117,9	125,6	134,1	-	32,2	31,1	37,9	37,5
POSLOVNE TENDENCJE (vrednost kazalnika**)															
Kazalnik gospodarske klime	3	9	14	14	15	14	10	9	8	6	-14	14	14	13	15
Kazalnik zaupanja															
v predelovalnih dejavnostih	-1	9	12	13	13	12	11	8	1	-8	-22	12	14	12	13
v gradbeništvu	-5	2	17	19	21	15	14	14	9	3	-16	14	20	22	20
v storitvenih dejavnostih	22	26	29	30	29	30	27	29	25	26	8	31	29	29	30
v trgovini na drobno	13	21	27	24	26	29	30	28	28	27	9	21	25	25	26
potrošnikov	-19	-15	-11	-8	-7	-10	-17	-20	-16	-17	-28	-8	-8	-8	-10
Vir podatkov: SURS. Opombe: ¹ Le za podjetja z dejavnostjo oskrbe z energijo, ² V raziskovanje so zajeta vsa večja gradbena podjetja, ter še nekatera negradbena podjetja, ki izvajajo gradbeno dejavnost; *Skupaj trgovina na drobno, trgovina z motornimi vozili in vzdrževanje le-teh ter trgovina na drobno z motornimi gorivi, **desezonirani podatki.															

2007								2008											
5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3,2	5,4	8,7	8,0	1,5	10,0	1,6	-0,7	0,2	7,6	-3,0	8,9	-1,0	2,3	-2,2	-7,1	5,5	-3,0	-	-
8,8	8,3	-5,8	18,9	-9,7	-2,0	-4,6	-15,2	12,8	9,5	-3,9	0,2	-17,1	-11,5	7,6	-36,7	-0,9	-6,9	-	-
4,3	6,9	10,0	8,4	2,5	11,8	3,0	1,7	0,5	8,1	-2,9	9,4	-0,6	2,3	-2,5	-6,0	5,8	-3,1	-	-
-16,1	-17,4	-5,1	-1,7	-8,2	-10,9	-14,3	-21,5	-7,2	0,3	-2,5	5,5	2,3	11,1	-1,0	-6,6	0,9	0,0	-	-
48,6	17,4	20,0	31,6	4,1	10,0	7,4	-11,8	38,7	41,3	21,2	23,1	13,6	14,0	18,6	10,4	20,8	15,7	-	-
55,1	17,3	21,1	17,3	-5,4	1,9	19,7	-4,1	55,0	43,7	19,1	11,7	4,8	7,9	1,9	14,7	20,9	14,5	-	-
45,2	17,4	19,3	52,7	13,5	16,1	-0,1	-18,0	23,7	39,3	22,9	32,0	20,0	18,8	31,7	7,3	20,7	16,4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9,5	6,5	10,6	12,9	13,4	16,8	11,7	7,0	18,1	23,9	7,2	17,4	11,9	10,3	12,7	5,8	12,8	2,8	-	-
4,5	1,2	4,7	4,7	7,9	9,4	4,5	4,3	6,4	14,9	-1,8	8,2	4,9	4,2	7,6	2,9	7,9	4,0	-	-
14,8	12,3	17,1	22,6	19,3	24,4	19,2	10,5	31,4	33,4	17,0	27,5	19,2	17,1	18,2	9,2	18,2	2,2	-	-
15,5	8,4	19,6	12,7	13,2	19,5	19,2	7,5	21,6	30,2	12,4	32,0	20,9	19,5	23,1	11,4	28,3	11,7	-	-
7,6	6,0	6,0	9,6	3,6	4,6	8,3	4,0	2,9	9,0	0,5	-8,5	14,0	-2,4	3,6	3,2	-3,2	-2,1	-4,6	-
8,6	12,0	0,9	7,2	-3,7	4,2	2,6	9,6	12,1	11,7	-8,5	8,5	10,5	-2,1	1,1	8,9	3,9	6,0	4,1	-
7,0	2,1	9,8	11,0	7,8	4,8	13,7	-0,9	-2,6	5,6	8,9	-18,3	16,3	-2,6	5,3	-0,2	-6,8	-7,4	-12,0	-
-2,0	1,2	0,5	4,7	1,7	1,3	0,1	1,1	-3,4	2,5	-6,9	-3,3	1,5	-6,6	-4,9	-5,7	-4,8	-4,0	-	-
38,4	33,8	38,3	41,8	40,7	46,2	53,1	61,0	38,5	39,3	40,0	42,6	43,0	39,9	44,5	42,2	47,4	49,0	-	-
16	15	16	15	12	10	10	11	9	9	10	10	8	6	6	6	5	-3	-16	-23
14	12	12	12	11	10	11	11	10	7	6	4	1	-3	-5	-8	-11	-16	-23	-27
21	21	17	16	12	13	10	19	13	12	17	11	10	7	7	0	3	-3	-16	-28
27	29	32	30	28	29	24	29	28	30	29	27	25	24	25	27	25	21	5	-2
26	26	26	28	33	28	30	31	27	28	30	28	29	27	29	27	25	26	3	-2
-4	-8	-6	-9	-16	-17	-19	-16	-23	-20	-16	-12	-18	-19	-19	-20	-12	-17	-33	-35

Trg dela	2005	2006	2007	2007				2008			2007			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3	4
FORMALNO AKTIVNI (A=B+E)	905,0	910,7	925,3	919,1	923,5	924,6	934,2	937,7	940,9	942,5	918,0	919,2	920,0	921,6
FORMALNO DELOVNO AKTIVNI (C+D)¹	813,1	824,8	854,0	841,8	852,7	856,1	865,4	870,8	879,4	881,7	838,0	841,5	845,8	849,0
V kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu	38,7	38,9	41,6	43,1	42,0	41,0	40,3	41,9	41,2	40,6	43,0	43,1	43,1	41,9
V industriji in gradbeništvu	310,9	313,3	322,9	317,4	322,2	324,8	327,3	327,3	331,5	333,2	316,2	317,8	318,3	320,5
- v predelovalnih dejavnostih	233,7	227,9	229,9	229,4	230,2	229,6	230,4	230,0	230,2	228,6	228,9	229,6	229,7	230,0
- v gradbeništvu	61,7	69,9	77,8	72,8	76,8	80,0	81,7	82,2	86,2	89,5	72,1	73,0	73,3	75,3
V storitvah	463,5	472,6	489,5	481,3	488,5	490,3	497,8	501,6	506,7	507,9	478,8	480,7	484,4	486,6
- v javni upravi	49,1	50,2	50,1	49,7	50,1	50,2	50,3	50,6	50,7	50,9	49,8	49,7	49,7	49,9
- v izobraževanju, zdravstvu in socialnem varstvu	106,5	109,1	110,0	109,9	110,2	109,3	110,6	111,3	111,9	111,1	109,5	109,9	110,2	110,4
ZAPOSLENI¹	731,6	741,6	766,0	753,1	764,7	768,6	777,8	781,2	790,3	792,7	749,5	752,9	757,0	761,3
V podjetjih in organizacijah	666,2	675,1	696,1	685,8	695,0	697,5	706,2	710,4	718,0	719,8	682,8	685,6	689,0	692,4
Pri fizičnih osebah	65,4	66,5	69,9	67,3	69,8	71,1	71,6	70,8	72,2	73,0	66,7	67,3	68,0	68,9
SAMOZAPOSLENI IN KMETJE	81,5	83,3	87,9	88,7	87,9	87,6	87,6	89,6	89,2	88,9	88,5	88,6	88,8	87,8
REGISTRIRANI BREZPOSELNI	91,9	85,8	71,3	77,3	70,9	68,4	68,8	66,8	61,4	60,5	80,0	77,7	74,2	72,6
Ženske	49,4	47,0	39,1	42,0	39,3	38,0	37,3	35,6	32,8	32,1	43,2	42,1	40,7	40,2
Mladi (do 26. leta)	22,2	18,2	11,9	14,0	11,6	10,3	11,7	10,3	8,4	7,7	15,1	14,2	12,8	12,2
Starejši od 40 let	40,1	39,7	37,1	38,7	37,2	36,6	36,1	36,3	34,7	34,3	39,0	38,8	38,1	37,7
Brez strokovne izobrazbe	37,5	33,7	28,0	30,4	27,7	27,0	26,9	26,8	24,6	24,3	31,6	30,7	29,0	28,2
Brezposelni več kot 1 leto	43,4	41,9	36,5	38,8	36,7	35,5	35,0	34,0	32,5	31,9	39,6	39,0	37,9	37,4
Prejemniki nadomestil in pomoči	23,3	22,7	16,6	19,1	16,8	15,8	14,7	15,0	13,6	13,9	19,9	19,1	18,3	17,2
STOPNJA REG. BREZP., E/A, v %	10,2	9,4	7,7	8,4	7,7	7,4	7,4	7,1	6,5	6,4	8,7	8,4	8,1	7,9
Moški	8,6	7,7	6,2	6,9	6,1	5,9	6,0	6,0	5,4	5,4	7,2	7,0	6,6	6,3
Ženske	12,1	11,5	9,6	10,3	9,6	9,3	9,0	8,6	7,9	7,8	10,6	10,3	10,0	9,8
TOKOVI AKTIVNEGA PREBIVALSTVA	8,0	5,2	21,5	8,7	5,4	0,6	6,7	5,7	4,2	1,9	6,7	1,2	0,8	1,6
Novi brezposelni iskalci prve zaposlitve	21,7	18,6	14,7	2,9	2,4	2,3	7,2	2,2	1,8	1,9	1,3	0,8	0,9	1,0
Izgubili delo	67,2	63,8	52,5	15,4	11,6	12,6	12,9	12,5	10,7	12,5	7,6	3,8	4,0	4,0
Brezposelni dobili delo	53,9	57,4	49,1	14,8	12,1	11,3	10,9	12,4	9,7	9,9	5,1	4,4	5,2	4,2
Črtani brezposelni	33,1	39,2	28,0	7,6	6,9	6,2	7,4	6,4	6,3	5,9	2,0	2,5	3,1	2,4
Prirast delovnih dovoljenj za tujce	3,9	7,8	15,3	3,9	4,9	4,3	2,2	6,0	9,5	7,0	0,3	1,2	2,5	3,6
Upokojitve ²	18,4	20,6	20,7	5,2	4,7	5,0	5,9	5,4	4,8	6,3	2,0	1,8	1,4	1,7
Umrli ²	2,3	2,5	2,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,2	0,2	0,2	0,2
Drugi, ki so dobili delo, neto ²	32,7	36,7	37,8	14,3	9,2	4,6	9,9	8,9	3,3	4,5	9,1	3,5	1,8	0,8
PROSTA DELOVNA MESTA³	16,9	19,0	20,2	20,5	21,0	20,4	19,1	21,6	21,1	21,5	20,0	17,8	23,6	20,6
Od teh za določen čas, v %	75,6	75,3	76,5	76,7	77,5	77,2	74,4	73,0	74,0	76,6	77,1	75,1	77,5	76,9
DELOVNA DOVOLJENJA ZA TUJCE	41,6	48,3	60,2	52,6	59,3	63,0	65,8	68,7	79,0	86,3	51,0	52,2	54,7	58,3
Od vseh formalno aktivnih (I/A, v %)	4,6	5,3	6,5	5,7	6,4	6,8	7,0	7,3	8,4	9,2	6,1	6,2	6,5	6,9
NOVE ZAPOSLOTITVE	137,0	155,9	160,0	39,1	40,7	38,7	41,5	40,9	41,0	42,7	13,5	11,6	13,9	14,4

Viri podatkov: SURS, ZRSZ, ZPIZ. Opombe: ¹Z januarjem 2005 je SURS prešel na novo metodologijo ugotavljanja formalno delovno aktivnega prebivalstva. Novi vir podatkov za zaposlene in samozaposlene razen kmetov je Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP), podatki o kmetih pa so napovedani s pomočjo ARIMA modela na osnovi četrletnih podatkov o kmetih iz Ankete o delovni sili. ²Ocena UMAR na podlagi podatkov ZPIZ in ZRSZ; ³po ZRSZ.

2007								2008									
5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
923,6	925,4	924,5	923,1	926,0	934,0	935,8	932,8	936,6	937,9	938,5	939,1	940,8	942,7	942,4	940,5	944,6	950,7
852,9	856,2	854,4	854,6	859,4	864,5	867,4	864,4	867,3	870,9	874,2	876,6	879,6	882,0	879,9	879,8	885,3	888,1
42,0	42,0	41,0	41,0	41,0	40,4	40,3	40,2	41,8	41,9	42,1	41,2	41,2	41,2	40,6	40,6	40,7	40,3
322,3	323,9	324,3	324,4	325,7	327,7	328,4	325,7	326,0	327,1	328,8	330,3	331,4	332,8	332,7	332,7	334,1	333,9
230,2	230,3	229,8	229,3	229,7	230,7	230,9	229,7	229,8	229,9	230,4	230,3	230,1	230,2	229,0	228,5	228,5	227,6
76,8	78,3	79,1	79,9	80,9	81,8	82,4	80,9	81,2	82,2	83,3	84,8	86,2	87,5	88,7	89,2	90,6	91,2
488,6	490,3	489,1	489,2	492,7	496,4	498,7	498,5	499,6	502,0	503,4	505,2	507,0	508,0	506,5	506,6	510,6	513,9
50,1	50,2	50,2	50,2	50,2	50,3	50,3	50,4	50,6	50,7	50,5	50,6	50,7	50,9	50,7	50,8	51,0	50,9
110,1	110,2	109,0	108,7	110,1	110,6	110,8	110,5	110,9	111,4	111,5	111,7	112,0	111,9	110,6	110,4	112,3	113,0
764,9	768,1	767,0	767,1	771,6	777,0	779,7	776,7	777,9	781,3	784,3	787,6	790,5	792,8	791,1	790,9	796,1	798,5
695,1	697,5	696,2	696,1	700,1	705,2	707,7	705,9	707,8	710,5	713,0	715,8	718,2	720,2	718,5	718,2	722,6	724,6
69,8	70,6	70,8	71,0	71,5	71,8	72,0	70,8	70,2	70,8	71,3	71,8	72,3	72,6	72,7	72,7	73,5	74,0
88,0	88,1	87,3	87,5	87,8	87,5	87,7	87,7	89,4	89,6	89,9	89,1	89,2	89,2	88,8	88,9	89,2	89,6
70,7	69,3	70,1	68,5	66,7	69,5	68,4	68,4	69,2	67,0	64,3	62,4	61,2	60,7	61,6	60,7	59,3	62,6
39,2	38,5	39,3	38,1	36,7	38,0	37,1	36,7	36,9	35,7	34,3	33,5	32,6	32,4	33,0	32,3	31,1	32,7
11,5	11,1	11,1	10,4	9,5	12,2	11,6	11,2	11,1	10,3	9,5	8,8	8,4	8,1	8,1	7,8	7,3	9,8
37,2	36,7	36,9	36,6	36,3	36,1	36,0	36,3	37,0	36,4	35,6	35,0	34,7	34,5	34,6	34,4	33,9	34,0
27,7	27,1	27,2	27,0	26,7	27,0	26,8	27,1	27,6	26,9	25,9	25,0	24,6	24,3	24,3	24,3	24,3	24,9
36,8	36,0	35,8	35,6	35,0	35,3	35,0	34,7	34,7	34,0	33,3	32,7	32,5	32,2	32,1	31,8	31,6	31,4
16,9	16,3	16,3	16,0	15,2	14,8	14,5	14,7	15,6	15,1	14,2	13,7	13,6	13,4	13,9	13,9	13,7	14,1
7,7	7,5	7,6	7,4	7,2	7,4	7,3	7,3	7,4	7,1	6,8	6,6	6,5	6,4	6,5	6,5	6,3	6,6
6,1	6,0	6,0	5,9	5,8	6,0	6,0	6,1	6,2	6,0	5,7	5,5	5,4	5,4	5,4	5,4	5,3	5,6
9,6	9,4	9,6	9,3	9,0	9,2	9,0	8,9	8,9	8,6	8,3	8,1	7,9	7,8	8,0	7,8	7,5	7,9
2,0	1,8	-0,9	-1,4	2,9	8,0	1,8	-3,0	3,8	1,4	0,6	0,6	1,7	2,0	-0,3	-1,9	4,1	6,1
0,7	0,6	0,7	0,6	1,0	5,3	1,2	0,6	0,9	0,6	0,7	0,8	0,5	0,5	0,5	0,5	0,9	4,6
4,0	3,7	4,9	3,5	4,2	4,5	4,3	4,1	5,8	3,4	3,3	3,6	3,4	3,6	4,6	3,4	4,5	5,2
4,1	3,7	3,0	3,8	4,4	4,3	4,1	2,5	4,1	4,2	4,1	3,6	3,2	2,9	2,3	3,1	4,5	4,0
2,5	2,0	1,6	1,9	2,7	2,6	2,5	2,2	1,8	2,1	2,5	2,6	2,0	1,7	2,0	1,6	2,3	2,5
1,7	-0,5	2,2	1,6	0,5	1,7	0,3	0,2	-0,2	2,4	3,8	4,2	2,8	2,5	2,3	2,9	1,9	1,7
1,6	1,4	1,6	1,1	2,3	2,2	2,1	1,6	2,4	1,4	1,7	1,7	1,6	1,5	1,6	2,2	2,6	2,3
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
3,3	5,0	-0,7	-0,9	6,2	5,6	4,6	-0,3	7,1	1,7	0,1	-0,4	1,7	2,0	-0,8	-0,7	6,0	4,4
19,3	23,1	18,8	19,7	22,8	24,4	18,7	14,2	22,4	22,8	19,8	21,6	21,6	20,2	19,8	20,1	24,7	19,7
79,1	76,6	78,4	77,1	76,5	76,4	75,2	69,8	71,9	73,0	74,2	72,7	74,4	74,9	76,9	76,8	76,0	74,9
60,1	59,5	61,7	63,3	63,9	65,6	65,9	66,1	65,8	68,3	72,1	76,3	79,1	81,6	83,8	86,7	88,6	90,3
7,0	7,0	7,2	7,4	7,4	7,6	7,6	7,6	7,6	7,8	8,2	8,7	9,0	9,2	9,5	9,9	10,0	10,2
13,4	13,0	11,8	9,9	16,9	18,2	13,6	9,7	14,5	13,0	13,4	15,4	13,1	12,5	12,7	10,4	19,6	17,8

Plače in indikatorji konkurenčnosti	2005	2006	2007	2007				2008			2007			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3	4
BRUTO PLAČA NA ZAPOSLENEGA, medletna rast v %														
Skupaj	4,8	4,8	5,9	5,4	5,6	5,8	6,7	7,8	8,6	9,9	6,4	4,8	5,0	5,9
Zasebni sektor (A do K)	5,4	5,4	6,9	6,3	6,3	6,7	8,1	8,3	9,4	9,3	7,7	5,8	5,5	6,9
Kmetijstvo, ribištvo (A, B)	3,9	5,6	8,2	6,2	8,0	7,3	11,2	10,1	8,8	10,1	8,2	5,3	5,1	9,4
A Kmetijstvo	3,7	5,6	8,2	6,4	8,0	7,3	11,0	10,2	8,8	10,1	8,4	5,5	5,5	9,4
B Ribišstvo	6,9	7,9	8,0	-3,8	8,2	8,2	17,5	6,8	7,7	9,5	3,3	-2,7	-11,4	9,9
Industrija, gradbeništvo (C do F)	5,8	5,5	6,5	5,7	5,8	6,3	8,1	8,0	9,5	9,2	7,5	5,1	4,5	6,7
C Rudarstvo	6,3	4,5	7,0	3,6	4,3	6,0	13,4	10,1	14,1	16,1	4,2	3,2	3,4	3,3
D Predelovalne dejavnosti	5,8	5,5	6,8	5,9	5,9	6,8	8,4	8,2	9,7	9,3	7,8	5,3	4,5	7,1
E Oskrba z elektriko, plin., vodo	9,7	5,6	6,2	3,0	5,0	5,5	10,7	9,0	9,4	9,3	4,6	2,8	1,6	4,2
F Gradbeništvo	4,8	6,2	6,5	7,1	6,7	5,6	6,6	7,5	9,5	9,1	8,4	6,4	6,6	7,5
Proizvodne storitve (G do I)	4,7	5,0	7,0	7,3	6,4	6,8	7,2	7,9	8,9	9,2	8,0	6,7	7,1	7,4
G Trgovina	4,8	5,6	7,6	8,0	7,4	7,5	7,4	7,4	9,0	8,8	9,1	6,7	8,3	8,6
H Gostinstvo	3,2	4,4	6,0	4,0	5,3	5,4	8,7	10,1	10,3	10,1	3,9	2,7	5,4	4,4
I Promet, skladiščenje, zveze	5,1	3,6	5,7	6,7	4,4	5,6	5,9	7,7	7,9	9,4	6,9	7,9	5,3	5,4
Poslovne storitve (J do K)	3,9	4,7	6,8	5,7	6,2	6,8	8,3	8,8	9,4	8,9	7,0	5,2	5,0	5,4
J Finančno posredništvo	6,7	7,2	7,3	7,9	7,8	5,7	7,4	8,1	8,8	8,2	8,7	9,1	6,0	6,5
K Poslovanje z nepremičninami	3,2	3,9	7,2	5,3	6,1	7,8	9,4	9,5	10,1	9,6	6,8	4,0	5,1	5,6
Javne storitve (L do O)	3,3	3,5	4,1	3,5	4,6	4,4	3,8	7,1	7,0	11,7	3,6	2,8	4,2	4,1
L Javna uprava	3,2	3,1	5,1	2,5	4,9	6,5	6,4	11,1	10,8	13,2	2,6	1,7	3,2	3,8
M Izobraževanje	4,8	4,8	3,9	4,8	5,7	3,1	2,4	5,5	5,8	7,7	4,9	4,5	4,9	5,5
N Zdravstvo, socialno varstvo	2,2	2,7	3,2	2,7	3,7	4,0	2,4	6,1	4,8	16,7	3,2	1,9	3,0	3,2
O Dr. javne, skupne in oseb. stor.	2,7	2,1	3,9	4,1	2,9	3,9	4,5	4,5	6,7	9,2	2,9	2,3	7,0	2,9
INDIKATORJI KONKURENČNOSTI, medletna rast v %														
Efektivni tečaj ¹ nominalno	-0,7	0,2	0,8	0,9	0,7	0,6	1,2	1,2	1,1	0,4	0,7	1,0	0,9	0,8
Realni (deflator relativne cene življenjskih potrebščin)	-0,2	0,7	2,3	1,4	1,8	2,3	3,7	4,5	4,2	2,6	1,6	1,3	1,2	1,4
Realni (deflator relativne cene ind. proizvodov) ²	-0,6	-0,9	2,1	2,1	2,0	2,2	2,1	1,4	1,5	0,4	2,3	2,3	1,9	1,8
USD za EUR	1,2448	1,2557	1,3706	1,3105	1,3482	1,3745	1,4494	1,4998	1,5620	1,5038	1,2999	1,3074	1,3242	1,3516
Viri podatkov: SURS, APP, BS, ECB, OECD Main Economic Indicators, preračuni UMAR. Opombe: Podatki za mesečne bruto plače na zaposlenega so bili v septembru 2005 objavljeni po novi metodologiji za leto 2004 in dalje. ¹ Sprememba metodologije: v izračun efektivnega tečaja so po novi metodologiji zajete valute oz. cene 17 trgovinskih partneric (Avstrija, Belgija, Nemčija, Italija, Francija, Nizozemska, Španija, Danska, Združeno kraljestvo, Švedska, Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška, ZDA, Švica, Japonska); uteži so deleži posamezne trgovinske partnerice v slovenskem izvozu in uvozu proizvodov predelovalnih dejavnosti (5–8 SMTK) v obdobju 2001–2003; izvoz je dvojni tehtan; rast vrednosti indeksa pomeni rast vrednosti domače valute in obratno. ² Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih – predelovalne dejavnosti.														

2007								2008									
5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5,8	5,2	6,9	5,7	4,9	6,6	7,1	6,5	6,1	9,3	8,0	9,5	7,6	8,8	8,7	9,8	11,2	9,2
6,4	5,5	7,6	6,8	5,6	8,2	8,4	7,6	6,9	9,4	8,5	10,7	8,2	9,5	10,1	7,2	10,7	7,7
8,6	6,0	8,5	8,8	4,6	8,4	15,1	9,5	8,5	15,2	6,8	9,4	8,9	8,1	12,7	6,3	11,4	9,2
8,7	5,9	8,5	8,7	4,6	7,9	15,2	9,5	8,7	15,5	6,7	9,6	8,9	7,9	12,7	6,3	11,4	9,8
5,3	9,5	8,6	12,4	3,5	30,6	13,0	10,0	2,5	4,4	14,0	-1,3	10,2	14,8	12,5	5,7	10,4	-11,5
5,8	5,0	7,3	6,3	5,5	7,8	8,7	7,8	6,2	9,8	8,1	11,2	8,2	9,2	10,8	6,3	10,6	8,1
4,7	4,8	6,6	3,9	7,5	9,5	10,2	21,6	5,9	10,4	14,1	12,3	17,7	12,3	17,5	10,2	20,5	38,5
5,7	5,1	7,5	6,9	6,0	7,9	9,2	8,0	6,1	10,2	8,5	11,2	8,4	9,5	10,8	6,5	10,7	6,8
3,0	7,7	3,5	5,2	7,7	11,1	11,2	9,6	8,1	10,8	8,3	12,1	8,5	7,7	14,1	6,9	7,4	20,9
8,1	4,5	8,5	5,3	3,1	6,7	7,4	5,6	7,3	8,6	6,6	11,9	7,3	9,5	9,9	6,0	11,4	7,4
6,0	5,9	7,5	7,1	5,9	7,2	6,7	7,7	7,3	8,2	8,1	9,7	7,8	9,1	8,9	8,4	10,3	7,6
6,8	6,7	7,8	7,8	7,0	7,1	8,3	6,7	6,5	8,8	7,0	10,1	8,0	8,9	9,2	7,0	10,1	7,9
5,1	6,5	6,5	6,0	3,8	7,6	10,5	8,0	10,6	11,0	8,7	10,9	11,1	8,9	10,5	9,1	10,8	7,7
4,1	3,8	6,9	5,7	4,0	6,6	2,6	9,1	7,5	5,9	9,6	8,3	6,2	9,2	7,4	10,7	10,1	6,9
7,4	5,8	8,2	7,2	5,1	10,1	8,7	6,3	7,4	9,3	9,8	10,4	8,0	9,9	9,3	7,0	10,5	6,2
9,9	7,0	8,5	7,1	1,6	13,9	8,0	1,0	6,7	6,7	10,7	12,0	6,6	7,9	6,9	6,5	11,1	0,9
6,8	5,8	8,4	7,6	7,3	8,7	9,8	9,6	8,1	10,8	9,6	10,0	9,1	11,3	10,7	7,6	10,6	8,9
4,7	4,9	5,8	3,5	3,8	3,3	3,9	4,1	4,5	9,6	7,2	7,0	6,7	7,5	5,8	16,5	12,8	13,1
5,2	5,7	8,7	4,9	5,9	5,9	6,5	6,9	6,8	14,3	12,0	12,0	10,0	10,4	7,6	18,9	13,3	12,9
6,4	5,1	4,3	2,6	2,4	2,3	2,6	2,2	3,1	7,8	5,6	5,7	5,6	6,0	5,0	10,8	7,3	8,0
3,4	4,3	5,4	3,3	3,3	2,1	2,0	3,0	3,6	8,0	6,7	3,8	4,4	6,2	4,8	24,2	21,2	20,8
1,9	3,9	4,5	3,1	4,0	3,0	5,1	5,3	5,0	6,9	1,8	5,9	6,7	7,3	6,0	11,1	10,5	12,1
0,7	0,6	0,6	0,5	0,7	1,1	1,3	1,1	1,3	1,0	1,4	1,4	1,1	0,9	0,8	0,6	-0,1	-1,3
1,7	2,3	2,5	2,2	2,0	3,6	3,9	3,6	4,4	4,3	4,7	4,7	3,9	3,9	3,5	2,6	1,6	0,3
2,0	2,1	2,1	2,5	2,0	2,3	2,3	1,8	1,5	1,2	1,5	2,4	1,3	0,9	0,7	0,9	-0,3	-1,0
1,3511	1,3419	1,3716	1,3622	1,3896	1,4227	1,4684	1,4570	1,4718	1,4748	1,5527	1,5750	1,5557	1,5553	1,5770	1,4975	1,4369	1,3322

Cene	2005	2006	2007	2007				2008			2007			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3	4
CPI, medletna rast v %	2,5	2,5	3,6	2,3	3,0	3,6	5,4	6,6	6,6	6,1	2,7	2,1	2,3	2,6
Hrana in brezalkoholne pijače	-0,8	2,3	7,8	3,7	6,5	8,2	12,6	14,0	12,0	9,8	4,0	3,0	3,9	6,3
Alkoholne pijače in tobak	3,9	3,7	6,5	5,5	6,0	8,0	6,5	5,4	5,0	0,7	5,5	5,4	5,6	5,7
Obleka in obutev	-1,0	-0,5	2,1	1,8	0,9	3,3	2,5	4,9	5,2	2,1	3,6	2,6	-0,5	-0,7
Stanovanje	9,1	5,3	2,6	-0,2	1,0	2,2	7,6	10,5	11,4	11,5	-0,1	-0,9	0,4	1,0
Stanovanjska oprema	3,6	4,1	4,5	5,0	5,2	3,6	4,0	4,5	5,5	6,5	5,1	5,3	4,7	4,8
Zdravje	-0,3	-1,7	1,1	1,5	1,4	1,1	0,4	-0,5	1,7	4,9	0,9	1,4	2,3	1,4
Prevoz	2,7	1,3	0,3	-0,2	0,8	-0,9	1,6	2,9	2,9	4,1	-0,4	-0,9	0,6	0,4
Komunikacije	0,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,6	0,3	2,2	1,9	0,1	1,4	-0,7	-0,6	-0,3
Rekreacija in kultura	2,3	2,1	3,6	2,5	2,5	4,6	4,7	4,6	5,0	4,8	2,9	2,6	2,2	1,4
Izobraževanje	7,1	3,1	1,9	1,1	0,6	2,2	3,6	4,7	5,4	4,8	0,5	1,5	1,1	-1,1
Gostinske in nastanitvene storitve	4,4	4,5	7,3	6,9	6,6	7,0	8,7	9,3	10,0	10,4	6,9	7,1	6,7	6,6
Raznovrstno blago in storitve	1,9	4,1	3,6	4,2	3,1	3,7	3,4	3,9	4,5	3,8	5,0	4,7	3,0	2,9
HICP	2,5	2,5	3,8	2,6	3,3	3,7	5,5	6,5	6,4	6,2	2,8	2,3	2,6	2,9
Osnovna inflacija - odrezano povprečje	2,3	2,8	2,3	1,6	2,0	2,5	3,1	4,4	4,4	4,1	2,0	1,3	1,5	1,7
Osnovna inflacija - brez (sveže) hrane in energije	1,0	1,1	2,6	1,9	1,9	2,9	3,9	4,7	4,9	4,7	2,3	1,9	1,5	1,5
CENE PROIZVODOV PRI PROIZVAJALCIH, medletna rast v %														
Skupaj	1,9	2,3	4,2	4,3	4,6	4,1	3,6	3,4	3,9	5,2	3,9	4,6	4,5	4,7
Domači trg	2,7	2,3	5,4	4,5	5,1	5,4	6,5	5,9	6,3	6,5	3,5	5,1	5,0	4,9
Tuji trg	1,0	2,2	2,9	4,1	4,2	2,8	0,7	0,8	1,4	3,8	4,2	4,1	4,0	4,4
na evrskem območju	1,4	2,6	5,0	7,1	7,3	4,6	1,4	1,2	1,6	4,1	7,1	6,9	7,3	7,6
izven evrskega območja	0,0	1,6	-0,5	-0,6	-0,6	-0,3	-0,5	0,1	1,0	3,4	-0,3	-0,3	-1,2	-0,7
Indeks uvoznih cen		5,8	4,0	7,0	6,6	2,4	0,1	-0,2	0,3	3,8	7,8	6,6	6,7	7,0
REGULIRANE CENE¹, medletna rast v %														
Energetika	11,8	8,0	0,6	-2,0	-0,1	-1,6	6,2	13,1	16,9	21,1	-0,4	-4,6	-0,8	-0,3
Naftni derivati	15,4	10,3	-0,9	-4,0	-2,2	-4,3	7,4	14,8	17,4	21,1	-2,0	-7,5	-2,3	-2,6
Komunalna	4,0	-2,6	-2,3	-6,3	-6,2	-3,7	8,4	1,4	1,3	-1,3	-7,4	-5,8	-5,8	-6,5
Promet	2,1	1,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	-1,3	0,7	0,8	0,6	0,6
Ostale regulirane cene	4,5	2,6	2,9	3,0	2,6	3,0	3,0	1,4	1,7	1,7	2,4	3,3	3,4	3,1
Regulirane cene skupaj	9,3	7,0	3,1	1,9	3,2	1,6	5,9	9,5	11,7	13,7	2,8	0,0	2,8	3,1
Vir podatkov: SURS, izračuni, ocene UMAR. Opomba: ¹ sestava skupin se spreminja, podatki med posameznimi leti niso popolnoma primerljivi s predhodno objavljenimi. Trg električne energije je od 1.7. 2007 liberaliziran. Podatki od julija 2007 dalje niso primerljivi.														

2007								2008										
5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2,9	3,6	3,8	3,5	3,5	5,1	5,7	5,6	6,4	6,5	6,9	6,5	6,4	7,0	6,9	6,0	5,5	4,9	3,1
6,3	6,9	7,6	6,9	10,0	13,3	11,7	12,9	13,9	14,6	13,5	12,3	12,1	11,6	12,2	10,1	7,2	5,3	5,6
6,2	6,0	8,1	8,5	7,6	6,5	6,6	6,6	5,7	5,5	5,1	4,8	5,0	5,1	-0,2	0,5	1,8	2,1	2,1
1,0	2,4	2,7	4,1	3,1	1,8	3,5	2,1	2,9	4,8	6,7	7,0	4,6	4,1	0,8	1,7	3,7	6,1	4,6
0,4	1,7	1,9	3,2	1,4	6,7	8,2	8,0	11,7	9,6	10,4	9,3	11,4	13,4	13,6	10,4	10,5	9,0	4,8
5,2	5,7	4,5	3,3	3,0	3,6	4,1	4,3	4,0	4,3	5,2	5,7	5,7	5,2	5,9	6,4	7,3	7,0	6,7
1,1	1,7	2,0	0,7	0,8	0,8	0,5	0,0	-0,9	-1,2	0,5	1,4	1,7	1,9	4,5	5,0	5,1	5,2	5,4
0,4	1,5	0,9	-1,6	-1,9	0,4	2,5	1,9	2,8	2,7	3,1	2,1	2,4	4,4	4,9	3,7	3,7	2,6	-3,6
0,2	1,2	1,2	1,2	-0,7	-0,7	-0,2	1,9	1,0	2,8	2,9	2,8	1,5	1,5	0,7	0,5	-0,9	-0,9	0,0
3,0	3,3	4,4	4,8	4,5	4,9	4,6	4,7	4,1	4,9	4,9	5,4	4,4	5,3	5,6	4,9	4,0	2,8	3,2
1,4	1,4	1,4	1,4	3,7	3,6	3,6	3,6	3,4	3,8	7,0	7,0	4,6	4,6	4,6	4,6	5,0	6,0	6,1
6,8	6,4	6,5	7,0	7,6	7,9	9,6	8,6	9,2	9,4	9,4	10,1	9,9	10,1	10,7	10,4	10,0	9,7	8,8
3,1	3,2	3,3	4,0	3,8	3,0	3,6	3,6	3,6	3,8	4,2	4,7	4,4	4,5	4,0	3,7	3,6	3,4	3,2
3,1	3,8	4,0	3,4	3,6	5,1	5,7	5,7	6,4	6,4	6,6	6,2	6,2	6,8	6,9	6,0	5,6	4,8	2,9
1,9	2,5	2,5	2,3	2,5	2,7	3,3	3,2	4,2	4,3	4,6	4,3	4,4	4,4	4,7	4,0	3,6	3,1	2,8
1,9	2,4	2,6	2,9	3,0	3,7	4,0	4,0	4,2	4,9	5,1	5,3	4,9	4,7	5,1	4,7	4,5	4,1	3,9
4,7	4,6	4,3	4,2	3,9	3,7	3,5	3,4	3,5	3,4	3,3	3,3	3,7	4,6	5,2	5,6	4,8	4,0	3,1
5,1	5,2	5,2	5,3	5,8	6,3	6,8	6,3	6,5	5,6	5,7	6,1	6,3	6,5	6,9	7,0	5,7	4,8	3,6
4,3	3,9	3,4	3,0	1,9	1,1	0,3	0,6	0,5	1,2	0,8	0,4	1,0	2,7	3,5	4,2	3,9	3,3	2,5
7,6	6,7	5,5	4,7	3,8	2,1	1,1	0,9	0,8	1,9	1,0	0,4	0,8	3,5	3,9	4,6	3,7	2,9	1,2
-0,8	-0,5	0,0	0,3	-1,1	-0,4	-1,1	0,1	-0,2	-0,1	0,5	0,4	1,3	1,1	2,5	3,3	4,3	3,9	5,1
6,7	6,1	2,9	3,6	0,8	-0,2	0,0	0,5	-0,7	-0,1	0,1	-0,3	0,5	0,7	3,5	3,2	4,6	3,7	1,6
-1,0	0,9	1,3	-2,6	-3,6	2,2	8,4	7,9	12,4	12,1	14,8	11,9	15,5	23,2	24,8	20,0	18,4	14,1	-4,3
-3,3	-0,8	-0,8	-5,5	-6,6	2,1	10,3	9,8	14,0	14,1	16,4	12,6	15,3	24,1	25,5	20,0	17,7	12,2	-9,4
-6,0	-6,0	-6,0	0,7	-5,7	14,3	6,5	4,8	2,8	0,7	0,7	1,3	1,3	1,3	1,3	-5,7	0,7	0,7	0,8
0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
2,4	2,3	2,2	3,8	3,0	3,0	2,9	2,9	2,1	1,2	1,0	1,2	1,9	1,9	1,1	1,6	2,4	2,4	2,4
2,6	4,0	4,3	2,9	-2,3	3,9	7,1	6,6	9,3	8,8	10,4	8,5	10,8	15,7	16,3	12,2	12,4	9,7	-2,2

Plačilna bilanca	2005	2006	2007	2007				2008			2007			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3	4
PLAČILNA BILANCA, mio EUR														
Tekoči račun	-498	-771	-1.455	-96	-216	-480	-663	-535	-486	-581	17	-109	-3	-105
Blago ¹	-1.026	-1.151	-1.666	-242	-359	-401	-664	-494	-679	-732	-82	-80	-80	-134
Izvoz	14.599	17.028	19.798	4.783	5.027	4.927	5.062	5.138	5.414	5.127	1.471	1.514	1.798	1.586
Uvoz	15.625	18.179	21.464	5.025	5.386	5.328	5.726	5.632	6.093	5.860	1.553	1.594	1.878	1.720
Storitve	920	993	1.193	275	366	354	198	332	465	406	123	56	97	116
Izvoz	3.214	3.572	4.291	897	1.038	1.307	1.049	1.083	1.236	1.512	321	254	323	347
Uvoz	2.293	2.580	3.098	622	672	953	851	751	771	1.107	198	198	226	230
Dohodki	-295	-440	-708	-52	-188	-356	-112	-221	-235	-293	-16	-16	-20	-74
Prejemki	647	872	1.169	234	293	298	344	294	325	313	76	75	82	93
Izdatki	942	1.312	1.877	286	481	654	456	515	560	607	92	91	102	167
Tekoči transferi	-97	-173	-274	-76	-34	-78	-86	-152	-37	39	-7	-69	0	-14
Prejemki	738	785	905	197	237	219	252	195	265	277	51	59	87	75
Izdatki	835	958	1.178	273	271	296	338	347	301	239	58	128	87	89
Kapitalski in finančni račun	970	1.092	1.713	281	177	339	915	413	812	564	-187	220	249	22
Kapitalski račun	-114	-131	-52	15	-27	-32	-8	-2	-21	-42	18	6	-9	0
Finančni račun	1.084	1.223	1.765	266	204	371	923	415	833	607	-205	214	258	22
Neposredne naložbe	-43	-174	-269	-248	-64	-4	47	153	-14	-85	-114	-135	2	-43
Domače v tujini	-516	-687	-1.319	-326	-296	-439	-257	-158	-325	-333	-107	-157	-62	-148
Tuje v Sloveniji	473	513	1.050	79	232	435	304	311	310	248	-8	22	64	104
Naložbe v vrednostne papirje	-1.313	-1.442	-2.264	-624	-1.204	377	-814	303	-1.139	178	-902	-152	430	-414
Finančni derivativi	-10	-13	-21	2	-2	-12	-10	2	0	3	6	-4	1	0
Ostale naložbe	2.639	1.571	4.179	1.080	1.484	-22	1.636	38	1.907	510	620	628	-168	425
Terjatve	-1.459	-1.939	-4.877	-2.413	-455	-1.405	-605	-991	-195	479	-734	-836	-843	-847
Komerčni krediti	-226	-442	-394	-385	-180	32	139	-509	-166	-7	-27	-164	-194	-97
Posojila	-340	-733	-1.890	-372	-456	-435	-627	53	-440	160	-21	-90	-261	-48
Gotovina, vloge	-872	-743	-2.601	-1.675	182	-990	-118	-526	369	345	-754	-575	-345	-685
Ostale terjatve	-22	-21	7	18	0	-12	1	-9	42	-19	68	-7	-43	-16
Obveznosti	4.098	3.510	9.057	3.493	1.939	1.383	2.241	1.029	2.101	31	1.355	1.464	675	1.272
Komerčni krediti	291	479	503	269	55	-88	268	177	298	68	-172	218	223	-19
Posojila	2.731	2.064	3.840	32	1.554	910	1.345	622	1.450	233	146	-52	-62	1.021
Vloge	1.053	998	4.727	3.208	338	567	613	253	346	-272	1.406	1.282	521	279
Ostale obveznosti	23	-30	-14	-16	-7	-6	16	-22	7	2	-25	16	-6	-9
Mednarodne denarne rezerve ²	-189	1.281	140	55	-11	32	64	-81	80	1	185	-123	-7	55
Statistična napaka	-473	-321	-258	-185	39	141	-252	122	-326	17	170	-110	-245	84
IZVOZ IN UVOZ PO NAMENU PORABE PROIZVODOV, v mio EUR														
Izvoz investicijskega blaga	1.392	1.680	1.933	456	508	466	504	523	578	594	136	134	185	159
Blaga za vmesno porabo	7.723	9.368	10.438	2.609	2.670	2.560	2.593	2.752	2.894	2.728	811	835	963	854
Blaga za široko porabo	5.282	5.709	7.014	1.647	1.746	1.790	1.858	1.754	1.817	1.654	503	521	623	545
Uvoz investicijskega blaga	2.163	2.565	3.004	658	736	740	870	772	928	846	198	211	249	229
Blaga za vmesno porabo	9.764	11.319	12.874	3.152	3.212	3.162	3.344	3.416	3.664	3.536	1.006	987	1.159	1.016
Blaga za široko porabo	3.877	4.456	5.609	1.238	1.446	1.413	1.508	1.456	1.515	1.474	359	402	477	478
Vira podatkov: BS, SURS. Opombe: ¹ izvoz in uvoz sta prikazana po F.O.B. in vključujeta prilagoditev za uvoz in izvoz blaga po ITRS ter po poročilih prostocarinskih prodajal; ² rezerve BS.														

2007								2008									
5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
-100	-10	-230	-93	-158	-173	-184	-306	-236	-182	-117	-119	-237	-130	-257	-196	-128	-272
-146	-79	-89	-117	-195	-180	-191	-293	-189	-139	-166	-167	-290	-222	-264	-293	-175	-252
1.729	1.712	1.741	1.478	1.708	1.855	1.781	1.426	1.637	1.724	1.778	1.886	1.737	1.791	1.836	1.366	1.926	1.851
1.874	1.791	1.830	1.595	1.903	2.035	1.973	1.719	1.826	1.862	1.944	2.053	2.027	2.013	2.100	1.659	2.101	2.103
119	130	94	141	119	79	56	63	88	101	143	147	142	176	92	150	163	96
337	354	443	465	399	382	307	360	352	349	381	410	384	442	519	518	475	412
218	224	349	324	280	303	251	297	264	249	239	263	242	266	427	368	312	316
-43	-71	-210	-102	-44	-45	-28	-39	-72	-74	-76	-73	-75	-88	-90	-99	-104	-92
100	100	97	91	110	112	112	120	97	96	100	108	109	108	108	102	103	114
143	171	307	193	154	157	139	159	169	170	176	181	183	196	199	201	207	206
-30	10	-25	-15	-38	-27	-22	-37	-63	-70	-18	-26	-15	4	6	45	-13	-24
65	96	70	89	59	74	85	93	56	64	75	76	86	102	93	108	76	74
95	87	96	104	97	101	106	130	119	134	94	102	101	98	87	62	89	98
-66	221	323	19	-2	139	286	491	83	248	82	228	324	260	237	285	42	-77
-7	-20	-11	3	-24	7	5	-20	6	2	-10	6	-6	-21	-11	2	-33	-6
-59	240	334	16	21	132	281	511	77	247	92	222	330	281	248	283	76	-72
-100	79	96	45	-145	99	-103	50	41	12	100	-50	12	24	-92	101	-95	-6
-116	-32	-154	-61	-224	6	-159	-104	-42	-39	-77	-154	-133	-37	-212	-25	-96	-62
17	111	250	107	79	93	56	154	83	51	177	104	145	61	120	126	1	56
-620	-169	234	119	24	-360	-490	36	18	688	-404	-426	-457	-256	134	-207	251	379
0	-2	-7	-5	-1	-11	0	1	3	3	-3	1	0	0	2	0	1	0
726	333	-121	-136	235	384	901	351	14	-493	518	613	760	534	277	285	-51	-478
481	-89	-605	-360	-439	-302	-372	70	140	-954	-176	397	184	-775	175	-52	356	-473
-10	-73	31	155	-154	-233	-18	390	-76	-224	-208	-23	-96	-46	16	144	-168	-38
-213	-194	-214	-148	-74	-131	-136	-359	174	-41	-80	18	-205	-253	256	-378	282	-284
701	165	-408	-371	-211	53	-217	45	28	-684	130	354	494	-478	-103	185	264	-159
3	13	-14	3	-1	8	-1	-6	14	-5	-18	48	-9	3	5	-2	-22	9
245	423	484	225	674	686	1.273	282	-126	461	694	216	576	1.309	102	337	-407	-5
89	-15	59	-303	156	163	97	8	-78	106	149	93	213	-9	28	-94	135	2
301	232	231	254	425	209	881	254	98	215	309	-175	492	1.133	108	225	-99	44
-140	199	188	281	98	328	299	-14	-134	150	236	294	-128	180	-40	206	-438	-51
-5	6	7	-8	-6	-14	-4	34	-13	-10	0	4	-2	5	6	0	-5	0
-65	-1	132	-8	-91	20	-28	72	0	37	-118	85	16	-21	-73	104	-30	33
166	-211	-93	74	160	34	-101	-185	153	-66	35	-109	-87	-130	20	-89	86	349
176	174	166	140	160	180	165	159	146	178	199	194	193	191	202	152	240	n.p.
921	895	918	778	864	959	927	707	892	934	927	1.016	925	953	977	756	996	n.p.
592	610	619	520	651	679	653	526	561	580	613	635	578	604	607	411	636	n.p.
265	242	246	199	295	303	299	268	248	251	273	316	312	301	293	223	330	n.p.
1.119	1.077	1.105	955	1.102	1.161	1.185	998	1.116	1.144	1.156	1.225	1.219	1.220	1.291	1.026	1.219	n.p.
494	475	478	424	511	576	492	440	466	473	518	515	501	498	519	403	552	n.p.

Denarna gibanja in obrestne mere	2005	2006	2007	2007							
				1	2	3	4	5	6	7	8
IZBRANE TERJATVE DRUGIH MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ DO DOMAČIH SEKTORJEV, stanje konec meseca, v mrd SIT; od 1.1.2007 v mio EUR											
BS do centralne države	17,4	16,6	67	69	69	69	68	68	68	68	68
Centralna država (S. 1311)	780,5	776,6	2367	3.184	3.219	2.944	2.748	2.574	2.465	2.408	2.342
Ostali državni sektor (S.1312,1313,1314)	23,1	24,9	118	108	106	107	105	107	107	107	110
Gospodinjstva (S.14, 15)	1025,9	1289,4	6818	5.428	5.488	5.633	5.748	5.892	6.015	6.157	6.323
Nefinančne družbe (s.11)	2620,9	3236,0	18105	14.086	14.250	14.660	15.142	15.426	15.788	16.274	16.720
Nedelarne finančne institucije (S.123, 124, 125)	230,9	368,1	2305	1.554	1.563	1.574	1.761	1.747	1.911	2.034	2.083
Denarni sektor (S.121, 122)	1408,2	1158,7	2401	3.505	2.770	2.267	2.033	2.257	2.211	2.218	2.439
Terjatve do domačih sektorjev SKUPAJ											
V domači valuti	2099,2	2298,2	26555	21.761	21.634	21.726	22.297	23.089	23.558	24.146	24.892
V tuji valuti	2199,4	3149,0	1990	1.048	1.100	1.160	1.248	1.335	1.456	1.560	1.638
Vrednostni papirji skupaj	1375,1	1286,8	3570	5.055	4.662	4.299	3.992	3.577	3.484	3.492	3.488
IZBRANE OBVEZNOTI DRUGIH MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ DO DOMAČIH SEKTORJEV, stanje konec meseca, v mrd SIT; od 1.1.2007 v mio EUR											
Vloge v domači valuti skupaj	2.610,3	2.903,4	20.029	17.823	17.912	17.914	18.066	18.367	18.446	18.880	19.299
Čez noč	987,0	1.178,6	6.887	6.645	6.598	6.648	6.676	6.849	6.953	7.047	6.881
Vežane vloge – kratkoročne	1.175,5	1.251,2	8.913	7.673	7.837	7.639	7.758	7.777	7.592	7.867	8.331
Vežane vloge – dolgoročne	309,9	292,4	2.857	2.486	2.492	2.560	2.569	2.573	2.693	2.728	2.790
Kratkoročne vloge na odpoklic	137,8	181,2	1.372	1.019	985	1.067	1.063	1.168	1.208	1.238	1.297
Vloge v tuji valuti skupaj	1.346,6	1.454,5	559	634	614	607	597	615	610	605	628
Čez noč	534,8	552,7	218	311	293	285	264	280	274	270	278
Vežane vloge – kratkoročne	481,2	545,5	248	240	239	237	251	248	249	242	258
Vežane vloge – dolgoročne	295,2	318,3	56	64	64	62	60	61	60	61	62
Kratkoročne vloge na odpoklic	35,4	38,0	37	19	18	23	22	26	27	32	30
OBRESTNE MERE MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ, v %											
Nove vloge v domači valuti											
Gospodinjstva											
Vloge čez noč	0,47	0,32	0,36	0,33	0,33	0,33	0,34	0,34	0,34	0,35	0,35
Vežane vloge do 1 leta	3,34	2,96	3,36	2,83	2,91	3,01	3,07	3,15	3,26	3,36	3,41
Nova posojila gospodinjstvom v domači valuti											
Stanovanjska posojila, fiksna OM nad 5 do 10 let	4,99	4,56	5,80	5,16	5,44	5,50	5,35	5,37	5,36	5,79	5,98
Nova posojila nefinančnim družbam v domači valuti											
Posojilo nad 1 mio EUR, fiksna OM nad 1 do 5 let	5,23	4,64	5,76	5,49	6,53	-	-	4,86	5,12	6,49	-
OBRESTNE MERE EVROPSKE CENTRALNE BANKE, v %											
Operacije glavnega refinanciranja	2,02	2,78	3,85	3,50	3,50	3,75	3,75	3,75	4,00	4,00	4,00
MEDBANČNE OBRESTNE MERE											
EVRIBOR											
3-mesečni	2,19	3,58	4,28	3,75	3,82	3,89	3,98	4,07	4,15	4,22	4,54
6-mesečni	2,24	3,58	4,35	3,89	3,94	4,00	4,10	4,20	4,28	4,36	4,59
LIBOR za CHF											
3-mesečni	0,80	1,51	2,55	2,15	2,21	2,26	2,32	2,41	2,55	2,72	2,80
6-mesečni	0,87	1,65	2,65	2,26	2,32	2,36	2,44	2,54	2,70	2,85	2,86

Vir podatkov: BS, EUROSTAT, BBA- British Bankers' Association.

2007				2008									
9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
67	67	67	67	67	67	66	66	66	65	66	66	67	69
2.345	2.348	2.374	2.367	2.412	2.397	2.392	2.123	2.162	2.052	2.030	2.069	2.046	2.058
111	114	112	118	123	124	124	128	129	133	136	143	178	184
6.468	6.607	6.830	6.818	6.918	7.009	7.133	7.235	7.318	7.409	7.521	7.603	7.705	7.857
17.004	17.269	17.748	18.105	18.570	18.754	18.938	19.351	19.616	20.064	20.404	20.619	20.872	21.134
2.205	2.367	2.396	2.305	2.390	2.411	2.494	2.558	2.568	2.736	2.726	2.729	2.798	2.815
2.448	2.460	2.580	2.401	2.455	2.432	2.444	2.624	2.375	2.386	2.403	2.400	2.737	2.965
25.310	25.864	26.596	26.555	27.164	27.406	27.768	28.503	28.871	29.380	29.805	30.108	30.888	31.444
1.699	1.789	1.900	1.990	2.117	2.192	2.280	2.276	2.259	2.263	2.228	2.271	2.344	2.512
3.573	3.511	3.544	3.570	3.586	3.529	3.477	3.239	3.038	3.137	3.188	3.184	3.104	3.059
19.386	19.579	19.558	20.029	20.088	20.674	20.779	20.774	20.613	21.144	21.341	21.465	21.992	22.177
6.907	6.695	6.573	6.887	6.924	6.557	6.787	6.711	6.841	7.071	6.744	6.703	6.918	6.666
8.247	8.689	8.723	8.913	8.899	9.862	9.745	9.734	9.292	9.439	9.936	9.929	10.038	10.530
2.874	2.820	2.817	2.857	2.845	2.803	2.814	2.926	3.046	3.170	3.241	3.378	3.519	3.555
1.358	1.375	1.445	1.372	1.420	1.452	1.433	1.403	1.434	1.464	1.420	1.455	1.517	1.426
608	589	585	559	571	560	520	529	527	488	491	502	493	537
269	255	260	218	248	240	226	222	225	218	220	228	218	244
248	241	226	248	229	237	220	224	224	196	192	190	196	213
60	60	57	56	55	48	45	45	42	42	43	42	43	44
31	33	42	37	39	35	29	38	36	32	36	42	36	36
0,37	0,42	0,40	0,40	0,44	0,41	0,41	0,43	0,46	0,46	0,48	0,48	0,48	0,51
3,61	3,89	3,83	4,04	4,08	3,95	4,03	4,14	4,20	4,30	4,40	4,39	4,53	4,65
6,16	6,45	6,44	6,58	6,75	6,40	6,61	6,53	6,53	6,63	6,71	6,95	6,99	7,10
5,76	5,59	-	6,25	5,63	6,32	5,47	6,63	6,91	6,53	6,94	6,76
4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,25	4,25	4,25	3,75
4,74	4,69	4,64	4,85	4,48	4,36	4,60	4,78	4,86	4,94	4,96	4,97	5,02	5,11
4,75	4,66	4,63	4,82	4,50	4,36	4,59	4,80	4,90	5,09	5,15	5,16	5,22	5,18
2,82	2,79	2,75	2,77	2,70	2,74	2,83	2,85	2,78	2,84	2,79	2,75	2,78	3,00
2,90	2,89	2,85	2,84	2,77	2,77	2,87	2,93	2,89	2,98	2,94	2,89	2,92	3,09

Javne finance	2005	2006	2007	2007				2008			2007			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3	4
KONSOLIDIRANA BILANCA JAVNEGA FINANCIRANJA PO METODOLIGIJI GFS – IMF														
JAVNOFINANČNI PRIHODKI														
PRIHODKI SKUPAJ	11.976,1	12.958,7	14.006,1	3.063,2	3.454,0	3.429,1	4.059,8	3.354,3	3.354,3	4.005,6	1.060,6	958,7	1.043,9	1.293,0
Tekoči prihodki	11.517,2	12.395,3	13.467,2	2.955,0	3.374,9	3.332,1	3.805,1	3.274,5	3.274,5	3.881,0	1.034,4	926,2	994,4	1.272,6
Davčni prihodki	10.884,0	11.762,0	12.757,9	2.828,7	3.199,7	3.123,6	3.606,0	3.110,0	3.110,0	3.702,0	994,5	883,2	951,0	1.219,0
Davki na dohodek in dobiček	2.241,9	2.735,3	2.917,7	587,7	914,3	646,3	769,4	694,4	694,4	1.106,5	188,2	189,9	209,7	462,9
Prispevki za socialno varnost	3.987,7	4.231,2	4.598,0	1.083,4	1.123,7	1.139,1	1.251,8	1.203,1	1.203,1	1.254,2	358,4	360,5	364,6	371,1
Davki na plačilno listo in delovno silo	526,2	472,9	418,1	96,1	99,7	101,5	120,9	59,4	59,4	62,2	32,8	32,1	31,1	32,8
Davki na premoženje	170,4	189,1	206,4	22,2	58,0	67,3	59,0	27,5	27,5	62,6	6,2	7,9	8,1	10,7
Domači davki na blago in storitve	3.914,7	4.077,3	4.498,6	1.017,6	973,0	1.135,5	1.372,5	1.099,4	1.099,4	1.181,7	403,2	286,9	327,6	332,5
Davki na medn. trgov. in transaksije	39,1	50,7	117,1	21,5	30,7	33,2	31,7	25,6	25,6	33,7	5,5	6,3	9,7	8,9
Drugi davki	4,0	5,4	2,1	0,3	0,4	0,7	0,7	0,6	0,6	1,0	0,3	-0,3	0,3	0,1
Nedavčni prihodki	633,3	633,3	709,2	126,3	175,2	208,6	199,1	164,5	164,5	179,0	39,9	43,0	43,4	53,6
Kapitalski prihodki	113,4	166,8	136,6	19,7	15,2	39,6	62,1	28,0	28,0	26,8	7,5	6,1	6,1	6,0
Prejete donacije	9,1	5,4	11,9	2,1	2,8	2,0	5,0	2,0	2,0	2,1	0,7	0,4	1,0	0,7
Transferni prihodki	34,0	42,8	42,5	0,2	1,4	0,4	40,5	1,2	1,2	0,9	0,1	0,0	0,0	0,3
Prejeta sredstva iz EU	302,4	348,4	348,0	86,2	59,6	55,1	147,1	48,5	48,5	94,8	17,9	26,0	42,3	13,4
JAVNOFINANČNI ODHODKI														
ODHODKI SKUPAJ	12.275,7	13.208,7	13.915,5	3.201,2	3.392,6	3.240,0	4.081,8	3.367,0	3.367,0	3.797,3	983,7	1.108,8	1.108,7	1.061,8
Tekoči odhodki	5.353,9	5.689,0	5.950,9	1.482,0	1.448,5	1.362,2	1.658,2	1.570,0	1.570,0	1.586,0	489,3	473,2	519,5	506,4
Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.016,3	3.180,3	3.276,9	785,8	851,7	814,4	825,0	808,6	808,6	898,3	262,1	262,1	261,6	261,8
Izdatki za blago in storitve	1.911,0	2.073,2	2.212,2	490,3	482,6	518,0	721,3	528,3	528,3	602,2	192,1	146,0	152,2	155,1
Plačila obresti	372,1	376,4	357,0	197,5	105,3	17,5	36,7	221,0	221,0	69,8	32,4	62,4	102,7	87,1
Sredstva, izločena v rezerve	54,6	59,0	104,8	8,3	8,9	12,3	75,2	12,1	12,1	15,8	2,6	2,7	3,0	2,4
Tekoči transferi	5.598,6	5.925,8	6.143,9	1.457,2	1.665,6	1.456,0	1.565,1	1.489,9	1.489,9	1.856,8	434,9	507,9	514,4	468,2
Subvencije	381,2	402,9	423,4	104,4	137,9	88,3	92,8	60,5	60,5	243,0	6,7	54,8	42,8	10,0
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	4.628,6	4.871,5	5.093,3	1.219,0	1.359,2	1.211,1	1.304,0	1.303,4	1.303,4	1.448,9	388,1	415,5	415,5	409,2
Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam, drugi tekoči domači transferi	563,1	624,1	595,3	130,9	158,4	145,3	160,8	118,7	118,7	151,3	39,7	35,5	55,6	48,5
Tekoči transferi v tujino	25,7	27,4	32,0	2,9	10,2	11,3	7,6	7,2	7,2	13,6	0,3	2,1	0,5	0,6
Investicijski odhodki	654,2	901,4	1.130,5	133,4	162,9	266,9	567,3	148,8	148,8	215,9	44,7	46,3	42,4	46,6
Investicijski transferi	383,4	404,6	334,3	28,6	55,0	69,3	181,4	30,6	30,6	62,3	6,5	9,4	12,7	16,5
Plačila sredstev v proračun EU	285,6	287,9	355,9	100,0	60,6	85,6	109,8	127,7	127,7	76,2	8,3	71,9	19,7	24,1
JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ	-299,6	-250,0	90,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Vir podatkov: Bilten MF. Opomba: v skladu s spremenjeno metodologijo mednarodnega denarnega sklada iz leta 2001 prispevki za socialno varnost, ki jih plačuje država, niso konsolidirani. Podatki pred letom 2007 so preračunani po neprekljicnem tečaju zamenjave 239,64 tolarjev za en evro.

Seznam kratic

BDP – Bruto domači proizvod, **BDV** – bruto dodana vrednost, **BS** – Banka Slovenije, **CONS** – Consensus forecasts, **DDV** – davek na dodano vrednost, **ECB** – European Central Bank, **EK** – Evropska komisija, **ELES** – Elektro Slovenije, **ETN** – evidenca trga nepremičnin, **FED** – Federal Reserve System, **GURS** – Geodetska uprava republike Slovenije, **HICP** – Harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin, **Lbo** – Ljubljanska borza, **MDS** – Mednarodni denarni sklad, **MF** – Ministrstvo za finance, **MNZ** – Ministrstvo za notranje zadeve, **MSCI** – Morgan Stanley Capital International, **NFI** – nederarne finančne institucije, **NKBM** – Nova kreditna banka Maribor, **OECD** – Organization for Economic Cooperation and Development, **SBI** – Slovenski borzni indeks, **SMTK** – Standardna mednarodna trgovinska klasifikacija, **SURS** – Statistični urad RS, **UMAR** – Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, **WEF** – World Economic Forum, **ZRSZ** – Zavod RS za zaposlovanje

Kratice Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD)

A – Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, **B** – Ribištvo, **C** – Rudarstvo, **D** – Predelovalne dejavnosti, **DA** – Hrana, pijača, tobačni izdelki, **DB** – Tekstilije, tekstilni izdelki, **DC** – Usnje, usnjeni izdelki, **DD** – Obdelava in predelava lesa, **DE** – Papir, založništvo, tiskarstvo, **DF** – Koks, naftni derivati, jedrska goriva, **DG** – Kemikalije, kemični izdelki, **DH** – Izdelki iz gume, plastičnih mas, **DI** – Drugi nekovinski, mineralni izdelki, **DJ** – Kovine in kovinski izdelki, **DK** – Stroji in naprave, **DL** – Električna, optična oprema, **DM** – Vozila in plovila, **DN** – Pohištvo, drugo, **E** – Oskrba z elektriko, plinom in vodo, **F** – Gradbeništvo, **G** – Trgovina, popravila motornih vozil, **H** – Gostinstvo, **I** – Promet, skladiščenje in zveze, **J** – Finančno posredništvo, **K** – Nepremičnine, najem poslovnih storitev, **L** – Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje, **M** – Izobraževanje, **N** – Zdravstvo in socialno varstvo, **O** – Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, **P** – Zasebna gospodinjstva za zaposlenim osebjem.

Kratice držav

AT-Avstrija, **BE**-Belgija, **BG**-Bolgarija, **BY**-Belorusija, **CH**-Švica, **HR**-Hrvaška, **CZ**-Češka, **CY**-Ciper, **DK**-Danska, **DE**-Nemčija, **ES**-Španija, **EE**-Estonija, **GR**-Grčija, **FR**-Francija, **FI**-Finska, **HU**-Madžarska, **IT**-Italija, **IE**-Irska, **JP**-Japonska, **LU**-Luksemburg, **LT**-Litva, **LV**-Latvija, **MT**-Malta, **NL**-Nizozemska, **NO**-Norveška, **PL**-Poljska, **PT**-Portugalska, **RO**-Romunija, **RU**-Rusija, **SE**-Švedska, **SI**-Slovenija, **SK**-Slovaška, **TR**-Turčija, **UA**-Ukrajina, **UK**-Velika Britanija, **US**-Združene države Amerike.

Podatki o naročniku

Fizična – pravna oseba (ustrezno obkrožite)	
Ime in priimek/Naziv podjetja:	
Ulica, hišna številka:	Poštna številka, kraj:
Elektronska pošta:	
Tel./faks:	Datum naročila:
Davčna številka SI _____	Žig in podpis odgovorne osebe
Davčni zavezanec da – ne (ustrezno obkrožite)	

Nepreklicno se naročam na

Letna naročnina*		
Publikacija	Znesek letne naročnine (v evrih)	Vpišite število letnih naročnin
Ekonomsko ogledalo	66,77 (11 številke)	
Ekonomski izzivi	10,43	
Poročilo o razvoju	12,52	
IB Revija	41,73 (4 številke)	
Slovenian Economic Mirror	66,77 (11 številke)	
Development Report	12,52	
*Naročilo se avtomatično obnavlja za naslednje leto. Odpoved naročnine velja po izteku leta, za katerega je bila obnovljena. Posredovana mora biti pisno, in sicer najkasneje do konca koledarskega leta.		
Posamezni izvodi		
Publikacija	Znesek za en izvod (v evrih)	Vpišite številko publikacije in število izvodov
Ekonomsko ogledalo	6,26	
Ekonomski izzivi	10,43	
Poročilo o razvoju	12,52	
Socialni razgledi	16,00	
IB Revija	12,52 (16,69 dvojna številka)	
Slovenian Economic Mirror	6,26	
Development Report	12,52	
Social Overview	26,00	

8,5-odstotni DDV ni vključen v ceno.

Popusti se določajo po dogovoru (pri naročilu večjega števila izvodov ene publikacije do 25 %).

Izpolnjeno naročilnico lahko pošljete na elektronski naslov publicistika.umar@gov.si, faks 01/4781070 ali na Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, Gregorčičeva 27, 1000 Ljubljana. Naročene publikacije in račun vam bomo poslali po pošti.

Ostale knjižne izdaje si lahko ogledate na naši spletni strani www.umar.gov.si, za dodatne informacije pa se obrnite na elektronski naslov publicistika.umar@gov.si ali telefonsko številko 01/478 10 43.

slovenian economic mirror

december 2008, No. 12. Vol. XIV